

STRATEGIJA ZA PODRŠKU RAZVOJA MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA, PREDUZETNIŠTVA I KONKURENTNOSTI ZA PERIOD OD 2015. DO 2020. GODINE

("Službeni glasnik RS", broj 35/2015)

I POLAZNA OSNOVA

Preduslov za ostvarivanje održivog društveno-ekonomskog razvoja i uspešan završetak procesa evropskih integracija Republike Srbije je razvoj privrede, koja svoju dugoročnu konkurentnost gradi na privatnoj preduzetničkoj inicijativi, znanju, primeni novih tehnologija i inovativnosti.

Strategija za podršku razvoja malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i konkurentnosti za period od 2015. do 2020. godine (u daljem tekstu: Strategija) utvrđuje okvir, ciljeve, prioritete i mere za unapređenje razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća i preduzetništva u narednom srednjoročnom periodu.

Strateški okvir

Strategija predstavlja deo strateškog okvira za razvoj konkurentnosti privrede Republike Srbije i komplementarna je sa ranije usvojenim dokumentima u ovoj oblasti, pre svega sa Strategijom razvoja industrije Republike Srbije od 2011. do 2020. godine ("Službeni glasnik RS", broj 55/11).

Predmet ove strategije odnosi se na unapređenje uslova za razvoj i konkurentnost mikro, malih i srednjih privrednih društava i preduzetnika (u daljem tekstu: MSPP).

S obzirom da politika razvoja preduzetništva i konkurentnosti ima elemente horizontalne politike, pojedine oblasti ove strategije već su u manjoj ili većoj meri obuhvaćene drugim strateškim dokumentima, kao što je to slučaj kod oblasti zapošljavanja, razvoja ljudskih resursa i poslovne infrastrukture. U ovim oblastima, Strategija, polazeći od već utvrđenih strateških odrednica datih u ranije usvojenim strateškim dokumentima, donosi dodatne sadržaje, koji su usklađeni i predstavljaju kontinuitet u odnosu na ranije utvrđene prioritete.

Strategija u nacionalnom strateškom okviru, zamenjuje Strategiju razvoja konkurentnih i inovativnih malih i srednjih preduzeća za period od 2008. do 2013. godine, prethodni strateški dokument, čiji je vremenski period istekao. Obe strategije dele zajedničko polazište, ciljeve i principe, te nova Strategija predstavlja logičan nastavak i nadogradnju dosadašnje politike u ovoj oblasti. Na taj način obezbeđena je usklađenost novog strateškog dokumenta sa strateškim i planskim dokumentima, koji su ranije doneti.

Strategijom se nastavlja politika punog uvažavanja i primene svih dokumenata koji utvrđuju politiku Evropske unije (u daljem tekstu: EU) u oblasti preduzetništva i konkurentnosti, pre svega Strategije Evropa 2020 i Akta o malim preduzećima. Mere za sprovođenje prioriteta iz ovih dokumenata, sastavni su deo akcionih planova za realizaciju ove strategije i u slučajevima kada nisu izričito obuhvaćeni njenim sadržajem.

Principi Akta o malim preduzećima, koji predstavljaju okvir politike razvoja malih preduzeća u EU su, u velikoj meri, obuhvaćeni Strategijom.

Usklađenost Strategije sa Aktom o malim preduzećima prikazani su u Tabeli 1 - Veza Strategije i Akta o malim preduzećima.

Tabela 1 - Veza Strategije i Akta o malim preduzećima

Akt o malim preduzećima	Strategija
1. Princip: Stvaranje okruženja u kojem preduzetnici i porodične firme mogu da se razvijaju, a preduzetništvo može da se nagrađuje	<p>Stub 3 Kontinuirani razvoj ljudskih resursa</p> <p>Dimenzija 1 Mera 3: Razvoj sistema neformalnog obrazovanja za unapređenje znanja i veština</p> <p>Dimenzija 2 Mera 1: Uvođenje preduzetničkog obrazovanja u sve nivoe obrazovnog sistema Republike Srbije</p> <p>Dimenzija 2 Mera 2: Obrazovanje i obuka nastavnika za preduzetništvo</p> <p>Stub 6 Razvoj i promocija preduzetničkog duha i podsticanje preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva</p>
2. Princip: Obezbediti da pošteni preduzetnici koji su se suočili sa stečajem brzo dobiju drugu šansu	<p>Stub 1 Unapređenje poslovnog okruženja</p> <p>Dimenzija 1 Mera 1: Unapređenje pravnog okvira za osnivanje, poslovanje i gašenje privrednih subjekata</p>
3. Princip: Izraditi pravila u skladu sa principom "Mislimo najpre na male"	<p>Stub 1 Unapređenje poslovnog okruženja</p> <p>Dimenzija 1: Uspostavljanje podsticajnog regulatornog okvira u skladu sa potrebama i mogućnostima MSPP</p> <p>Dimenzija 3 Mera 1: Obavezno uključivanje predstavnika privrede u proces donošenja</p>

	<p>propisa i javnih politika i povećanje predvidljivosti promena uslova poslovanja</p> <p>Dimenzija 3 Mera 2: Obrazovanje Saveta za mala i srednja preduzeća, preduzetništvo i konkurentnost</p> <p>Dimenzija 3 Mera 4: Uključivanje testa uticaja na mala i srednja preduzeća u analizu efekata propisa</p>
4. Princip: Učiniti da državna uprava izlazi u susret potrebama malih i srednjih preduzeća	<p>Stub 1 Unapređenje poslovnog okruženja</p> <p>Dimenzija 2 Mera 1: Izmene i dopune regulatornog okvira kojima se uređuje sprovođenje administrativnih postupaka u organima državne uprave, autonomnih pokrajina i lokalnih samouprava</p> <p>Dimenzija 2 Mera 2: Nastavak rada na jačanju sistema elektronske uprave</p> <p>Dimenzija 2 Mera 3: Uspostavljanje jednošalterskog sistema za pružanje što većeg broja usluga</p>
5. Princip: Prilagoditi sredstva javne politike potrebama malih i srednjih preduzeća	<p>Stub 2 Unapređenje pristupa izvorima finansiranja</p> <p>Dimenzija 3 Mera 3: Podizanje svesti kod preduzetnika i svih drugih zainteresovanih strana o raspoloživosti i karakteristikama nebankarskih finansijskih instrumenata</p> <p>Stub 4 Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP</p> <p>Dimenzija 1 Mera 3: Dalji razvoj poslovnih usluga za MSPP</p> <p>Stub 1 Unapređenje poslovnog okruženja</p> <p>Dimenzija 2 Mera 5: Poboljšanje uslova za učešće MSPP u javnim nabavkama</p>
6. Princip: Olakšati pristup malim i srednjim preduzećima finansijama i stvoriti pravno i poslovno okruženje koje podržava blagovremeno plaćanje u poslovnim transakcijama	<p>Stub 2 Unapređenje pristupa izvorima finansiranja</p>
7. Princip: Pomoći malim i srednjim preduzećima da imaju više koristi od mogućnosti koje pruža jedinstveno tržište	<p>Stub 5 Unapređenje pristupa novim tržištima</p> <p>Dimenzija 2: Smanjenje i prevazilaženje tehničkih prepreka trgovini</p>

8. Princip: Podsticati stručno usavršavanje i sve oblike inovacija	<p>Stub 4 Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP</p> <p>Dimenzija 1 Mera 4: Dalji razvoj obuka za potencijalne i postojeće preduzetnike</p> <p>Stub 4 Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP</p> <p>Dimenzija 3: Jačanje inovativnosti u MSPP</p>
9. Princip: Omogućiti malim i srednjim preduzećima da iskoriste promene u zaštiti životne sredine	<p>Stub 4 Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP</p> <p>Dimenzija 3 Mera 2: Unaprediti podršku za visokoinovativna MSPP, eko-inovacije, unapređenje energetske efikasnosti i efikasnog korišćenja resursa</p>
10. Princip: Podsticati i podržavati mala i srednja preduzeća da iskoriste tržište rasta	<p>Stub 4 Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP</p> <p>Dimenzija 4 Mera 2: Kreiranje novih lanaca vrednosti i povećanje stepena finalizacije proizvoda</p> <p>Stub 5 Unapređenje pristupa novim tržištima</p> <p>Dimenzija 1: Obezbeđivanje kontinuirane podrške MSPP za izlazak na nova tržišta</p>

Prilikom pripreme Strategije posebna pažnja posvećena je usklađivanju sa regionalnim strategijama, koje se odnose na ovu oblast i doprinose njihovom sprovođenju, što se pre svega odnosi na Regionalnu strategiju za rast i razvoj Jugoistočne Evrope 2020, kao i na Strategiju Evropske unije za dunavski region.

II PREGLED SPROVOĐENJA STRATEGIJE RAZVOJA KONKURENTNIH I INOVATIVNIH MALIH I SREDNJIH PREDUZEĆA ZA PERIOD OD 2008. DO 2013. GODINE

Vlada je 23. oktobra 2008. godine, usvojila Strategiju razvoja konkurentnih i inovativnih malih i srednjih preduzeća za period od 2008. do 2013. godine ("Službeni glasnik RS", broj 103/08 - u daljem tekstu: Strategija 08-13) sa petogodišnjim Operativnim planom za njeno sprovođenje, koja je predstavljala strateški okvir politike razvoja MSPP u Republici Srbiji u navedenom periodu.

Strategija 08-13 se bazirala na pet stubova koji su obuhvatali: promociju preduzetništva i osnivanje novih preduzeća, razvoj ljudskih resursa za konkurentan sektor MSPP, obezbeđivanje više izvora finansiranja za mala i srednja preduzeća (u daljem tekstu: MSP), podsticanje konkurentnosti ovog sektora, kao i stvaranje boljeg pravnog, institucionalnog i poslovnog okruženja za MSPP u Republici Srbiji.

Sprovođenje i praćenje realizacije Strategije 08-13 zasnivalo se na godišnjim akcionim planovima. Ministarstvo nadležno za poslove privrede je, u saradnji sa drugim nadležnim organima, pripremalo godišnje akcione planove i izveštaje o njihovom sprovođenju, koje je dostavljalo Vladi, radi informisanja i sagledavanja ostvarenih rezultata. Praćenje realizacije godišnjih akcionih planova sprovedeno je na osnovu detaljnih kvartalnih izveštaja o realizovanim aktivnostima dobijenih od nadležnih institucija, dok su u godišnjim izveštajima prikazivani najvažniji rezultati. U proces realizacije i izveštavanja o realizaciji akcionih planova bilo je uključeno oko 30 institucija, sa kojima je uspostavljena dobra saradnja.

Tokom perioda sprovođenja Strategije 08-13, polazeći od mera i aktivnosti utvrđenih petogodišnjim Operativnim planom, pripremljeno je i sprovedeno pet godišnjih akcionih planova, u koje nisu bile uključene sve mere i aktivnosti predviđene Operativnim planom. Analizom stepena izvršenja Operativnog plana i godišnjih akcionih planova, po stubovima, konstatovano je sledeće.

U okviru prvog stuba Strategije 08-13 pod nazivom "Promocija i podrška preduzetništvu i osnivanju novih preduzeća" preduzimane su mere koje su imale za cilj da podstaknu preduzetništvo, kao i da unaprede podršku razvoju novih preduzeća. Od planiranih aktivnosti u okviru Operativnog plana, oko 80% aktivnosti je uključeno i sprovedeno kroz godišnje akcione planove. Mera unapređenja poreskog sistema, predviđena Operativnim planom, nije uvrštena i sprovedena kroz godišnje akcione planove u posmatranom periodu. U okviru promocije i podsticanja preduzetništva svi događaji koji su planirani na godišnjem nivou su i organizovani uz dobar odziv učesnika. Najveći broj događaja se organizovao u okviru Evropske nedelje MSP (SME Week), koja predstavlja promotivnu kampanju koja se realizuje širom Evrope sa ciljem promocije preduzetništva, a uz podršku domaćih institucija kao što su Nacionalna agencija za regionalni razvoj (u daljem tekstu: NARR), Privredna komora Srbije (u daljem tekstu: PKS), Udruženje poslovnih žena Srbije (u daljem tekstu: UPŽ) itd.

U okviru mere unapređenja podrške razvoju novih preduzeća predviđene su aktivnosti pružanja obuka i finansijske podrške za početnike u biznisu koje su, u planiranim rokovima, sprovedene. U okviru mere pružanja kreditne podrške i bespovratnih sredstava države, tokom posmatranog petogodišnjeg perioda, značajnu ulogu su imali sledeći instrumenti: start-up krediti Fonda za razvoj Republike Srbije (9,22 milijardi dinara realizovanih sredstava), subvencije za samozapošljavanje Nacionalne službe za zapošljavanje (2,2 milijarde dinara realizovanih sredstava), kao i bespovratna sredstva NARR za početnike u poslovanju (oko 31 milion dinara za period od 2012. do 2013. godine) i firme u početnim godinama svog poslovanja (oko 3,5 milijardi dinara u 2013. godini). Statistički podaci o osnivanju novih privrednih subjekata ukazuju da je, pre svega, finansijska podrška za početnike u poslovanju nedovoljna i nepovoljna i da bi, u cilju njenog poboljšanja, trebalo preduzeti mere razvoja alternativnih izvora finansiranja. U vezi sa navedenim, u okviru Operativnog plana i dalje u akcionim planovima predviđena je aktivnost razvoja zakonske regulative koja uređuje finansijsku podršku za preduzeća u početnoj fazi razvoja na bazi ulaganja u kapital preduzeća. U okviru pomenute aktivnosti, u 2013. godini napravljen je pomak jer je, na predlog Ministarstva privrede, pripremljen nacrt zakonskog okvira za osnivanje fondova preduzetnog kapitala. Obuke za početnike u poslovanju, kao i preduzetničko obrazovanje mladih su, u okviru planiranih aktivnosti i rokova, sprovedeni tokom posmatranog perioda, a broj programa obuka se povećavao tokom godina. Sa navedenim obukama bi se trebalo nastaviti i u narednom periodu sa naglaskom na poboljšanje kvaliteta, obima i dostupnosti obuka.

U okviru prvog stuba Strategije 08-13 posebna pažnja je posvećena ženskom preduzetništvu i formulisana je mera izrade programa finansiranja ženskog preduzetništva i mentora ženskog preduzetništva. Ove mere sprovodili su, u posmatranom periodu, NARR, i to kroz program mentoringa, a Fond za razvoj Republike Srbije (u daljem tekstu: Fond za razvoj) kroz kreditnu liniju za žensko preduzetništvo (59 miliona dinara realizovanih sredstava za period od 2012. do 2013. godine), dok je Ministarstvo privrede u 2013. godini, imalo poseban program podrške projektima nevladinih organizacija, pored ostalog i za žensko preduzetništvo.

U okviru drugog stuba Strategije 08-13 koji nosi naziv "Unapređenje ljudskih resursa za konkurentan sektor MSPP", posebna pažnja posvećena je razvoju preduzetničkog obrazovanja mladih u obrazovnom sistemu zemlje i unapređenju sistema poslovnih usluga za MSPP. Od planiranih aktivnosti u okviru Operativnog plana, oko 65% aktivnosti je obuhvaćeno i sprovedeno kroz godišnje akcione planove. Sprovedene su planirane aktivnosti koje se odnose na promociju preduzetničkog obrazovanja, integrisanje preduzetništva na sve školske nivoe (svake godine povećavan je broj oglednih profila u srednjim školama koji sadrže predmet preduzetništvo, a koji su prešli u redovan školski sistem - 47 profila u školskoj 2013/2014. godini) i obuke nastavnog kadra (sprovođenje akreditovanih programa obuke). Izostala je realizacija važne aktivnosti razvoja politike preduzetničkog obrazovanja na nacionalnom nivou i uređenja zakonskog i finansijskog okvira za podsticanje različitih oblika preduzetničkog obrazovanja (učeničke kompanije). Takođe, aktivnosti predviđene u okviru ovog stuba, a koje se odnose na razvoj stručnih kapaciteta u preduzećima kroz stručne prakse u preduzećima u EU, kao i druge aktivnosti u okviru mere unapređenja produktivnosti radne snage u MSP, koje se odnose na redovno sprovođenje analiza potreba za radnom snagom u MSP i izgradnju sistema izdavanja priznatih sertifikata o osposobljenosti, nisu sprovedene u celosti.

U okviru unapređenja sistema poslovnih usluga za MSPP sprovedene su sve planirane aktivnosti, i to: izrada i primena standardizovanog seta usluga prema potrebama MSPP, obuka i sertifikacija zaposlenih u akreditovanim regionalnim razvojnim agencijama (u daljem tekstu: ARRA), sertifikacija privatnih pružalaca poslovnih usluga i promocija standardizovanog seta usluga. Kroz Program standardizovanog seta usluga za MSPP, koji su sprovodili Ministarstvo privrede i NARR, u periodu od 2012. do 2013. godine, realizovano je 62,2 miliona dinara. Primetno je povećanje realizacije ovih sredstava u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu za 24%, što pokazuje povećanje tražnje za obukama i uslugama koje se pružaju kroz pomenuti program, i navodi da bi trebalo nastaviti sa sprovođenjem istog. Takođe, u posmatranom periodu povećavao se i broj ARRA (u 2014. godini ukupno 14), sertifikovanih pružalaca usluga (u 2013. godini ukupno 90) i registrovanih konsultantskih kuća (u 2013. godini ukupno 9).

Trećim stubom Strategije 08-13 pod nazivom "Finansiranje i oporezivanje MSP", bile su predviđene mere koje imaju za cilj veću dostupnost kredita za MSPP pod povoljnim uslovima, kao i sprovođenje obuka iz oblasti finansijskog upravljanja. Takođe, obuhvaćena je i oblast unapređenja efikasnosti poreske administracije.

Od planiranih aktivnosti u okviru Operativnog plana, oko 35% aktivnosti bilo je obuhvaćeno i sprovedeno kroz godišnje akcione planove. Većina aktivnosti iz mere koja se odnosi na unapređenje partnerstva između bankarskog sektora i MSPP nije sprovedena. Takođe, aktivnosti koje se odnose na uspostavljanje pravnog okvira za osnivanje garancijskih fondova za lokalni i regionalni razvoj nisu obuhvaćene niti sprovedene u okviru akcionih planova. Aktivnosti iz Operativnog plana, koje se odnose

na fiskalne podsticaje za ulaganje u MSPP, takođe nisu obuhvaćene akcionim planovima.

U okviru mere veće dostupnosti kredita za MSPP pod povoljnim uslovima, nadležne institucije odobravale su povoljnija finansijska sredstva za MSPP, i to:

- 1) Fond za razvoj, u okviru petogodišnjeg perioda, realizovao je oko 34,6 milijardi dinara dugoročnih i kratkoročnih kredita za MSPP i dodatnih 14 milijardi dinara povoljnih kredita za MSP u nerazvijenim jedinicama lokalne samouprave;
- 2) Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza realizovala je 161,12 miliona evra kratkoročnih kredita za izvozne kompanije, 13,09 miliona evra garancija i zaključila je ugovore u vrednosti 106,47 miliona evra, po osnovu osiguranja od komercijalnih rizika. Takođe, otkupila je 115,2 miliona evra potraživanja od 222 korisnika;
- 3) Ministarstvo privrede je, u 2013. godini, u saradnji sa bankama, realizovalo pilot program pod nazivom "Program podrške malim preduzećima za nabavku opreme u 2013. godini", kroz koji je pružena finansijska podrška u iznosu od oko 93 miliona dinara, za ulaganje u razvoj i nabavku opreme u malim preduzećima. U petogodišnjem periodu Ministarstvo privrede odobrilo je bespovratna finansijska sredstva za podršku inovativnim i brzorastućim MSP u ukupnom iznosu od oko 190,6 miliona dinara;
- 4) NARR je sprovođenjem Programa podrške razvoju konkurentnosti MSPP, sufinansirala, sa ukupno 280,43 miliona dinara, aktivnosti preduzeća na unapređenju konkurentnosti.

Od posebnog značaja, pogotovo na početku svetske ekonomske krize, bio je program subvencionisanih kredita komercijalnih banaka za likvidnost i investicije, za koji su mogla da konkurišu i MSPP.

Kroz programe podrške Ministarstva privrede i NARR sprovedene su obuke iz oblasti finansijskog upravljanja za vlasnike i menadžere i specijalizovane obuke za menadžere i zaposlene.

U oblasti unapređenja efikasnosti poreske administracije sprovedene su predložene aktivnosti u okviru akcionih planova Strategije 08-13, i to tako što se radilo na intenzivnim obukama zaposlenih u poreskoj administraciji ali i poreskih obveznika, kao i obezbeđivanju elektronske komunikacije sa Poreskom upravom.

Četvrti stub Strategije 08-13 nosi naziv "Konkurentne prednosti MSPP na izvoznim tržištima" i obuhvatao je sledeće oblasti: podrška inovacijama, standardi i kontrola kvaliteta, podrška klasterima i podrška izvozu. Od planiranih aktivnosti u okviru Operativnog plana, oko 70% aktivnosti bilo je obuhvaćeno i sprovedeno kroz godišnje akcione planove. Određene aktivnosti Operativnog plana koje se odnose na franšizu, kao model poslovnog povezivanja MSPP, nisu obuhvaćene akcionim planovima. Takođe, mera smanjenja finansijskih i administrativnih barijera za izvoz MSPP nije sprovedena kroz akcione planove tokom posmatranog, petogodišnjeg perioda.

U okviru oblasti podrške inovacijama, unapređena je podrška za finansiranje inovacionih projekata MSPP. Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja podsticalo je inovativne projekte kroz program podrške inovacione delatnosti (iz budžeta je opredeljeno u 2013. godini 150 miliona dinara). Osnovan je i Fond za inovacionu delatnost, koji je kroz Projekat podrške inovacijama u Srbiji, koji se finansira

iz Nacionalnog programa instrumenta za pretpristupnu pomoć EU (u daljem tekstu: IPA) za 2011. godinu, uspostavio dva nova programa podrške. U okviru Programa ranog razvoja, podržan je 21 projekat u 2013. godini u iznosu od 723.753,91 evra, a kroz Program sufinansiranja inovacija, deset projekata u iznosu od 640.421,67 evra. Nastavljene su i aktivnosti promocije inovativnosti kroz događaje koje su organizovali PKS, Fond za inovacionu delatnost, NARR i dr. Sa ciljem podrške inovacijama, u okviru akcionih planova, predviđane su i sprovedene aktivnosti na podsticanju učešća MSPP u međunarodnim inovacionim, istraživačkim i poslovnim programima/mrežama, kao što su: Okvirni program za konkurentnost i inovativnost (CIP), EU program "Eureka" i Sedmi okvirni program (FP7).

U okviru oblasti podrške izvozu, u posmatranom petogodišnjem periodu, Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza (u daljem tekstu: SIEPA) sprovodila je Program podsticanja konkurentnosti i internacionalizacije srpske privrede i u posmatranom periodu podržala preduzeća i poslovna udruženja u iznosu od 506,4 miliona dinara. Takođe, organizovani su grupni nastupi na sajmovima i redovno je organizovana manifestacija "Izvoznik godine". U okviru ove oblasti planirane su i aktivnosti istraživanja ciljnih tržišta i učešća domaćih firmi na međunarodnim sajmovima, organizacija izvoznih poseta za sektore sa najvećim izvoznim mogućnostima kao i organizacija poseta stranih investitora. Ove aktivnosti SIEPA je, uz podršku PKS, sprovodila u posmatranom periodu, a najslabiji rezultati postignuti su u prikupljanju informacija o ciljnim tržištima.

U okviru aktivnosti podrške klasterima, Ministarstvo privrede, a kasnije NARR, realizovalo je Program podrške razvoju inovativnih klastera, u ukupnom iznosu za posmatrani, petogodišnji period od 113, 6 miliona dinara.

U oblasti standarda i kontrole kvaliteta, u akcionim planovima Strategije 08-13 bile su obuhvaćene aktivnosti jačanja institucionalnih kapaciteta sa ciljem usklađivanja srpskih standarda sa ISO i drugim međunarodnim standardima, unapređenja institucionalne infrastrukture za podršku kvalitetu proizvoda, promocije upotrebe CE znaka i međunarodnih standarda, pružanja direktne podrške MSPP za implementaciju standarda kvaliteta, kao i za sertifikaciju i dr. Sve navedene aktivnosti sprovodile su se, u posmatranom periodu, uz poštovanje planiranih rokova.

Peti stub Strategije 08-13 nosio je naziv "Pravno, institucionalno i poslovno okruženje MSP u Srbiji", a obuhvatao je aktivnosti uspostavljanja pravnog okvira koji podstiče razvoj MSPP, efikasne javne usluge za MSPP i razvijanja regionalne infrastrukture za podršku MSPP. Od planiranih aktivnosti u okviru Operativnog plana, oko 75% aktivnosti je obuhvaćeno i sprovedeno kroz godišnje akcione planove. Mera Operativnog plana, koja se odnosi na doprinos unapređenju rada sudova, arbitraže i drugih nezavisnih organa i tela, u najvećem delu nije sprovedena.

U okviru uspostavljanja pravnog okvira koji podstiče razvoj MSPP, predviđene su i sprovedene, ali ne u potpunosti, aktivnosti "Sveobuhvatne reforme propisa" (u daljem tekstu: SRP). Napredak je ostvaren i u pogledu primene Analize efekata propisa. Izmenjen je veliki broj postojećih i doneti su novi zakoni, u cilju unapređenja poslovnog okruženja, kao što su: Zakon o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama ("Službeni glasnik RS", broj 119/12), Zakon o reviziji ("Službeni glasnik RS", broj 62/13), Zakon o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", broj 62/13), Zakon o faktoringu ("Službeni glasnik RS", br. 18/10, 101/11, 119/12, 47/13, 108/13, 68/14 - dr. zakon i 142/14), Zakon o izmenama i dopunama Zakona o poreskom postupku i

poreskoj administraciji ("Službeni glasnik RS", br. 20/09, 72/09 - dr. zakon, 53/10, 101/11, 2/12 - ispravka, 93/12, 47/13, 108/13, 68/14 i 145/14).

U okviru oblasti efikasne javne usluge za MSPP, uspostavljen je jednošalterski sistem registracije privrednih subjekata, koji omogućava da privredni subjekti koji se registruju u Agenciji za privredne registre sa registracijom osnivanja istovremeno dobijaju registarski/matični broj koji dodeljuje Republički zavod za statistiku i poreski identifikacioni broj (u daljem tekstu: PIB) koji dodeljuje Poreska uprava. Od 2013. godine i uspostavljanja Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja, Agencija za privredne registre za preduzetnike, vrši i prijavu na osiguranje kod nadležnih fondova zdravstvenog i penzijsko-invalidskog osiguranja, kao i osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Uspostavljena je i Centralna evidencija hipoteka u okviru Katastra nepokretnosti sa pristupom podacima i mogućnošću podnošenja zahteva preko interneta.

U okviru oblasti razvijanja regionalne infrastrukture za podršku MSPP, predviđene su aktivnosti za uspostavljanje pokrivenosti cele teritorije Republike Srbije mrežom ARRA i podizanja kapaciteta zaposlenih u ARRA. NARR je sprovodila aktivnosti akreditacije regionalnih razvojnih agencija, treninge trenera za module obuka iz standardizovanog seta usluga, a u kancelarijama za lokalni ekonomski razvoj sprovodile su se obuke zaposlenih po metodologiji NARR.

1. Pregled razvijenosti sektora MSPP

Sektor MSPP posluje u uslovima kada celokupnu privredu Republike Srbije i dalje odlikuje usporen oporavak ekonomske aktivnosti nakon višegodišnje recesije izazvane svetskom ekonomskom krizom. Iako je u 2013. godini uspostavljen trend nižih stopa inflacije, makroekonomski ambijent i dalje karakteriše visok nivo spoljnog i javnog duga, uslovljen visokim budžetskim deficitom, kao i nedovoljan nivo investicija, pogotovo stranih direktnih investicija, oscilacije deviznog kursa i visok nivo nezaposlenosti. Izazovi daljem razvoju privatnog preduzetničkog sektora i dalje postoje u domenu pravnog okvira i sigurnosti poslovanja, a nepovoljni uticaj na domaću privredu imaju pad domaće tražnje i spor oporavak ekonomija na glavnim srpskim izvoznim tržištima. Preduzeća u Republici Srbiji značajno opterećuje i problem likvidnosti, koji uz visok nivo nenaplativih kredita privrede, dodatno podstiče visoke kamatne stope. Posebnu prepreku razvoju sektora MSPP predstavlja još uvek visok nivo sive ekonomije.

Iako je u godinama pre ekonomske krize sektor MSPP imao pozitivan trend rasta osnovnih pokazatelja poslovanja, dinamika povećanja nivoa razvijenosti i konkurentnosti prekinuta je nakon 2008. godine, a pozitivni rezultati, ostvareni u nekoliko pretkriznih godina su, u velikoj meri, anulirani.

U 2013. godini zabeležene su pozitivne tendencije oporavka privredne aktivnosti, pre svega usled rasta izvoza automobilske industrije, ali je ovaj trend bio ograničen na par privrednih segmenata sa manjim brojem, uglavnom velikih, privrednih subjekata, dok je sektor MSPP ostvario lošije rezultate nego u 2012. godini.

Međutim, i u ovako otežanim ekonomskim uslovima, sektor MSPP zadržao je i u 2013. godini relativno visoko učešće u obrazovanju osnovnih pokazatelja poslovanja nefinansijskog sektora privrede Republike Srbije: generiše oko 2/3 zaposlenosti i prometa, 54,1% bruto društvene vrednosti (u daljem tekstu: BDV), i učestvuje sa 43,2% u izvozu nefinansijskog sektora. Procenjuje se da je u 2013. godini sektor MSPP, koji

čini 99,8 % ukupnog broja privrednih subjekata, učestvovao sa oko 34% u bruto društvenom proizvodu (u daljem tekstu: BDP) Republike Srbije.

Posmatrano po veličini u strukturi sektora MSPP najbrojnija su mikro preduzeća i preduzetnici, koji učestvuju sa 96,3% u ukupnom broju MSPP. Relativno nizak prosečan broj od 2,4 zaposlenih po privrednom subjektu ukazuje na jednu od ključnih slabosti sektora MSPP u odnosu na države članice EU, gde taj prosek iznosi 4,2. Prosečne vrednosti drugih pokazatelja poslovanja iskazanih po zaposlenom takođe su značajno niži u odnosu na prosek EU, što sve ukazuje na preveliku usitnjenost i slabu konkurentnost MSPP u Republici Srbiji.

Sektorska koncentracija MSPP ne menja se značajno tokom godina: dominira koncentracija u nerazmenjivim sektorima, pri čemu svako treće preduzeće ili preduzetnik iz MSPP posluje u oblasti trgovine na veliko i malo, za kojima slede usluge i prerađivačka industrija. U strukturi MSPP u prerađivačkoj industriji dominiraju privredni subjekti koji posluju u nisko tehnološkim oblastima, sa proizvodima male dodate vrednosti i diferenciranosti, što za posledicu ima njihovu slabiju poziciju na tržištu i niske cenovne i dobitne margine.

MSPP još uvek nisu dovoljno okrenuta izvozu. U ukupnom broju MSPP izvoznici čine svega 4,3%, a učešće izvoza u prometu iznosi skromnih 9,1%. I pored dinamičnijeg rasta izvoza u poslednjih nekoliko godina, izvoz po zaposlenom je manji za 1/3 u odnosu na prosek nefinansijskog sektora.

Velika neravnomernost u postignutom stepenu ekonomskog razvoja u Republici Srbiji odražava se i na raspodelu brojnosti i rezultata MSPP. Stepenu razvijenosti MSPP po oblastima u Republici Srbiji meren pokazateljem BDV po zaposlenom ukazuje da odnos oblasti sa najvećim (grad Beograd) i najmanjom vrednošću pokazatelja (Pčinjski upravni okrug) iznosi 2,3:1.

2. Analitička osnova

U pripremi Strategije korišćene su informacije i preporuke sadržane u izveštajima domaćih i međunarodnih institucija, kao i informacije sakupljene kroz dijalog sa privrednicima. Najvažniji korišćeni izveštaji su: Izveštaj Svetske banke o poslovanju u Republici Srbiji (Doing Business 2015: Understanding Regulations for Small and Medium Size Enterprises), Izveštaj o globalnoj konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma (The Global Competitiveness Report 2014 - 2015), Bela knjiga Saveta stranih investitora, Siva knjiga Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj (u daljem tekstu: NALED), studija Finansiranje rasta malih i srednjih preduzeća - Ključna pitanja i preporuke za Srbiju Projekta za bolje uslove poslovanja (USAID BEP), Poslovna anketa: Srbija 2013 Projekta za bolje uslove poslovanja (USAID BEP), Izveštaj OECD o finansiranju malih i srednjih preduzeća i preduzetnika za 2013. godinu i godišnji nacionalni izveštaji o malim i srednjim preduzećima i preduzetništvu, kao i istraživanja o stanju, potrebama i problemima MSPP, koje sprovodi NARR. Posebna pažnja posvećena je uključivanju preporuka sadržanih u godišnjim izveštajima Evropske komisije o napretku Republike Srbije i Indeksu politike MSPP na Zapadnom Balkanu, koji objavljuje OECD. Takođe su korišćene preporuke privrednika koje su identifikovane u toku dijaloga sa njima u okviru akcije "Imate reč - budite deo rešenja".

3. Zakonodavni i institucionalni okvir za razvoj MSPP

U prethodnom periodu sprovedene su ili započete značajne zakonodavne i administrativne reforme u Republici Srbiji, koje treba da obezbede povoljnije uslove za funkcionisanje tržišne ekonomije, uključujući i razvoj preduzetništva.

Međutim, to nije dovelo do zadovoljavajućih rezultata i potrebno je u narednom periodu intenzivirati rad na unapređenju uslova poslovanja.

Istovremeno, pored izmene regulatornog okvira, u cilju obezbeđenja pravne sigurnosti u poslovanju MSPP neophodno je značajno unaprediti i rad sudova.

Institucionalna podrška sektoru MSPP, koja se izgrađuje od 2002. godine, stalno se unapređuje, uz jačanje kapaciteta institucija na nacionalnom nivou i mreže ARRA na regionalnom nivou. Jačanje institucija za podršku MSPP biće nastavljeno i u narednom periodu. Najvažnija institucija koja se bavi sprovođenjem politike razvoja MSPP kroz direktnu podršku preduzećima je NARR sa mrežom ARRA. Podršku finansiranju MSPP sektora pružaju Fond za razvoj i Agencija za osiguranje i finansiranje izvoza Republike Srbije (u daljem tekstu: AOFI). Važne institucije u sistemu pružanja direktne podrške MSPP su i SIEPA, u oblasti internacionalizacije, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i Fond za inovacionu delatnost, u oblasti podrške inovativnim preduzećima i Nacionalna služba za zapošljavanje u oblasti podrške za samozapošljavanje i novo zapošljavanje.

Značajnu podršku i sve veću aktivnost u unapređenju sektora MSPP tradicionalno pruža PKS.

III STRATEŠKA VIZIJA I CILJEVI

1. Strateška vizija

Strateška vizija jeste razvoj preduzetništva i konkurentnosti, zasnovan na privatnoj preduzetničkoj inicijativi, znanju i inovativnosti, u cilju osnaživanja domaćih mikro, malih, srednjih privrednih društava i preduzetnika u dovoljnoj meri da spremno odgovore na pritisak konkurencije na zajedničkom tržištu EU i doprinesu poboljšanju životnog standarda u Republici Srbiji.

2. Strateški ciljevi

Tabela 2 - Ciljevi Strategije

Strateški ciljevi	Specifični ciljevi
1. Unapređenje poslovnog okruženja	1.1. Uspostavljanje podsticajnog regulatornog okvira u skladu sa potrebama i mogućnostima MSPP 1.2. Unapređenje efikasnosti sprovođenja administrativnih postupaka 1.3. Povećanje transparentnosti procesa donošenja propisa i javnih politika
2. Unapređenje pristupa izvorima finansiranja	2.1. Unapređenje kvaliteta ponude bankarskog sektora za MSPP 2.2. Razvoj novih finansijskih instrumenata 2.3. Unapređenje sposobnosti MSPP za pristup različitim izvorima finansiranja

3. Kontinuirani razvoj ljudskih resursa	3.1. Unapređenje kvaliteta radne snage 3.2. Podrška razvoju obrazovanja za preduzetništvo
4. Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP	4.1. Unapređenje efikasnosti institucionalne podrške poslovanju i razvoju MSPP 4.2. Optimizacija i unapređenje stepena iskorišćenosti postojeće i izgradnja nove poslovne infrastrukture 4.3. Jačanje inovativnosti u MSPP 4.4. Stimulisanje poslovnog udruživanja i kreiranja lanaca vrednosti
5. Unapređenje pristupa novim tržištima	5.1. Obezbeđivanje kontinuirane podrške MSPP za izlazak na nova tržišta 5.2. Smanjenje i prevazilaženje tehničkih prepreka trgovini
6. Razvoj i promocija preduzetničkog duha i podsticanje preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva	6.1. Unapređenje statističkog praćenja i istraživanja preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva 6.2. Politika i instrumenti za podršku ženskom preduzetništvu, preduzetništvu mladih i socijalnom preduzetništvu

IV SPROVOĐENJE I PRAĆENJE SPROVOĐENJA STRATEGIJE

1. Sprovođenje strategije

Sprovođenje Strategije zasnivaće se na godišnjim akcionim planovima koji će se pripremati u saradnji sa svim resorno nadležnim državnim institucijama i kroz dijalog sa privatnim sektorom.

Sprovođenje politike razvoja MSPP odlikuje složenost i višedimenzionalnost, koja uslovljava poštovanje principa podele nadležnosti između resorno odgovornih institucija i njihovu koordinaciju. Drugi važan princip odnosi se na neophodnost stalnog dijaloga, uključivanja i saradnje sa predstavnicima sektora MSPP, stručne i šire javnosti. Resorna ministarstva i organi državne uprave odgovorni su za sprovođenje mera predviđenih akcionim planom, koje se nalaze u njihovoj nadležnosti.

Iz tog razloga, neposredno nakon usvajanja ove strategije, planira se obrazovanje Saveta za mala i srednja preduzeća, preduzetništvo i konkurentnost (u daljem tekstu: Savet), kao povremenog radnog tela Vlade, čiji su članovi predstavnici resornih ministarstava, kao i predstavnici privrede i drugih zainteresovanih strana. Osnovni zadatak Saveta će biti da nadzire i koordinira sprovođenje Strategije. Radi obavljanja stručnih poslova, biće predviđeno da se u okviru Saveta mogu obrazovati posebne stručne grupe u čijem radu će učestvovati predstavnici ministarstava, drugih državnih organa, organizacija i institucija, kao i predstavnici poslovnih udruženja, finansijskih institucija, međunarodnih organizacija, donatora, akademske zajednice, stručnih i nevladinih organizacija i stručnjaci. Administrativno-tehničke poslove za potrebe Saveta obavljaće ministarstvo nadležno za poslove privrede u saradnji sa Republičkim sekretarijatom za javne politike (u daljem tekstu: RSJP).

Ministarstvo nadležno za poslove privrede zaduženo je za tehničku koordinaciju sprovođenja Strategije, u saradnji sa Savetom.

Ministarstvo nadležno za poslove privrede će na kvartalnom nivou izveštavati Savet o napretku sprovođenja Strategije, odnosno realizaciji Akcionog plana. Takođe, predviđeno je da na godišnjem nivou, Savet podnosi izveštaj o realizaciji Strategije Vladi.

Grafikon 1 - Koordinacija sprovođenja strategije

Tabela 3 - Ciklus sprovođenja Strategije

Ciklus sprovođenja Strategije		
Period	Aktivnosti pre početka perioda	Aktivnosti tokom i na kraju perioda
2015. godina	- Izrada Akcionog plana za 2015, sa projekcijom za 2016.	- Kvartalni izveštaji o sprovođenju - Godišnji izveštaj o sprovođenju - Ažuriranje indikatora
2016. godina	- Izrada Akcionog plana za 2016, sa projekcijom za 2017.	- Kvartalni izveštaji o sprovođenju - Godišnji izveštaj o sprovođenju - Ažuriranje indikatora - Analiza potrebe za revizijom - (mid-term external evaluation)
2017. godina	- Revizija Strategije (po potrebi) - Izrada Akcionog plana za 2017, sa projekcijom za 2018.	- Usvajanje izmena i dopuna revidirane Strategije (po potrebi) - Kvartalni izveštaji o sprovođenju - Godišnji izveštaj o sprovođenju - Ažuriranje indikatora
2018. godina	- Izrada Akcionog plana za 2018, sa projekcijom za 2019.	- Kvartalni izveštaji o sprovođenju - Godišnji izveštaj o sprovođenju - Ažuriranje indikatora - Analiza potrebe za revizijom - (mid-term external evaluation)
2019. godina	- Revizija Strategije (po potrebi) - Izrada Akcionog plana za 2019, sa projekcijom za 2020.	- Usvajanje izmena i dopuna revidirane Strategije (po potrebi) - Kvartalni izveštaji o sprovođenju - Godišnji izveštaj o sprovođenju

		- Ažuriranje indikatora
2020. godina	- Izrada Akcionog plana za 2020.	- Kvartalni izveštaji o sprovođenju - Godišnji izveštaj o sprovođenju - Ažuriranje indikatora - Vrednovanje strategije (Final external evaluation) - Pokretanje postupka za izradu novog strateškog dokumenta

U 2018. godini, a po potrebi i ranije, sprovede se spoljna ocena uspešnosti sprovođenja Strategije (mid-term external evaluation), na osnovu čijih rezultata će biti preduzete potrebne korektivne mere.

Mere sadržane u planovima za sprovođenje Strategije finansiraće se iz budžeta Republike Srbije, donatorskih sredstava, pre svega kroz IPA, iz sredstava bilateralnih donatora, kao i međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa budžetskim ograničenjima. Ministarstvo nadležno za poslove privrede, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za finansije, priprema godišnji pregled finansijskih sredstava i njihovih izvora predviđenih za sprovođenje akcionog plana za naredni period, na osnovu informacija koje dostavljaju resorna ministarstva i druga tela nosioci aktivnosti za sprovođenje pojedinih mera iz akcionog plana. Priprema godišnjih pregleda potrebnih finansijskih sredstava i njihovih izvora odvijaće se istovremeno sa pripremom budžeta Republike Srbije za narednu godinu.

Autonomna pokrajina Vojvodina i organi lokalne samouprave mogu predvideti i finansirati iz sopstvenih izvora mere za sprovođenje strateških prioriteta ovog dokumenta.

Najznačajniji identifikovani rizici za sprovođenje Strategije su nedostatak finansijskih sredstava i nedovoljna saradnja i koordinacija nadležnih državnih organa, organizacija i tela. Mera predviđena za izbegavanje rizika koji se odnose na saradnju nadležnih državnih organa, organizacija i tela je uspostavljanje Saveta, a mera predviđena za izbegavanje, odnosno umanjeње rizika nedostatka finansijskih sredstava je što veće korišćenje donatorskih sredstava.

U saradnji sa RSJP, ministarstvo nadležno za oblast privrede razvije sistem za praćenje uticaja sprovođenja Strategije, zasnovan na objektivno proverljivim pokazateljima uspešnosti, koji će se oslanjati na zvanične statističke podatke i podatke sadržane u međunarodnim izveštajima. Za potrebe praćenja sprovođenja Strategije, biće unapređeno statističko i metodološko praćenje stanja u sektoru MSPP.

Osnovni pokazatelji za praćenje sprovođenja strateških ciljeva dati su u Tabeli 4 - Indikatori za praćenje ostvarivanja strateških ciljeva

Tabela 4 - Indikatori za praćenje ostvarivanja strateških ciljeva

Pregled najvažnijih indikatora za praćenje ostvarivanja strateških ciljeva	Poslednji raspoloživi podaci	2020	Izvori podataka
Generalni indikatori			

Ukupan broj MSPP	315.412 (2013)	350.000	Izveštaj o malim i srednjim preduzećima (Republički zavod za statistiku)
Ukupan broj zaposlenih u sektoru MSPP	768.550 (2013)	950.000	Izveštaj o malim i srednjim preduzećima (Republički zavod za statistiku)
Realna prosečna godišnja stopa rasta BDV sektora MSPP	(2008-2013) -3,5%	(2015-2020) 3,0% ±1	Izvedeni pokazatelji (Republički zavod za statistiku)
Unapređenje poslovnog okruženja			
Rang Republike Srbije u Izveštaju Svetske banke o poslovanju	91. (2015)	u prvih 60	Izveštaj Svetske banke o poslovanju
Rang Republike Srbije prema Globalnom indeksu konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma	94. (2014-2015)	u prvih 60	Indeks globalne konkurentnosti
Unapređenje pristupa izvorima finansiranja			
Dostupnost finansijskih usluga rezultat/rang	Rang 98/144 (2014-2015)	u prvih 60	Indeks globalne konkurentnosti
Pristupačnost finansijskih usluga rezultat/rang	Rang 110/144 (2014-2015)	u prvih 60	Indeks globalne konkurentnosti
Kontinuirani razvoj ljudskih resursa			
Visoko obrazovanje i obuka	Rang 74/144 (2014-2015)	u prvih 60	Indeks globalne konkurentnosti
Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP			
Realna prosečna godišnja stopa rasta prometa MSPP	(2008-2013) -2,9%	(2015-2020) 4,0%±1	Izvedeni pokazatelji (Republički zavod za statistiku)
Godišnja stopa rasta MSP sa proizvodnim ili procesnim inovacijama	10,1% (2013)	13%	Inovation Union Scoreboard
Godišnja stopa rasta MSP sa marketinškim ili organizacionim inovacijama	11,7% (2013)	14%	Inovation Union Scoreboard
Kvalitet lokalnih dobavljača	Rang 98/144 (2014-2015)	u prvih 60	Indeks globalne konkurentnosti
Unapređenje pristupa novim tržištima			
Udeo izvoznika u ukupnom broju MSPP	4,3% (2013)	7%	Izveštaj o malim i srednjim preduzećima (Republički zavod za statistiku)
Učešće izvoza u ukupnom prometu sektora MSPP	9,1% (2013)	14%	Izveštaj o malim i srednjim preduzećima (Republički

V STRUKTURA STRATEGIJE

Strategija utvrđuje okvir mera za unapređenje MSPP i konkurentnosti u narednom srednjoročnom periodu, koji je prikazan kroz šest stubova, i to:

- 1) Unapređenje poslovnog okruženja;
- 2) Unapređenje pristupa izvorima finansiranja;
- 3) Kontinuirani razvoj ljudskih resursa;
- 4) Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP;
- 5) Unapređenje pristupa novim tržištima i
- 6) Razvoj i promocija preduzetničkog duha i podsticanje preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva.

Na početku svakog stuba data je kratka ocena trenutnog stanja i aktuelni problemi u oblasti na koju se stub odnosi. Okvir budućih aktivnosti za svaki stub dalje je definisan kroz mere, koje su grupisane u više dimenzija strateškog stuba.

1. STUB 1: Unapređenje poslovnog okruženja

Pouzdan, predvidiv i jasan pravni i administrativni okvir poslovanja, koji obezbeđuje pravnu sigurnost i ne postavlja nepotrebne prepreke poslovanju, od izuzetnog je značaja za privredni razvoj jer direktno utiče na konkurentnost, nivo ulaganja i dinamiku razvoja privrede.

U proteklih deset godina sprovedene su značajne regulatorne promene u Republici Srbiji, koje su imale za cilj stvaranje povoljnog poslovnog okruženja, koje pogoduje razvoju ekonomije i ubrzanju privrednog rasta. Sveobuhvatna reforma propisa, koja je sprovedena u periodu od 2009. do 2011. godine, dovela je do ukidanja više od dve stotine propisa i smanjivanja administrativnih troškova za 183,1 miliona evra godišnje, ali je u istom periodu doneto preko dve hiljade novih propisa, čime je u velikoj meri umanjen rezultat ove reforme. Takođe, preko 40 preporuka obuhvaćenih sveobuhvatnom reformom propisa ostalo je nesprovedeno, dok je jedan broj preporuka još uvek u procesu sprovođenja.

Zakon o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", br. 36/11, 99/11, 83/14 - dr. zakon i 5/15), koji je počeo da se primenjuje 1. februara 2012. godine, doneo je više novina koje su doprinele poboljšanju poslovnog okruženja privrednih subjekata, kao što su: reorganizovanje organa upravljanja i uspostavljanje jednodomnog ili dvodomnog sistema upravljanja, gde je jednodomni sistem optimizovao i olakšao upravljanje jednočlanim i društvima sa malim brojem članova. Takođe, propisano je smanjivanje novčanog uloga za osnivanje društava sa ograničenom odgovornošću na iznos od 100 dinara.

U okviru mera za unapređenje poslovnog okruženja, u 2014. godini doneti su i sledeći zakoni: Zakon o izmenama i dopunama Zakona o stečaju ("Službeni glasnik RS", broj 83/14), Zakon o izmenama i dopunama Zakona o radu ("Službeni glasnik RS", broj

75/14), Zakon o privatizaciji ("Službeni glasnik RS", broj 83/14) i Zakon o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", br. 132/14 i 145/14), koji su u značajnoj meri unapredili okvir poslovanja, a pripremljen je i Nacrt zakona o inspekcijskom nadzoru koji će biti usvojen u 2015. godini.

Iako je važan napredak u oblasti regulatorne reforme ostvaren u poslednje dve godine, neophodno je nastaviti rad svih regulatornih tela i drugih institucija radi otklanjanja prepreka i smanjenja troškova koje pozitivni propisi stvaraju privredi. Pri tom, važno je posebno voditi računa o efektima primene propisa na poslovanje malih preduzeća, koja su najosetljiviji deo privrede i usvojiti načelo "misliti pre svega o malima" koje EU primenjuje, i preporučuje njegovu primenu u zemljama članicama prilikom pripreme i izmene propisa.

U sklopu regulatorne reforme potrebno je da se unapredi i sam proces donošenja propisa tako da se poveća transparentnost i predvidivost regulatornih aktivnosti i omogući veća uključenost privrednih subjekata i građana u donošenje novih propisa. Regulatorna reforma je trajan proces koji mora da se odvija na svim nivoima vlasti.

Uspešna regulatorna reforma podrazumeva i uspešnu primenu donetih propisa, pa je u narednom periodu posebno važno uložiti dodatne napore kako bi se osigurala efikasna primena donetih propisa. Prvi korak je blagovremeno donošenje svih akata neophodnih za sprovođenje propisa. Izmenu propisa mora da prati i izmena administrativnih procedura i reforma državne uprave, kako bi se postigli i održali željeni rezultati. Takođe je potrebno unaprediti sistem obezbeđivanja kvalitetnih informacija za donošenja odluka kao i za praćenje efekata primene propisa i drugih mera koje sprovode nadležni organi.

Izveštaj Svetske banke o poslovanju u Republici Srbiji, Izveštaj o globalnoj konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma, Siva knjiga NALED, Bela knjiga Saveta stranih investitora, kao i analize Projekta za bolje uslove poslovanja USAID, PKS i Unije poslodavaca Srbije ukazuju na oblasti u kojima je, u narednom periodu, potrebno izvršiti regulatornu reformu sa ciljem poboljšanja uslova poslovanja, odnosno pojednostaviti ili ukinuti pojedine administrativne procedure koje stvaraju neopravdane troškove privredi.

Tabela 5 - Indeksi regulatornog okruženja

Indeksi regulatornog okruženja (Pregled pokazatelja za Republiku Srbiju iz Izveštaja o globalnoj konkurentnosti 2014-2015. Svetskog ekonomskog foruma)	Pozicija na listi (144 države)	Ukupna ocena (1-7)
Globalni indeks konkurentnosti 2014/2015.	94. (101. prema Izveštaju za 2013/2014)	3,9
Administrativno opterećenje koje stvaraju propisi	140.	2,2
Transparentnost formiranja Vladinih javnih politika	108.	3,6
Rasprostranjenost trgovinskih barijera	90.	4,3
Teret koji stvaraju carinske procedure	96.	3,6

Efikasnost radnopravnih propisa	119.	3,73
---------------------------------	------	------

Tabela 6 - Pregled pokazatelja za Republiku Srbiju iz Izveštaja Svetske banke o poslovanju u Republici Srbiji

Pregled pokazatelja za Republiku Srbiju iz Izveštaja Svetske banke o poslovanju u Republici Srbiji za 2014. i 2015. godinu	2014. Pozicija na listi (za 189 država)	2015. Pozicija na listi (za 189 država)
Pokretanje posla	63.	66.
Pribavljanje građevinske dozvole	184.	186.
Uvođenje struje	77.	84.
Upis nepokretnosti	48.	72.
Dobijanje kredita	45.	52.
Zaštita investitora	32.	32.
Plaćanje poreza	162.	165.
Međunarodna trgovina	94.	96.
Sprovođenje ugovora	96.	96.
Stečaj	47.	48.
Ukupno:	77.	91.

Dimenzija 1: Uspostavljanje podsticajnog regulatornog okvira u skladu sa potrebama i mogućnostima MSPP

Prioritet regulatorne reforme u Republici Srbiji je izmena propisa koji u najvećoj meri negativno utiču na poslovno okruženje. Ključne mere odnose se na dalje unapređenje regulatornog okvira za stečaj kroz izmene i dopune zakona u toj oblasti, unapređenje zakonskog okvira za privredna društva, zadruge i zanatlije, dalje unapređenje propisa koji se tiču određenih pitanja iz radnopravnih odnosa, sprovođenje započete reforme sistema izdavanja dozvola u postupku izgradnje, reformu inspekcijskog nadzora i bolju koordinaciju između različitih inspekcijskih službi. Neophodno je i pratiti sprovođenje donetih regulatornih okvira i, gde je potrebno, izvršiti unapređenje.

Reformom propisa kojima se uređuje postupak stečaja ovaj postupak je učinjen efikasnijim i ekonomičnijim sa aspekata vremena trajanja i troškova postupka. Dodatna unapređenja mogu se izvršiti omogućavanjem licenciranim privrednim društvima da vrše poslove stečajnog upravnika, kao i dodatnim pojednostavljenjem postupka.

Dalja reforma radnog zakonodavstva sprovođiće se sa ciljem unapređenja uslova za otvaranje novih radnih mesta. Potrebno je dodatno pojačati ulogu i nadležnost inspekcije rada radi smanjenja crnog tržišta radne snage. Takođe je neophodno nastaviti sa aktivnostima na smanjenju suvišnih procedura koje zahtevaju nepotrebno administriranje za poslodavca, a ne doprinose produktivnosti niti kontroli od strane državnih organa, posebno kroz podršku potpunog uspostavljanja rada Centralnog registra za obavezno socijalno osiguranje.

Izmenama Zakona o privrednim društvima potrebno je unaprediti status i položaj privrednih subjekata i njihovih obaveza radi stimulisanja uvećanja njihovog broja.

Potrebno je aktivno sprovoditi zakon kojim se uređuje planiranje i izgradnja i na vreme usvojiti sve podzakonske akte i usaglasiti propise koji uređuju ovu oblast sa ciljem smanjenja broja procedura i efikasnijeg izdavanja dozvola u postupku građenja.

Reformom inspeksijskog nadzora potrebno je uspostaviti delotvoran i jasan sistem inspeksijskog nadzora, čiji će naglasak biti na preventivnom delovanju inspekcija, kao i na uspostavljanju efikasnog sistema koordinacije i kontrole rada inspeksijskih službi. To pre svega upućuje na donošenje posebnog zakona i pratećih podzakonskih akata kojima će se urediti oblast inspeksijskog nadzora, kao i usklađivanje posebnih propisa kojima se uređuje vršenje inspeksijskog nadzora u pojedinačnim oblastima sa novim pravnim okvirom.

U okviru ove dimenzije uključeni su najvažniji sektorski problemi identifikovani tokom akcije "Imate reč - budite deo rešenja", koju su organizovali Ministarstvo privrede i PKS u saradnji sa resornim ministarstvima. Sektorski pristup u rešavanju regulatornih problema treba da doprinese unapređenju ambijenta za poslovanje i investiranje u pojedinačnim sektorima privređivanja.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Unapređenje pravnog okvira za osnivanje, poslovanje i gašenje privrednih subjekata;
- M2 Smanjenje poreskih i neporeskih obaveza privredi;
- M3 Uvođenje efikasnijih procedura za investiciono ulaganje u izgradnju i upravljanje nepokretnostima;
- M4 Unapređenje regulatornog okvira inspeksijskog nadzora;
- M5 Unapređenje zakonodavnog okvira u oblasti radnih odnosa i prava iz radnih odnosa;
- M6 Regulatorna reforma sektorskih propisa značajnih za poslovanje MSPP;
- M7 Podrška sprovođenju regulatorne reforme na pokrajinskom i lokalnom nivou.

Dimenzija 2: Unapređenje efikasnosti sprovođenja administrativnih postupaka

Administrativni postupci mogu biti uzrok značajnog opterećenja za poslovanje MSPP, te je njihovo pojednostavljenje prepoznato kao jedan od glavnih ciljeva Akta o malim preduzećima.

U cilju predvidivosti regulatornog okruženja, potrebno je utvrditi obavezu da se kod najučestalijih administrativnih postupaka (izdavanja različitih vrsta dozvola, potvrda, sertifikata ili licenci) moraju predvideti normativni okviri pružanja usluga, koji će odrediti vremenski okvir za donošenje odluka i definisati objektivne, jasne i transparentne uslove za pružanje usluga. Na taj način doprineće se ujednačavanju prakse nadležnih organa, organizacija i tela prilikom pružanja iste vrste usluge. Na osnovu ovako sistematizovanih administrativnih postupaka potrebno je pristupiti njihovoj optimizaciji u smislu pojednostavljenja i eliminacije nepotrebnih koraka i troškova.

Uvođenje elektronskih servisa i jednošalterskog sistema u što većem broju oblasti (za dozvole u postupku građenja; prijavu i odjavu zaposlenih; usluge lokalnih samouprava za privredu) značajno može pomoći da se administrativni postupci pojednostave i

ubrzaju, a troškovi za privredu smanje, što je jedna od značajnih mera podrške i rasterećenja MSPP. U narednom periodu potrebno je nastaviti sa izgradnjom Portala e-uprave koji treba na jednom mestu da objedini sve administrativne postupke i zahteve koje primenjuju organi državne uprave, teritorijalne autonomije i lokalne samouprave. Prostor za unapređenje u domenu e-uprave je značajan, pogotovu ako se uzmu u obzir uporedni podaci o razvijenosti u ovoj oblasti u odnosu na zemlje iz regiona.

Tabela 7 - Pregled pokazatelja o e-upravi

Ujedinjene nacije - Istraživanje o e-upravi 2014. Pregled pokazatelja za Republiku Srbiju iz Istraživanja e-uprave Ujedinjenih nacija za 2014. godinu				
	Indeks napretka e-uprave 2012.	Indeks napretka e-uprave 2014.	Pozicija na svetskoj listi 2012. (1-193)	Pozicija na svetskoj listi 2014. (1-193)
Srbija	0,6312	0,5472	51	69
Prosek regiona (Jugoistočna Evropa)	0,6574	0,6276	-	-
Svetski prosek	0,4882	0,4712	-	-

Za potrebe praćenja stanja u poslovnom okruženju i rezultata regulatorne reforme, neophodno je pripremiti standarde i uputstva, a zatim pristupiti redovnom merenju administrativnog opterećenja privrede.

Potrebno je omogućiti i bolji pristup MSPP javnim nabavkama, poboljšati njihovu informisanost o različitim aspektima učešća u postupcima javnih nabavki i smanjiti administrativne prepreke za učešće MSPP na tenderima, pored ostalog, i većim korišćenjem mogućnosti elektronskih javnih nabavki.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Izmene i dopune regulatornog okvira kojima se uređuje sprovođenje administrativnih postupaka u organima državne uprave, autonomnih pokrajina i lokalnih samouprava;
- M2 Nastavak rada na jačanju sistema elektronske uprave;
- M3 Uspostavljanje jednošalterskog sistema za pružanje što većeg broja usluga;
- M4 Praćenje efikasnosti realizacije administrativnih postupaka i merenje administrativnih troškova privrede;
- M5 Poboljšanje uslova za učešće MSPP u javnim nabavkama.

Dimenzija 3: Povećanje transparentnosti procesa donošenja propisa i javnih politika

Aktivno učešće predstavnika privrede u postupcima donošenja propisa i akata podrazumeva pravovremenu dostupnost informacija, otvoreni dijalog i partnerstvo javnog i privatnog sektora na stvaranju povoljnog pravnog okvira za poslovanje. Zato treba poboljšati informisanost privrednika o planovima koji se odnose na izmenu propisa od značaja za privredu, razmotriti utvrđivanje obaveze sprovođenja javne rasprave za sve propise koji utiču na poslovno okruženje i uspostaviti stalni dijalog na svim nivoima organizacije javne vlasti sa predstavnicima privrede.

U cilju unapređenja dijaloga sa predstavnicima MSPP predviđeno je uspostavljanje Saveta kao povremenog radnog tela Vlade u čijem radu će biti uključeni predstavnici sektora MSPP.

Kroz formiranje mešovitih radnih grupa treba uvesti sistemsko praćenje efekata propisa koji utiču na poslovno okruženje u cilju prikupljanja potrebnih podataka za njihovo unapređenje.

Pored navedenog neophodno je preduzeti mere usmerene na poboljšanje procesa izmene propisa. Takođe, potrebno je uvesti princip "misliti pre svega o malima" kroz uvođenje testa uticaja na mala i srednja preduzeća.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Obavezno uključivanje predstavnika privrede u proces pripreme propisa i javnih politika i povećanje predvidljivosti promena uslova poslovanja;
- M2 Obrazovanje Saveta za mala i srednja preduzeća, preduzetništvo i konkurentnost;
- M3 Uspostavljanje mehanizma za praćenje efekata primene propisa koji utiču na poslovno okruženje;
- M4 Uključivanje testa uticaja na MSP u analizu efekata propisa.

2. STUB 2: Unapređenje pristupa izvorima finansiranja

Republika Srbija je u Izveštaju o globalnoj konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma za period od 2014. do 2015. godine na 98. mestu od ukupno 144 zemlje kada je reč o dostupnosti finansijskih usluga, na 110. mestu u pogledu njihove pristupačnosti i čak na 121. i 132. mestu u odnosu na pristup kreditima i raspoloživosti preduzetnog kapitala. Ove ocene su lošije od ocena većine susednih zemalja i to je dugoročni trend.

Finansijsko tržište za MSPP u Republici Srbiji odlikuje manjak mogućnosti zaduživanja radi započinjanja, odnosno proširenja poslovanja. Čini ga većinom nepovoljna kreditna ponuda bankarskog sektora usled relativno visokih kamatnih stopa, visokih zahteva za kolateralom i nedostatka dugoročnih kredita, kao i nedovoljnog značaja poslovnih planova prilikom donošenja odluke o dodeli kredita. U najtežem položaju su novoosnovana preduzeća/preduzetnici s obzirom da banke preuzimaju najveći rizik kod njihovog finansiranja.

Pristupačnost i raspoloživost povoljnih kreditnih linija je unapređena, kroz plasiranje kreditnih linija obezbeđenih uz garanciju države poput Apeks kredita Evropske investicione banke. Važnu ulogu u tom kontekstu imaju i krediti Fonda za razvoj, kratkoročni krediti, faktoring, garancije i osiguranja potraživanja po osnovu izvoznih poslova koje pruža AOFI, kao i subvencionisani krediti za likvidnost, trajna obrtna sredstva i investicije. Međutim, povoljnih kreditnih linija i dalje nema dovoljno, pogotovo za određene segmente MSPP. Fond za razvoj je gotovo jedina institucija u Republici Srbiji koja finansira početnike u poslovanju kroz kreditnu liniju za novoosnovana privredna društva i preduzetnike.

Garancijske šeme, koje su vrlo važan instrument za olakšavanje pristupa finansijama za MSPP kroz ublažavanje uslova u pogledu neophodnih sredstava obezbeđenja pri dobijanju kredita, u Republici Srbiji su nedovoljno razvijene. Kreditne garancije činile su mali deo dosadašnjeg portfolija Fonda za razvoj i nisu bile usmerene na MSPP, dok je ponuda kroz Garancijski fond AP Vojvodine bila malo povoljnija. Lokalni garancijski fondovi ne postoje. Iako banke u Republici Srbiji imaju mogućnost da kroz programe,

koje finansira EU, obezbede kreditne garancije za postojeće kreditne linije namenjene MSPP, interes je veoma slab i ta sredstva se nedovoljno koriste.

Finansijski instrumenti zasnovani na ulaganju u kapital preduzeća su naročito značajni za inovativna i brzorastuća MSPP, bilo da se radi o čistim kapitalnim ulaganjima ili o mezanin ulaganjima, koja u sebi kombinuju ulaganja na bazi kredita i na bazi kapitala. Iako ova preduzeća čine mali deo sektora MSPP, ona su ključna za osiguranje dugoročne konkurentnosti zemlje, u tržišnim segmentima u širenju (npr. digitalna tehnologija i informaciono-komunikacione tehnologije). Ovi finansijski instrumenti u razvijenim zemljama imaju vrlo veliku ulogu u finansiranju MSPP, dok su kod nas tek u povoju.

Finansijskim instrumentima zasnovanim na ulaganjima u kapital preduzeća u razvijenim zemljama bave se fondovi preduzetnog kapitala. Preduzetni kapital predstavlja posebnu vrstu vlasničkog kapitala koji se ulaže u privredne subjekte u fazama osnivanja, ranog razvoja i ekspanzije. Fondovi preduzetnog kapitala najčešće se osnivaju u formi komanditnog društva, društva sa ograničenom odgovornošću ili akcionarskog društva, upravljaju privatnim kapitalom investitora i isti ulažu u vidu učešća u osnovnom kapitalu odnosno vlasničkom kapitalu MSP visokog razvojnog potencijala u fazama osnivanja, ranog razvoja i ekspanzije (u daljem tekstu: fondovi preduzetnog kapitala). U Republici Srbiji, osim sporadičnih ulaganja fondova preduzetnog kapitala registrovanih u inostranstvu, zabeleženo je i nekoliko ulaganja Evropske banke za obnovu i razvoj preko programa Linija za lokalna preduzeća (Local Enterprise Facility - LEF) kao i ulaganja Fonda za podršku malim preduzećima (SEAF).

Ulaganjem u kapital potencijalno brzorastućih preduzeća bave se i "poslovni anđeli", fizička lica koja ulažu sopstveni privatni kapital, znanje i iskustvo u mlada preduzeća visokog razvojnog potencijala u ranim fazama osnivanja i razvoja u zamenu za vlasnički udeo u njima (u daljem tekstu: poslovni anđeli).

U Republici Srbiji osnovana je prva mreža poslovnih anđela Serbian Business Angels Network (u daljem tekstu: SBAN), koja tek treba da se razvije i započne sa ulaganjima, kao i Srpska asocijacija privatnih ulagača u kapital preduzeća (SPEA).

Podršku novoosnovanim, inovacionim preduzećima, kao i podršku za komercijalizaciju istraživanja i dalji razvoj inovacionih preduzeća, u okviru bespovratnih sredstava, od 2006. godine pruža, ministarstvo nadležno za poslove prosvete i nauke kroz programe podrške koji se donose u skladu sa zakonom koji uređuje inovacionu delatnost kao i kroz Fond za inovacionu delatnost od 2012. godine u okviru IPA fondova, za čije sprovođenje je nadležna Svetska banka.

Mikrofinansiranje u Republici Srbiji je slabo zastupljeno iako je to važna alternativa za ekonomski najslabija preduzeća, koja često ne mogu da ispune uslove za dobijanje bankarskih kredita. Tri organizacije koje se ovim poslom bave u Republici Srbiji (Agroinvest, Fond za mikro razvoj i MicroFinS) dobijaju finansijsku podršku međunarodnih donatora, ali ne mogu sredstva da plasiraju neposredno, već preko poslovnih banaka, što znatno usložnjava proceduru i poskupljuje ova sredstva za krajnje korisnike. U državama EU ovaj vid finansiranja čini znatan deo ponude za mikro i mala preduzeća, a takođe velika sredstva za ovaj instrument izdvajaju se iz sredstava EU npr. preko strukturnih i kohezionih fondova u okviru programa Zajednička akcija za podršku institucijama za mikrofinansiranje u Evropi (JASMINE).

U Republici Srbiji nedovoljno su razvijeni i drugi alternativni oblici finansiranja, poput lizinga i faktoringa.

Za stabilan razvoj preduzetništva u narednom periodu, od ključnog značaja je obezbediti širok spektar različitih finansijskih instrumenata, koji će omogućiti MSPP pristup kapitalu, na način i pod uslovima, koji odgovaraju fazi razvojnog ciklusa u kojoj se preduzeće nalazi.

Dimenzija 1: Unapređenje kvaliteta ponude bankarskog sektora za MSPP

U Izveštaju o poslovanju Svetske banke za 2015. godinu (Doing Business 2015) Republika Srbija pala je sa 45. na 52. mesto u oblasti dobijanja kredita u odnosu na prethodnu godinu.

Loša usklađenost proizvoda i usluga sa potrebama MSPP utiče na slabu potražnju za finansijskim sredstvima. S druge strane, visok procenat kredita sa problemima u otplati i slabosti izvršnog postupka za naplatu sredstava obezbeđenja neki su od razloga za slab interes banaka da finansiraju MSPP. Na osnovu izveštaja "Finansiranje MSP i preduzetnika za 2013. godinu" (Financing SMEs and Entrepreneurs 2013: An OECD Scoreboard) OECD, učešće kredita MSP u ukupnim kreditima u 2011. godini iznosilo je svega 28,9%. Istovremeno, kamatne stope za kredite za MSP bile su u proseku za 4% više od kamatnih stopa za kredite za velika preduzeća.

U cilju prevazilaženja ograničenja koja utiču na slabu ponudu kredita bankarskog sektora, aktivnosti će biti usmerene na podršku za efikasnije sprovođenje izvršnog postupka i stečajnog zakonodavstva kroz jačanje ljudskih kapaciteta i uspostavljanje struke procenitelja i na potrebna unapređenja u oblastima vansudskog izvršenja na založnim stvarima i korišćenja hipoteke drugog i trećeg reda.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Unapređenje izvršnog postupka;
- M2 Reforma propisa koji uređuju oblast založnog prava;
- M3 Razviti podsticajne mere i mehanizme kako bi bankarski sektor povećao kreditiranje MSPP;
- M4 Osnajivanje specijalizovanih profesija u cilju dobijanja verodostojnih finansijskih podataka u procesu odobravanja kredita;
- M5 Poboljšanje praćenja stanja finansiranja MSPP.

Dimenzija 2: Razvoj novih finansijskih instrumenata

Uprkos nepovoljnoj ponudi kredita poslovnih banaka, garancijske šeme i drugi alternativni oblici finansiranja tek su počeli da se razvijaju u Republici Srbiji. Pored prvih ulaganja fondova preduzetnog kapitala i početnih aktivnosti SBAN, razvoj tržišta ulaganja u vlasnički kapital i mezanin finansiranja je tek u povoju. Republika Srbija je u 2014. godini zauzela 79. mesto od ukupno 118 rangiranih zemalja po Indeksu privlačnosti za preduzetni kapital i ulaganja u privatne deonice preduzeća (The Venture Capital and Private Equity Country Attractiveness Index 2014 Annual).

Ne postoji pravni okvir za rad mikrofinansijskih institucija, a obim transakcija poslova lizinga i faktoringa je na niskom nivou.

U okviru Programa EU za konkurentnost preduzeća i malih i srednjih preduzeća (u daljem tekstu: COSME) i Programa Horizont 2020 (u daljem tekstu: Horizon 2020), postoje posebni finansijski instrumenti u oblasti kreditnih garancija i ulaganja na bazi kapitala, koje mogu da koriste i finansijske institucije iz Republike Srbije, kako bi svojim korisnicima ponudile bolje uslove finansiranja.

Pored toga, u okviru Programa za razvoj preduzeća sa područja Zapadnog Balkana (WB EDIF), koji je namenjen MSPP u regionu za finansiranje inovativnih poslovnih projekata, Republici Srbiji su na raspolaganju tri instrumenta: Fond za rast preduzeća (ENEF) kroz koji je moguće obezbediti ulaganja u kapital brzorastućih preduzeća, Fond za inovativna preduzeća (ENIF) kroz koji je moguće obezbediti ulaganje u preduzetni kapital za novoosnovana inovativna preduzeća i garancijska šema koju mogu da koriste banke.

Kako bi se smanjile teškoće sa kojima se MSPP susreću u pogledu pristupa kreditima zbog nedostatka sredstava obezbeđenja ili uvećanog rizika finansiranja, potrebno je nastaviti napore na rešavanju problema sredstava obezbeđenja kroz donošenje zakonske regulative za osnivanje i funkcionisanje nacionalnih, lokalnih i uzajamnih šema kreditnih garancija i razvoj nacionalne garancijske šeme.

U cilju razvoja okruženja za ulaganje preduzetnog kapitala, ulaganje u vlasnički kapital, mezanin finansiranje i ulaganja poslovnih anđela u MSPP potrebno je obezbediti odgovarajući zakonodavni okvir, ustanoviti bazu preduzetničkih projekata pogodnih za ulaganje na osnovu kapitala i osnovati fond za zajedničko ulaganje sa privatnim fondovima u inovativna preduzeća. Potrebno je povećati korišćenje sredstava iz programa COSME i Horizon 2020 i Programa za razvoj preduzeća i inovacije Zapadnog Balkana (WB EDIF) koji su na raspolaganju Republici Srbiji.

S obzirom da trenutno u Republici Srbiji ne postoji pravni okvir za realizaciju mikro-finansijske podrške, aktivnosti mikrofinansijskog sektora se realizuju putem garantno depozitnih šema tako da mikrofinansijski sektor daje garantne depozite bankama. Na ovaj način pristup sredstvima za mikropreduzeća i preduzetnike je složeniji i skuplji. Zato je potrebno uspostaviti regulatorni okvir za osnivanje i rad nebankarskih nedepozitnih kreditnih institucija, kojim bi se utvrdio postupak licenciranja i nadzora za sve vrste specijalizovanih kreditnih ustanova koje ne primaju depozite građana.

Rad društava za lizing i faktoring uređen je zakonom, ali je sa ciljem povećanja obima transakcija, potrebno ukloniti regulatorna ograničenja sa kojima se susreću i približiti ove izvore finansiranja MSPP.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Razvoj novih modela finansiranja MSPP;
- M2 Unapređenje sistema izdavanja kreditnih garancija;
- M3 Stvaranje uslova za ulaganje preduzetnog kapitala, ulaganje u vlasnički kapital, mezanin finansiranje i ulaganja poslovnih anđela u MSP;
- M4 Uklanjanje administrativnih prepreka i poboljšanje regulatornog okruženja za uspostavljanje mikro-finansijske podrške;
- M5 Unaprediti uslove za korišćenje lizinga i faktoringa od strane MSPP.

Dimenzija 3: Unapređenje sposobnosti MSPP za pristup različitim izvorima finansiranja

Više od polovine preduzeća u Republici Srbiji koristi sopstvena sredstva kao najznačajniji izvor finansiranja. Za većinu preduzeća bankarski krediti su jedini spoljni izvori finansiranja. Međutim, MSPP se suočavaju sa visokom cenom kredita, kao i nedostatkom dugoročnih izvora finansiranja.

Deo problema je i na strani tražnje, s obzirom na još uvek neadekvatan nivo znanja i kapaciteta u oblasti finansijskog upravljanja u MSPP u Republici Srbiji, ali i s obzirom na objektivne probleme zbog nedostatka traženih sredstava obezbeđenja.

Potrebno je unaprediti prikupljanje i objavljivanje informacija o finansiranju MSPP i pružiti podršku MSPP da poboljšaju informisanost, tehničke i administrativne kapacitete kako bi lakše obezbedili finansiranje i osnažili svoju pregovaračku poziciju u odnosu na finansijske institucije. Mere će biti usmerene i na to da se državna podrška finansiranju MSPP učini efikasnijom.

Potrebno je sprovesti dugoročne mere za podizanje svesti i pripreme preduzetnika, poslovnih ljudi, finansijskih posrednika i savetnika za veće korišćenje alternativnih izvora finansiranja, tako što će se intenzivirati obuka u oblasti investicione spremnosti za preduzeća i upoznavanje sa karakteristikama ulaganja na bazi kapitala, organizovati susrete potencijalnih investitora i MSPP, poboljšati obaveštenost o različitim raspoloživim izvorima finansiranja i njihovim karakteristikama i podstaći finansijski posrednici da koriste finansijske instrumente raspoložive kroz programe EU (COSME, WB EDIF, Horizon 2020).

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Unapređenje informisanja MSPP o raspoloživim izvorima finansiranja;
- M2 Unapređenje znanja i veština predstavnika MSPP u oblasti finansiranja;
- M3 Podizanje svesti kod preduzetnika i svih drugih zainteresovanih strana o raspoloživosti i karakteristikama nebankarskih finansijskih instrumenata.

3. STUB 3: Kontinuirani razvoj ljudskih resursa

Jedan od glavnih preduslova za razvoj konkurentne i jake privrede je radna snaga koja je dovoljno stručna, sposobna i vešta da odgovori na izazove i promene u okruženju. Za uspešne reforme u ovoj oblasti neophodno je prilagođavanje strateških dokumenata i zakonodavne regulativu u oblasti obrazovanja.

Dimenzija 1: Unapređenje kvaliteta radne snage

Raspoloživost veština i znanja na tržištu rada koje odgovaraju potrebama privrede predstavlja preduslov za privredni rast, rast zaposlenosti i socijalne inkluzije. Tehnološki napredak i strukturno prilagođavanje privrede zahteva uvođenje novih obrazovnih profila, koji ranije nisu postojali u obrazovnom sistemu Republike Srbije, ali i stalno unapređenje znanja, veština i stavova u skladu sa potrebama savremene privrede koja svoju konkurentnost zasniva na znanju. U cilju stvaranja dobrih temelja za uspešnu pripremu mladih generacija, posebnu pažnju treba posvetiti razvoju osam ključnih kompetencija (znanja, veština i stavova), koje je prepoznala EU, a koje obuhvataju sposobnost komunikacije na maternjem i stranom jeziku, digitalnu pismenost, analitičke veštine, znanje kako se uči, društvene i građanske veštine, osećaj za inicijativu i preduzetništvo i kulturnu osvešćenost.

Pored visoke stope nezaposlenosti, u Republici Srbiji i dalje postoji nesrazmera između ponude i tražnje za radnom snagom. Statistika pokazuje da učenici i studenti imaju veoma nizak nivo primenljivog znanja, pa se tako prema rezultatima Programa za međunarodnu procenu postignuća učenika (PISA testa) u 2012. godini, koji predstavlja međunarodno testiranje OECD o sposobnostima i znanjima petnaestogodišnjaka u oblasti matematike, nauke i čitanja, Republika Srbija nalazi ispod proseka u pomenutoj oblasti. Takođe, prema najnovijem izveštaju Svetskog ekonomskog foruma, Republika Srbija je rangirana veoma nisko po kvalitetu obrazovnog sistema (106. od 144 mesta) i dostupnosti trening usluga (106. od 144 mesta).

Kako bi se uskladile ponuda i tražnja za radnom snagom i smanjila stopa nezaposlenosti u zemlji, potrebno je unaprediti mehanizam praćenja i predviđanja potreba privrede i usklađivanja mreža stručnih škola, obrazovnih profila, studijskih programa i upisne politike za visokoškolske studije u skladu sa njima, što više uključiti radnu praksu i praktičan rad u nastavne procese i uključiti poslodavce u proces pripreme obrazovnih programa.

Kroz dalji razvoj sistema kratkih obuka i programa prekvalifikacije i dokvalifikacije nezaposlenih lica potrebno je pomoći nezaposlenim licima da se prilagode potrebama tržišta rada.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

M1 Razvoj mehanizma redovnog praćenja i predviđanja potreba MSPP za radnom snagom;

M2 Usklađivanje formalnog obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada;

M3 Razvoj sistema neformalnog obrazovanja za unapređenje znanja i veština.

Dimenzija 2: Podrška razvoju obrazovanja za preduzetništvo

EU je prepoznala smisao za inicijativu i preduzetništvo kao jednu od osam ključnih kompetencija za doživotno učenje. Ova ključna kompetencija odnosi se na razvoj sposobnosti da se ideja pretvori u delo i podrazumeva razvoj stavova (inovativnost, preuzimanje rizika, kreativnost), znanja (planiranje i upravljanje preduzećem) i veština (komunikacija, sposobnost za rad u timu itd.). Uvođenjem obrazovanja za preduzetništvo u obrazovni sistem zemlje povećava se broj mladih koji se tokom života odlučuju da pokrenu svoje poslovanje ali se, istovremeno, kod svih polaznika razvijaju osobine korisne za buduće poslodavce i njih same, koje povećavaju njihovu konkurentnost.

Obrazovanje za preduzetništvo nije integrisano u sistem formalnog obrazovanja u Republici Srbiji, od osnovnog, preko srednjeg, do visokog nivoa. Međutim, u velikom broju srednjih škola i na pojedinim fakultetima, pokrenuti su projekti učeničkog preduzetništva, često uz podršku donatora. Među najznačajnijim projektima i inicijativama koje se trenutno sprovode u Republici Srbiji izdvajaju se: "Reforma srednjeg stručnog obrazovanja i usavršavanja u Srbiji", "Dostignuća mladih"- projekat učeničkog preduzetništva, program "Omladinsko preduzetništvo" i projekat "Centar jugoistočne Evrope za preduzetničko obrazovanje".

Neophodno je da se preduzetničko obrazovanje uvede kroz sadržaje nastavnih predmeta u okviru osnovnog, kao i kroz posebne predmete u okviru srednjeg i visokog obrazovanja.

Jedan od glavnih preduslova za sistemsko uvođenje preduzetničkog obrazovanja u obrazovni sistem zemlje je obrazovanje i osposobljavanje nastavnika. Nastavnici imaju ključnu ulogu u razvoju preduzetničkog duha kod mladih, jer oni ne treba samo da im prenesu klasična znanja u ovoj oblasti već da kroz praktičan rad razviju kod učenika sposobnost da razmišljaju i rade na kreativan i inovativan način.

I pored prvih projekata i inicijativa kroz koje se obučavaju nastavnici u ovoj oblasti, u Republici Srbiji postoji nedostatak adekvatnog nastavnog kadra koji bi se uključio u proces razvoja preduzetničkog obrazovanja pa je potrebno nastaviti sa obukama za postojeće nastavnike i uvesti sadržaje u vezi sa preduzetničkim obrazovanjem na fakultete koji obrazuju nastavnički kadar.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

M1 Uvođenje preduzetničkog obrazovanja u sve nivoe obrazovnog sistema Republike Srbije;

M2 Obrazovanje i obuka nastavnika za preduzetništvo.

4. STUB 4: Jačanje održivosti i konkurentnosti MSPP

Prema izveštaju Svetskog ekonomskog foruma za 2014. godinu Republika Srbija je rangirana na 94. poziciji na listi koja obuhvata 144 zemlje sa zabeleženom vrednošću Indeksa globalne konkurentnosti (u daljem tekstu: IGK) od 3,90 (teorijska vrednost IGK kreće se u intervalu od 1 do 7). U odnosu na prethodnu godinu vrednost IGK za Republiku Srbiju je povećana za 0,13, što je dovelo do pozitivnog pomeranja ranga za sedam pozicija (sa 101. na 94. mesto na listi). "Imajući u vidu kompleksnu strukturu IGK, konkurentnost koju reprezentuje mogli bismo grubo definisati kao skup institucija, politika i činilaca koji određuju stepen produktivnosti zemlje. Nivoom konkurentnosti izražava se kapacitet nacionalne privrede da u srednjoročnom periodu generiše održivi ekonomski rast na postojećem nivou razvijenosti."

Konkurentnost svake zemlje je određena produktivnošću preduzeća koja u njoj posluju, te je povećanje produktivnosti i unapređenje kvaliteta proizvoda i usluga ultimativni cilj za jačanje održivosti domaće privrede.

Institucionalnu infrastrukturu za podršku razvoja MSPP u Republici Srbiji čini mreža javnih institucija i agencija - NARR, Fond za razvoj, SIEPA, AOFI, Nacionalna služba za zapošljavanje i dr. Od 2009. godine u Republici Srbiji je aktivna i Evropska preduzetnička mreža, koja deluje u okviru konzorcijuma predvođenog NARR. PKS, sa svojom mrežom, takođe je aktivna u pružanju podrške za razvoj ovog sektora. Aktivnosti navedenih institucija i agencija nisu u svakom momentu delovale koordinirano, niti su davale adekvatan odgovor na promenljive potrebe MSPP.

Za razvoj MSPP od velikog je značaja i razvoj poslovne infrastrukture i to: poslovnih inkubatora, industrijskih parkova/zona i tehnoloških parkova.

Poslovna infrastruktura se, kao važan instrument razvoja konkurentnog sektora MSPP, pominje u raznim razvojnim dokumentima, ali ne postoji strateški i zakonski okvir koji uređuje njen razvoj. Finansiranje izgradnje i rada poslovne infrastrukture, do sada je uglavnom bilo zasnovano na *ad hoc* principu i to iz sredstava Nacionalnog investicionog plana, bilateralnih donacija, zajmova i kredita međunarodnih finansijskih institucija.

Industrijske zone, parkovi i poslovni inkubatori predstavljaju važan stub politike regionalnog razvoja Republike Srbije. Kao podršku za identifikaciju, formulaciju i buduće finansiranje javnih opštinskih investicionih projekata, uključujući i uspostavljanje industrijskih zona, tehnoloških i industrijskih parkova i poslovnih inkubatora, Stalna konferencija gradova i opština (u daljem tekstu: SKGO) je uspostavila i referentnu bazu ovih projekata - SLAP (u daljem tekstu: SLAP).

Zakon o inovacionoj delatnosti ("Službeni glasnik RS", br. 110/05, 18/10 i 55/13), s druge strane, prepoznaje poslovno-tehnološke inkubatore i naučno-tehnološke parkove kao organizacije za pružanje infrastrukturne podrške inovacionoj delatnosti, pa se kao takvi mogu upisati u Registar subjekata inovacione delatnosti koji vodi Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja.

Strategijom naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2010. do 2015. godine ("Službeni glasnik RS", broj 13/10), predviđene su investicije u infrastrukturu Republike Srbije u domenu nauke i tehnologije, koje se realizuju kroz Jedinicu za upravljanje projektima, pa je za te potrebe Republika Srbija obezbedila zajam Evropske investicione banke iz koga je finansirano nekoliko projekata, a među najvažnijim i osnivanje četiri naučno-tehnološka parka (Beograd, Niš, Novi Sad i Kragujevac).

Podaci o poslovnoj infrastrukturi u Republici Srbiji nisu sistematizovani i ne postoji jedinstveni registar što je uzrokovano činjenicom da oblast poslovne infrastrukture nije adekvatno sistemski uređena. SIEPA vodi bazu investicionih lokacija u Republici Srbiji koje su na raspolaganju kako domaćim, tako i stranim investitorima.

U okviru Registra privrednih društava za infrastrukturnu podršku inovacionoj delatnosti, koji vodi Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, registrovana su dva naučno-tehnološka parka i šest poslovno-tehnoloških inkubatora.

EU svoju dugoročnu konkurentnost zasniva na znanju i inovacijama, a izdvajanja za istraživanje, razvoj i inovacije su velika. U finansijskoj perspektivi od 2007. do 2013. godine u Sedmom okvirnom programu (FP7) na raspolaganju je bilo preko 50 milijardi evra za istraživanja i razvoj, dok je kroz Okvirni program za konkurentnost i inovativnost (CIP) bilo dostupno 3,6 milijardi evra. Za finansijsku perspektivu (od 2014. do 2020 godine), EU je planirala još veća sredstva. Kroz program COSME opredeljeno je 2,3 milijarde evra, a kroz program Horizon 2020 čak 80 milijardi evra.

Inovacija je primena novog ili značajno poboljšanog proizvoda, procesa ili usluge ili marketinške metode ili nove organizacione metode u poslovanju, organizaciji rada ili odnosima preduzeća sa okruženjem.

Inovacija je svako tehnološko ili netehnološko unapređenje koje stvara dodatu vrednost (u daljem tekstu: inovacija).

Privredu Republike Srbije i dalje odlikuje nizak stepen inovativnosti. Prema rezultatima istraživanja EU pod nazivom Rang lista inovativne unije (Innovation Union Scoreboard) za 2014. godinu, Republika Srbija se svrstava u drugu grupu zemalja koje predstavljaju umerene inovatore, ali sa trendom rasta, sa inovacionim učinkom koji je ispod proseka EU, pri čemu indeks inovativnosti za Republiku Srbiju iznosi 0,365. EU prosek u 2013. godini bio je 0,554, dok je najveći indeks inovativnosti ostvarila Kraljevina Švedska i to 0,750.

MSPP u Republici Srbiji ne prepoznaju dovoljno značaj inovacija za unapređenje poslovanja i nedovoljno ulažu u njih. Tek svako sedmo preduzeće sprovodi inovativne aktivnosti, a svako četrnaesto ostvaruje inovativnu saradnju sa drugim privrednim subjektima ili institucijama.

U prethodnom periodu započeta je realizacija različitih mera usmerenih na povezivanje nauke i privrede, poput aktivnosti na reorganizaciji naučno-tehnoloških instituta, osnivanja centara za transfer tehnologija i mreže tehnoloških brokera. Osnivanjem i početkom rada Fonda za inovacionu delatnost značajno je unapređena podrška visokotehnološkim mladim privrednim društvima. Nastavljena je i realizacija programa za sprovođenje zajedničkih inovativnih projekata privrede i predstavnika naučno-istraživačkih organizacija, kao i takmičenja i drugih aktivnosti koje promovišu inovacije. Podršku jačanju inovacionog sistema i promociji inovacija u prethodnom periodu pružili su i projekti finansirani iz sredstava IPA i drugih donatora, a kroz učešće Republike Srbije u programima EU u ovoj oblasti stvorene su veće mogućnosti za finansiranje inovativnih aktivnosti.

Međutim, jedna od najvećih slabosti na polju razvoja inovativnosti ostaju slabe veze između naučno-istraživačkih institucija i MSPP. MSPP na naučno-istraživačke institucije ne gledaju kao na potencijalne partnere, dok istraživači u MSPP ne prepoznaju svoju ciljnu grupu i smatraju da u privredi ne postoji značajna tražnja za novim tehnološkim rešenjima. Zato je, uz povećanje ulaganja u nauku, važno uspostaviti veze i saradnju privrede i naučno-istraživačkih institucija, usmeriti naučno-istraživačke institucije da svoj rad u što većoj meri prilagode potrebama privrede i podići svest privrednika o značaju inovacija za unapređenje njihove konkurentnosti.

Dimenzija 1: Unapređenje efikasnosti institucionalne podrške poslovanju i razvoju MSPP

Nedovoljna koordinacija aktivnosti institucija koje pružaju podršku poslovanju i razvoju MSPP u Republici Srbiji, direktno je uticala na efikasnost njihovog delovanja u prethodnom periodu. U narednom periodu je izuzetno važno definisati aktivnosti navedenih institucija u skladu sa potrebama MSPP, koje će biti koordinisane i snažno vođene i kontrolisane od strane ministarstva nadležnog za poslove privrede. Ove institucije moraju da obezbede uslove za razvoj postojećih i formiranje novih MSPP, da podrže povećanje produktivnosti i unapređenje kvaliteta proizvoda i usluga, da omoguće uvođenje novih tehnologija, znanja i metoda savremenog upravljanja, odnosno da obezbede jedinstvenu i efikasnu promociju i prodaju proizvoda iz Republike Srbije.

U Republici Srbiji je prisutan stav da stvaranje, rast i razvoj malih preduzeća više zavisi od spoljnih faktora nego od znanja, koje se u razvijenim zemljama ističe kao prioritet, tako da se ne koriste u dovoljnoj meri mogućnosti za dodatnim usavršavanjem.

Paralelno sa procesom razvoja formalnog preduzetničkog obrazovanja, neophodno je sprovoditi i proces razvoja neformalnog obrazovanja i poslovnih usluga namenjenih potencijalnim i postojećim preduzetnicima, zaposlenim i menadžerima kompanija, kojima su potrebna dodatna znanja i veštine u poslovanju. Stalne promene i izazovi u poslovnom okruženju iniciraju potrebu za stalnim usavršavanjem i novim znanjima.

U Republici Srbiji trenutno se sprovode određeni programi obuka kako za one koji žele da započnu sopstveni posao, tako i za postojeće preduzetnike, zaposlene i menadžere

preduzeća. Ove obuke realizuju: privatni sektor, Nacionalna služba za zapošljavanje, NARR sa mrežom ARRA, različita udruženja i PKS.

Potrebno je dalje unaprediti kvalitet, dostupnosti i obim obuka i poslovnih usluga u Republici Srbiji, razviti specijalizovane obuke za ciljne grupe kao što su mladi i žene i pružiti finansijsku podršku za sufinansiranje pohađanja obuka i korišćenje poslovnih usluga radi unapređenja konkurentnosti MSPP.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Unapređenje i/ili reforma načina rada i kapaciteta postojećih institucija za organizovano pružanje usluga za potrebe MSPP;
- M2 Praćenje realizacije institucionalne podrške i unapređenje sistema nadzora nad radom institucija u nadležnosti Ministarstva privrede;
- M3 Dalji razvoj poslovnih usluga za MSPP;
- M4 Dalji razvoj obuka za potencijalne i postojeće preduzetnike.

Dimenzija 2: Optimizacija i unapređenje stepena iskorišćenosti postojeće i izgradnja nove poslovne infrastrukture

Imajući u vidu značaj razvoja poslovne infrastrukture za regionalni razvoj, ministarstvo nadležno za poslove regionalnog razvoja izradilo je, u prethodnom periodu, predlog projektnog rešenja za Katastar poslovne infrastrukture u Republici Srbiji u saradnji sa Republičkim geodetskim zavodom. Istovremeno sprovedena je anketa o stanju poslovne infrastrukture u jedinicama lokalne samouprave čiji rezultati ukazuju na potrebu da se u narednom periodu uspostavi sistemski pristup u daljem uređenju ove materije i razvoju poslovne infrastrukture sa jasno identifikovanim kriterijumima za određivanje prioriteta. Potrebno je uvesti praćenje rada i evaluaciju efekata koje razvoj poslovne infrastrukture ima na privredni rast, privlačenje investicija, inovacije, povećanje broja MSPP i ravnomeran regionalni razvoj. Takođe, potrebno je razviti modele za osnivanje i rad poslovne infrastrukture zasnovane na javno - privatnom partnerstvu.

Jedan od neophodnih elemenata razvoja privrede zasnovane na znanju je razvoj i jačanje poslovne inovacione infrastrukture. U tom smislu, naučno-tehnološki parkovi i tehnološki inkubatori predstavljaju važne modele podsticanja razvoja visokoinovativnih MSPP, transfera tehnologije i znanja iz akademskih u privredne okvire i komercijalizacije rezultata naučnih istraživanja. Razvoj ovakvih oblika poslovne infrastrukture je posebno važan imajući u vidu da se u Izveštaju o globalnoj konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma za period od 2014. do 2015. godine, Republika Srbija nalazi na 69. mestu kada je reč o kvalitetu naučno istraživačkih institucija, ali i na 125. mestu kada su u pitanju ulaganja privatnog sektora u istraživanje i razvoj.

Pored poslovno-tehnoloških inkubatora i naučno-tehnoloških parkova koji su namenjeni tehnološkim i inovativnim MSPP i mogu uspešno funkcionisati samo u blizini univerzitetskih gradova sa razvijenim naučno-istraživačkim kapacitetima, za potrebe privlačenja investicija i lokalnog ekonomskog razvoja u manjim sredinama potrebno je razviti druge oblike poslovne infrastrukture.

Za privlačenje novih investicija neophodno je obezbediti uređeno i infrastrukturno opremljeno zemljište u industrijskim zonama. Za podsticanje preduzetništva u lokalnim sredinama koristan instrument mogu biti poslovni inkubatori jasno profilisani i usmereni

na ciljne grupe od posebnog značaja za tu sredinu (mladi, povratnici u rodna mesta, kreativne industrije, sektor informacionih tehnologija itd.).

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Sistemsko uređivanje razvoja poslovne infrastrukture;
- M2 Razvoj poslovne infrastrukture namenjene inovativnim MSPP;
- M3 Razvoj poslovne infrastrukture za potrebe regionalnog i lokalnog ekonomskog razvoja.

Dimenzija 3: Jačanje inovativnosti u MSPP

Slab nivo inovativnosti preduzeća u Republici Srbiji ogleda se u malom obimu tehnoloških inovacija i slaboj saradnji nauke i privrede. Netehnološke inovacije, koje se odnose na unapređenje organizacije i marketinga, napredno korišćenje informativno-komunikacionih tehnologija i sl, takođe su u nedovoljnoj meri zastupljene u preduzećima. Visokoinovativna preduzeća, poput novoosnovanih visokotehnoloških preduzeća u oblasti informaciono-komunikacione tehnologije i kreativnih industrija, nedovoljno su podržana. Kreativne industrije predstavljaju industrije zasnovane na individualnoj kreativnosti, veštinama i talentu koje poseduju potencijal za akumulaciju prihoda (dobiti, bogatstva) i (otvaranje) novih radnih mesta putem stvaranja i eksploatacije različitih oblika intelektualne svojine (u daljem tekstu: kreativne industrije).

Posebne dimenzije inovativnosti, gledano u širem kontekstu, odnose se na podršku razvoju eko-inovacije i zelene ekonomije odnosno pretvaranje izazova zaštite životne sredine u poslovnu šansu. Unapređenje energetske efikasnosti i efikasnosti korišćenja resursa, kao sastavni deo brige o životnoj sredini, postao je važan zahtev savremenog poslovanja.

U narednom periodu, veoma je važno izgraditi i ojačati kapacitete nacionalnog inovacionog sistema u celini koji će na efikasan način omogućiti povezivanje nauke i privrede i pružiti podršku visokoinovativnim MSPP, omogućiti veće korišćenje sredstava iz programa EU raspoloživih za ove namene i podstaći preduzeća da inovativno razmišljaju. Takođe, potrebno je pružiti podršku za eko-inovacije, unapređenje energetske efikasnosti i efikasnosti korišćenja resursa u MSPP i razvoj inovativnih preduzetničkih poduhvata u oblasti kreativnih industrija.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Unapređenje funkcionalnosti nacionalnog inovacionog sistema;
- M2 Unaprediti podršku za visokoinovativna MSPP, eko-inovacije, unapređenje energetske efikasnosti i efikasnog korišćenja resursa;
- M3 Pružiti podršku za bolju absorpciju i korišćenje sredstava iz programa Horizon 2020 za istraživanje, razvoj i inovacije;
- M4 Jačati svest MSPP o značaju inovativnosti za njihovu konkurentnost.

Dimenzija 4: Stimulisanje poslovnog udruživanja i kreiranja lanaca vrednosti

U svim razvijenim privredama neophodan uslov rasta i razvoja MSPP je postojanje velikih preduzeća, koja uključuju MSPP u svoje lance vrednosti i time im obezbeđuju sigurno tržište za njihove proizvode. Podaci Izveštaja o globalnoj konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma za period od 2014. do 2015. godine pokazuju da

prostora za unapređenje ima još mnogo, jer se prema pokazatelju kvaliteta domaćih dobavljača Republika Srbija nalazi na 98. mestu od ukupno 144 analiziranih zemalja.

Uzimajući u obzir sve probleme domaće prerađivačke industrije, potrebno je podsticati ulaganja u nove tehnologije, procese i usluge, kao i ulaganja u razvoj novih proizvoda sa većom dodatom vrednošću, koji zadovoljavaju evropske i međunarodne standarde, s ciljem jačanja konkurentne pozicije. Analizom strukture uvoza Republike Srbije, može se zapaziti da se veliki broj uvoznih proizvoda već proizvodi u Republici Srbiji ili da postoje potencijali za njihovu proizvodnju. Cilj podsticajnih mera je povećanje konkurentnosti izvoznih preduzeća i njihovih proizvoda sa većim učešćem domaćeg repromaterijala i komponenti u proizvodu, uz uvažavanje ekonomske isplativosti i neugrožavajući tržišnu konkurenciju, kao i proširenje proizvodne strukture domaćih proizvođača.

Potrebno je uložiti napore da velika preduzeća, izvoznici, uspostave saradnju sa domaćim MSPP, kojima sa druge strane treba pružiti podršku u razumevanju zahteva velikih preduzeća i povećanju vidljivosti na tržištu kao potencijalnim dobavljačima. Osim toga, neophodno je i podsticanje udruživanja MSPP, jer oni za samostalan nastup na velikim tržištima često nemaju dovoljno sopstvenih kapaciteta. Podsticanje razvoja klastera, kao i saradnja između njih je jedan od načina ukрупnjavanja efekata poslovanja MSPP i produžavanja lanaca snabdevanja, a time i povećanja broja transakcija između MSPP i prelivanja efekata razvoja ukupne privrede na MSPP.

Iskustva razvijenih ekonomija, ukazuju da je razvoj franšizinga jedan od efikasnih instrumenata podsticaja razvoja MSPP. MSPP sektor u Republici Srbiji nije prepoznao franšizing kao jedan od uspešnijih modela samozapošljavanja i započinjanja sopstvenog posla. U cilju modernizacije poslovanja i podizanja konkurentnosti privrede potrebno je preduzeti mere na podizanju svesti o značaju franšizinga i olakšati pristup MSPP davaocima franšize.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

M1 Podrška zajedničkom nastupu na tržištu;

M2 Kreiranje novih lanaca vrednosti i povećanje stepena finalizacije proizvoda.

5. STUB 5: Unapređenje pristupa novim tržištima

Ovim stubom obuhvaćene su mere koje se odnose na povećanje broja izvoznika, obima izvoza i kvaliteta izvoznih proizvoda MSPP i podršku prilikom identifikacije potencijalnih tržišta za plasiranje proizvoda/usluga, izlazak i opstanak na istim.

Povećanje izvoza ima višestruki značaj za domaću privredu. Rast izvoza posledično dovodi do povećanja produktivnosti, privrednog rasta i nacionalnog dohotka i smanjivanja nezaposlenosti. U tom kontekstu, rast izvoza i izlazak preduzeća iz Republike Srbije na nova tržišta predstavlja jedan od prioriteta Vlade u narednom periodu.

Izvoz je naročito važan ako se ima u vidu veličina domaćeg tržišta i kupovna moć, pa domaća tražnja ne može da bude snažan pokretač razvoja domaćih preduzeća.

Merama u okviru ovog stuba neophodno je ostvariti tri paralelna cilja. Prvo, povećati obim izvoza, drugo, unaprediti strukturu izvoza i treće, povećati učešće MSPP u

snabdevanju velikih domaćih privrednih sistema tj. zameniti njihov uvoz sirovina i repromaterijala.

Spoljnotrgovinski bilans Republike Srbije je i dalje nepovoljan, ali posmatrano u periodu od 2008. do 2013. godine, deficit je značajno smanjen, kao što može da se vidi u Tabeli 8 - Spoljnotrgovinski bilans Republike Srbije (u milionima dinara).

Smanjenje deficita u 2013. godini u odnosu na 2008. godinu je značajno i pored blažeg skoka u 2011. godini. Pokrivenost uvoza izvozom, takođe, raste, i na kraju 2013. godine iznosila je 71,1%. Učešće izvoza u BDP iznosi 44,9%, što svrstava Republiku Srbiju na 55. mesto od 144 zemalja prema Izveštaju o globalnoj konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma za period od 2014. do 2015. godine.

Tabela 8 - Spoljnotrgovinski bilans Republike Srbije (u milionima dinara), Izvor: Republički zavod za statistiku

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Izvoz	10974	8344	9795	11780	11228	14611
Uvoz	24042	15807	16471	19862	18929	20551
Deficit	-13069	-7463	-6676	-8082	-7701	-5940
Pokrivenost uvoza izvozom (%)	45,64%	52,79%	59,47%	59,03%	59,31%	71,1%

Sektorska struktura izvoza privrede Republike Srbije i dalje je nepovoljna uz dominaciju proizvoda niže faze prerade (sirovina i poluproizvoda). Prema Izveštaju o globalnoj konkurentnosti Svetskog ekonomskog foruma, Republika Srbija zauzima 128. mesto prema širini lanca vrednosti, odnosno stepenu finalizacije proizvoda, a prema sofisticiranosti proizvodnog procesa 133. mesto od 144 zemlje.

Prema geografskoj strukturi izvoz iz Republike Srbije je skoncentrisan, najvećim delom, na članice EU (više od polovine ukupne razmene). Najznačajniji spoljnotrgovinski partneri u izvozu su: Italija, Savezna Republika Nemačka, Bosna i Hercegovina, Ruska Federacija i Crna Gora. Glavni spoljnotrgovinski partneri na strani uvoza su: Italija, Savezna Republika Nemačka, Ruska Federacija, Narodna Republika Kina i Mađarska. Najveći deficit u razmeni ostvaruje se sa Ruskom Federacijom, Republikom Kazahstanom i Narodnom Republikom Kinom, a najveći suficit ostvarujemo sa Crnom Gorom, Republikom Makedonijom i Bosnom i Hercegovinom.

Bilateralni i multilateralni trgovinski sporazumi koje Republika Srbija ima sa EU, potpisnicama Sporazuma o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi (u daljem tekstu: CEFTA sporazum), Ruskom Federacijom, Republikom Turskom, zemljama članicama Evropskog udruženja slobodne trgovine (u daljem tekstu: EFTA) i drugim zemljama, predstavljaju značajan potencijal za srpske izvoznike. Što se tiče Sjedinjenih Američkih Država (u daljem tekstu: SAD), na snazi je Opšti sistem preferencijala. Republika Srbija ima i povoljne rezultate u spoljnotrgovinskoj razmeni sa najznačajnijim ekonomijama u razvoju kao što su: Republika Indija (sa kojom spoljnotrgovinska razmena beleži konstantan rast od 2006. godine), Federativna Republika Brazil (sa kojim je moguće unapređenje saradnje u oblasti hemijskih i farmaceutskih proizvoda, automobilskoj industriji i informaciono-komunikacionim tehnologijama), kao i druge zemlje Zajednice nezavisnih država.

Pored niskog stepena proizvodne specijalizacije i resursno-intenzivnog izvoza, za izvoz Republike Srbije karakteristično je da preovlađuje učešće nekoliko velikih proizvodnih sistema (Fiat Automobili Srbija, Naftna industrija Srbije, Hemofarm, Valjaonice bakra i aluminijuma, Gorenje, Tigar Korporacija). Dok su u EU oko 25% MSPP izvoznici, u Republici Srbiji, tek ispod 5% MSPP ostvaruje prihode iz izvoza.

Prisutna je i značajna korelacija između izvoza i uvoza, pa su tako najveći izvoznici ujedno i najveći uvoznici. Ova korelacija predstavlja i razvojnu šansu za domaća MSPP da se kroz supstituciju uvoza uključe u lance dobavljača velikih izvoznika.

Dimenzija 1: Obezbeđivanje kontinuirane podrške MSPP za izlazak na nova tržišta

Bez obzira na potencijal za razvoj koji strana tržišta donose MSPP, pri izlasku na ta tržišta oni se susreću sa različitim preprekama koje, pored finansiranja i osiguravanja izvoza, obuhvataju nedostatak informacija o tržištima i probleme pronalaženja potencijalnih kupaca i odgovarajućih partnera. Pored toga, suočeni su i sa složenijim pravilima i procedurama spoljnotrgovinskog poslovanja i izazovima usaglašavanja sa stranim pravom i tehničkim propisima na izvoznim tržištima (npr. obavezujuća pravila ugovornog prava, carinske procedure, tehnički propisi i standardi). MSPP, za razliku od velikih kompanija, obično ne raspolažu unutrašnjim kapacitetima (stručnim i finansijskim) za prevazilaženje ovih prepreka. Mere u okviru ove dimenzije treba da MSPP izvoznicima i potencijalnim izvoznicima obezbede kvalitetnu podršku, približe izvozne procedure i olakšaju tehničku pripremu izvoza.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Unapređenje dostupnosti i kvaliteta raspoloživih informacija o stranim (prioritetnim) tržištima;
- M2 Unapređenje znanja izvoznika i pružanje stručne podrške;
- M3 Uspostavljanje kontakata s potencijalnim poslovnim partnerima.

Dimenzija 2: Smanjenje i prevazilaženje tehničkih prepreka trgovini

Primena zahtevnih tehničkih propisa može predstavljati tehničke prepreke trgovini koje otežavaju izvoz domaćih proizvoda, ali treba imati u vidu da oni često postaju obaveza i na domaćem tržištu. Republika Srbija je poslednjih godina značajno napredovala u preuzimanju i primeni evropskih propisa i standarda, a u narednom periodu neophodno je zaokružiti ovaj proces. Paralelno s tim, veoma je važno, na jasan i razumljiv način, približiti privrednicima specifične zahteve ovih tehničkih propisa koji se moraju ispuniti kako za stavljanje proizvoda na domaće tržište, tako i na međunarodna tržišta. Istovremeno, radi efikasne primene tehničkih propisa i standarda, neophodno je jačati institucionalni okvir infrastrukture kvaliteta (Institut za standardizaciju Srbije, Akreditaciono telo Srbije, Direkcija za mere i dragocene metale i tela za ocenjivanje usaglašenosti) kako bi se obezbedilo efikasno pružanje potrebnih usluga ispitivanja, etaloniranja, kontrolisanja i sertifikacije, uz stvaranje uslova da domaće isprave o usaglašenosti budu priznate na inostranim tržištima.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Usklađivanje sa tehničkim propisima i standardima EU;
- M2 Unapređenje sistema infrastrukture kvaliteta;
- M3 Podizanje svesti MSPP o značaju usaglašavanja proizvoda sa zahtevima tehničkih

propisa i standarda;
M4 Obezbeđenje podrške za postizanje usaglašenosti sa zahtevima tehničkih propisa i standarda.

6. STUB 6: Razvoj i promocija preduzetničkog duha i podsticanje preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva

Žene preduzetnici čine četvrtinu ukupnog broja privrednika u Republici Srbiji, a prisutan je i trend povećanja broja žena na čelnim funkcijama preduzeća. Ipak, statistički podaci ukazuju na još uvek slabo iskorišćen ekonomski potencijal žena. Samo 38,1% žena radnog uzrasta (15-64) bilo je zaposleno u aprilu 2013. godine, u odnosu na 53,6% muškaraca. Među zaposlenim ženama tek 15,6% obavlja samostalni posao, dok to čini 30,5% zaposlenih muškaraca.

Žene se odlučuju za otvaranje preduzeća većinom iz nužde i suočavaju se sa brojnim poteškoćama kod osnivanja i vođenja poslovanja. Iako je većina ovih teškoća zajednička za oba pola, u mnogim slučajevima one imaju poseban uticaj na žene preduzetnike - uslovljene su izborom sektora, rodnom diskriminacijom i postojanjem stereotipa, nedovoljno razvijenom i nefleksibilnom brigom o deci, teškoćama u usklađivanju porodičnih i poslovnih obaveza ili razlikama u odnosu žena i muškaraca prema preduzetništvu. Žene poseduju i manje nekretnina registrovanih na svoje ime, što im otežava dobijanje kredita usled nedostatka sredstava obezbeđenja.

U Republici Srbiji ne postoji strategija koja se neposredno i isključivo odnosi na razvoj preduzetništva žena. Na značaj preduzetništva žena jasno se ukazuje u Nacionalnoj strategiji za poboljšanje položaja žena i unapređenje rodne ravnopravnosti ("Službeni glasnik RS", broj 15/09), Akcionom planu za sprovođenje Nacionalne strategije za poboljšanje položaja žena i unapređenje rodne ravnopravnosti za period od 2010. do 2015. godine ("Službeni glasnik RS", broj 67/10) i Nacionalnoj strategiji zapošljavanja za period 2011-2020. godine ("Službeni glasnik RS", broj 37/11). Zakonski, institucionalni i strateški okviri su postavljeni, ali ključni problem predstavlja nedovoljna integrisanost rodne perspektive odnosno nedovoljno efikasno sprovođenje zakona, propisa i strategija.

Budući da predstavljaju manjinu i suočavaju se sa specifičnim ograničenjima bitno je obezbediti neophodnu podršku ženama u svim fazama poslovanja, od započinjanja posla, upravljanja, rasta i razvoja pa do prestanka obavljanja delatnosti. EU kroz Akt o malim preduzećima naglašava da je žensko preduzetništvo prioritet, i brojnim aktivnostima se žene podstiču da započnu svoje preduzetničko poslovanje ili jačaju postojeće, kao kroz npr. mentorske šeme. Vlada poslednjih godina sve više stavlja akcenat na žensko preduzetništvo i nastoji da omogući dobro poslovno okruženje za razvoj ženskog preduzetništva u Republici Srbiji.

Mladi, takođe, imaju nepovoljan položaj na tržištu rada, koji odlikuje niska stopa aktivnosti, a stopa nezaposlenosti mladih je daleko viša od prosečne stope nezaposlenosti radno aktivnog stanovništva. Većina mladih je dugoročno nezaposlena, a veoma je visok i priliv na tržište rada mladih koji prvi put traže zaposlenje. Veliki broj mladih uključen je u neformalno tržište rada, a samo 11% opredeljuju se za samozapošljavanje. Međutim, moglo bi se zaključiti da su mladi zainteresovani za razvijanje sopstvenog poslovanja, s obzirom da je veliki broj pohađao obuke za preduzetnike u organizaciji NARR.

Pored nedostatka profesionalnog iskustva i stručne prakse, koje može da bude otežavajuća okolnost prilikom donošenja odluke za otpočinjanje poslovanja, mladi se suočavaju i sa problemom nerazvijenih preduzetničkih veština, što je rezultat nepostojanja adekvatnih obrazovnih programa u srednjim školama i na univerzitetima, koji bi podsticali razvijanje preduzetništva kod mladih.

Uz unapređenje stanja u sistemu obrazovanja i veću podršku, preduzetništvo mladih moglo bi značajnije da se razvije i ublaži problem visoke stope nezaposlenosti kod mladih i omogući iskorišćenje inovacionog potencijala koji mladi poseduju. Imajući u vidu da se jedan deo mera potrebnih za unapređenje preduzetništva mladih pre svega odnosi na razvoj preduzetničkog duha i veština, one su objedinjene sa srodnim merama u okviru stuba 3, dimenzije 2 "Podrška razvoju obrazovanja za preduzetništvo".

Socijalno preduzetništvo odlikuje se velikom inovativnošću i sposobnošću da kombinuje različite resurse kako bi uspešno obavljalo svoju ekonomsku delatnost i ispunilo društvenu misiju. Potrebno je da ostali akteri u ekonomskom sistemu, pre svega donosioci odluka i nadležni državni organi, organizacije i institucije, ali i privatna preduzeća usmerena na ostvarivanje profita, prepoznaju specifičnu ulogu socijalnog preduzetništva i pomognu njegovu afirmaciju, opstanak i funkcionisanje. Povoljan pravni okvir, prednost pri javnim nabavkama, društveno odgovorno poslovanje i dostupnost mikrofinansiranja samo su neke od opcija koje otvaraju širi prostor za razvoj socijalnog preduzetništva.

U 2012. godini u Republici Srbiji poslovalo je 1.196 socijalnih preduzeća različitih tipova. U sektoru socijalnih preduzeća u 2012. godini bilo je zaposleno 10.326 lica, što je činilo 0,6% od ukupnog broja zaposlenih u Republici Srbiji. Socijalna preduzeća u Republici Srbiji u svom poslovanju susreću se sa znatno više prepreka nego pogodnosti, a najveći problemi sektora socijalnih preduzeća jesu nedostatak izvora finansiranja, niske cene proizvoda i usluga, nenaplaćena potraživanja i nedovoljna podrška.

Važan segment uspešne politike razvoja MSPP predstavlja statističko praćenje i istraživanje. U tom cilju neophodno je uređenje statističkog praćenja MSPP usaglašenog sa EUROSTAT koje će obuhvatiti sve aspekte preduzetništva uključujući i preduzetništvo žena, mladih i socijalnih preduzeća.

Dimenzija 1: Unapređenje statističkog praćenja i istraživanja preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva

Zahvaljujući redovnom praćenju sektora MSPP, kao i usklađivanju poslovnih statistika sa statistikama EUROSTAT na raspolaganju je veći spektar mogućnosti praćenja preduzetništva. Međutim, dostupni podaci često nisu rodno osetljivi te ne omogućavaju uvide u rodne razlike u preduzetništvu, niti u specifičnosti preduzetništva žena, mladih i socijalnih preduzeća. Potrebno je raspoložive statističke podatke dalje unaprediti, učiniti rodno osetljivim i stvoriti uslove za redovno praćenje svih oblika preduzetništva.

Kvalitetni statistički podaci neophodna su osnova i za efikasno i adekvatno profilisanje programa podrške, kao i za praćenje efekta mera preko promena stanja i trendova u svim specifičnim oblicima preduzetništva.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Razvoj mehanizma za statističko prikupljanje, obradu i praćenje podatakapreduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva;
- M2 Uspostavljanje sistema redovnog i uporedivog praćenja preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva.

Dimenzija 2: Politika i instrumenti za podršku ženskom preduzetništvu, preduzetništvu mladih i socijalnom preduzetništvu

Ministarstvo nadležno za poslove mladih realizovalo je različite aktivnosti usmerene na razvoj preduzetništva mladih, a ministarstvo nadležno za poslove zapošljavanja podsticalo je pojedine oblike socijalnih preduzeća, dok je većina instrumenata za podršku razvoju socijalnog preduzetništva dolazila iz sektora civilnog društva i donatorske zajednice, koji nisu dovoljni. U poslednjih nekoliko godina, ministarstvo nadležno za poslove privrede sa mrežom institucija za podršku preduzetništvu realizovalo je različite projekte sa ciljem stvaranja institucionalnog okvira za podršku razvoju MSPP, kao i različite vrste finansijske i nefinansijske podrške širom Republike Srbije. Međutim, većina ovih mera ne može adekvatno da odgovori potrebama ove tri ciljne grupe u oblasti preduzetništva pa je potrebno redefinisati postojeće mere gde je to moguće odnosno uvesti nove mere podrške posebno usmerene ka svakoj od ovih ciljnih grupa, u skladu sa njihovim specifičnim potrebama. Od posebnog značaja je omogućiti lakši pristup izvorima finansiranja za ove tri specifične oblasti preduzetništva kroz povoljne kreditne linije, mikrofinanciranje, garancije i alternativne izvore finansiranja.

Neophodno je podržati žensko preduzetništvo, preduzetništvo mladih i socijalno preduzetništvo i kroz razvoj usluga obuka, mentorstva i drugih oblika stručne podrške preduzetnicima.

U Republici Srbiji deluje više nacionalnih i lokalnih udruženja koje okupljaju žene preduzetnike, zastupaju njihove interese, realizuju obuke i sprovode projekte podrške. Važna uloga pomenutih udruženja je informisanje i razvoj mreže poslovnih kontakata članica. Kancelarije za mlade i udruženja koja se bave pitanjima mladih aktivni su u sprovođenju obuka i obaveštavanju mladih o mogućnostima za samozapošljavanje. U Republici Srbiji deluju i dve mreže za podršku razvoju socijalnom preduzetništvu. U procesu afirmacije i podsticanja ženskog, socijalnog i preduzetništva mladih potrebno je stvoriti jako partnerstvo vladinog i nevladinog sektora.

Neophodno je organizovati promotivne aktivnosti radi promene tradicionalnog viđenja uloge i položaja žena u društvu, ali i promovisati iskustva žena koje su uspešni primeri u cilju podsticanja potencijalnih žena preduzetnika. Takođe, potrebno je promovisati uspešne primere mladih preduzetnika, koji mogu da podstaknu druge mlade ljude da pokrenu sopstveno poslovanje. S obzirom na nedovoljno iskorišćenje mogućnosti socijalnog preduzetništva, važno je razviti svest o tome šta je socijalno preduzetništvo, koje su njegove specifičnosti i značaj, kao i zakonodavni i institucionalni okvir u kojem posluju socijalna preduzeća.

Prioritetne mere obuhvaćene ovom dimenzijom Strategije su:

- M1 Uključiti podršku ženskom preduzetništvu, preduzetništvu mladih i socijalnom preduzetništvu u sva državna dokumenta koja imaju uticaja na privredu;
- M2 Povećati učešće žena, mladih i socijalnih preduzeća u različitim programima podrške MSPP;
- M3 Uvesti posebne programe podrške za MSPP namenjene isključivo za žene, mlade i

socijalno preduzetništvo;
M4 Promocija preduzetničkog duha, primeri dobre prakse, umrežavanje, uspostavljanje dijaloga.

VI AKCIONI PLAN

Aktivnosti, sa rokovima, organima i organizacijama nadležnim za sprovođenje aktivnosti, potrebnim finansijskim sredstvima i pokazateljima za praćenje sprovođenja mera ove strategije definišće se godišnjim akcionim planovima, koje donosi Vlada.

Akcionni plan za sprovođenje Strategije za 2015. sa projekcijom za 2016. godinu, odštampan je uz Strategiju i čini njen sastavni deo.

VII ZAVRŠNI DEO

Ovu strategiju objaviti u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Akcionni plan za sprovođenje Strategije za podršku razvoja malih i srednjih preduzeća, preduzetništva i konkurentnosti za 2015. sa projekcijom za 2016. godinu

Stub - 1					
OPŠTI CILJ - UNAPREĐENJE POSLOVNOG OKRUŽENJA					
1.1 Dimenzija Specifični cilj		Naziv		Uspostavljanje podsticajnog regulatornog okvira u skladu sa potrebama i mogućnostima malih i srednjih privrednih društava i preduzetnika (u daljem tekstu: MSPP)	
Mera	M1 - Unapređenje pravnog okvira za osnivanje, poslovanje i gašenje privrednih subjekata				
Broj	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Izmene Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", br. 36/11, 99/11, 83/14 - dr. zakon i 5/15)	Ministarstvo privrede	2015	Pripremljene i usvojene izmene Zakona o privrednim društvima u cilju poboljšanja uslova poslovanja i efikasnijeg načina organizovanja privrednih subjekata	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

A2	Izmene Zakona o stečaju ("Službeni glasnik RS", br. 104/09, 99/11 - dr. zakon, 71/12 - US i 83/14)	Ministarstvo privrede	2015	Izmenjen Zakon o stečaju u cilju: (1) unapređenja i pojednostavljenja stečajnog postupka; (2) radi uvođenja mogućnosti da delatnost stečajnih upravnika obavljaju i licencirana privredna društva; (3) unapređenje postupka u cilju smanjenja broja subjekata koja se gase na kraju stečajnog postupka, a povećanje broja subjekata koji nakon stečaja nastavljaju sa radom	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Praćenje primene Zakona o stečaju	Ministarstvo privrede	2015 2016	Skraćenje vremena potrebnog za sprovođenje stečaja tako da u proseku bude do jedne godine Troškovi sprovođenja stečajnog postupka smanjeni za najmanje 2% do kraja 2015. godine	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A4	Unapređenje ljudskih kapaciteta u cilju efikasnije primene Zakona o stečaju	Ministarstvo privrede Agencija za licenciranje stečajnih upravnika	2016	Pripremljeni materijali i sprovedena obuka stečajnih upravnika Najmanje 50% aktivnih stečajnih upravnika prošlo obuku Materijali	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine -

				distribuirani svim licenciranim stečajnim upravicima	Ugovor o uslugama
A5	Donošenje zakona o zanatstvu	Ministarstvo privrede	2015	Pripremljen i usvojen zakon o zanatstvu koji uređuje zanatsku delatnost	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A6	Donošenje zakona o zadrugama kojim će se regulisati pravni položaj zadruga	Ministarstvo privrede	2015	Pripremljen i usvojen zakon o zadrugama kojim su stvoreni uslovi za intenzivniji razvoj zadugarstva u Republici Srbiji na savremenim osnovama Uređeni poslovi obavljanja zadružne revizije Definisani uslovi sticanja zadružne svojine i njenog upisa u registar stvarnih prava na nepokretnostima i pravima na njima	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A7	Nastavak dosledne primene Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama ("Službeni glasnik RS", broj 119/12)	Ministarstvo finansija	2015 2016	Poštovanje rokova propisanih Zakonom o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama za naplatu novčanih potraživanja primenom stroge kontrole, naročito plaćanja javnog sektora	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A8	Izmeniti Pravilnik o evidenciji prometa roba i usluga ("Službeni glasnik RS", br. 45/96, 48/96 - ispravka, 9/97,	Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija Ministarstvo finansija	2015	Ukinuta obaveza vođenja knjige evidencije prometa robe na veliko za privredne subjekte koji vode poslovne	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP -

	6/99, 109/09 i 7/10) ili doneti nov pravilnik u ovoj oblasti			knjige po sistemu dvojnog knjigovodstva	Projekat za bolje uslove poslovanja
A9	Pripremiti i sprovesti kampanju promovisanja pozitivnih stavova o davanju "druge šanse" - podsticanje preduzetnika da pokrenu nove poslovne poduhvate nakon ranijih poslovnih neuspeha	Nacionalna agencija za regionalni razvoj (u daljem tekstu: NARR)	2016	Posebna kampanja na internet portalu "Preduzetnički servis" i organizovanje minimum jednog događaja godišnje na ovu temu	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A10	Podrška za blagovremenu pripremu prenosa vlasništva i upravljanja preduzećima čiji se vlasnici povlače iz poslovanja	NARR Ministarstvo privrede	2016	Izrađen predlog programa za blagovremenu pripremu prenosa vlasništva MSPP i povezivanje vlasnika sa potencijalno novim vlasnicima	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A11	Izmena Zakona o sporazumnoj finansijskom restrukturiranju privrednih društava ("Službeni glasnik RS", broj 36/11)	Ministarstvo privrede Privredna komora Srbije (u daljem tekstu: PKS)	2015 2016	Usvojene izmene i dopune Zakona o sporazumnoj finansijskom restrukturiranju privrednih društava U 2016. godini pripremljeni info materijali za obuke i organizovane dve obuke za privrednike o mogućnostima korišćenja sporazumnog finansijskog	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama

				restrukturiranja privrednih društava u skladu sa usvojenim izmenama	
A12	Sprovođenje kampanje usmerene na promovisanje Zakona o posredovanju u rešavanju sporova ("Službeni glasnik RS", broj 55/14)	PKS Ministarstvo privrede	2015 2016	Najmanje četiri promotivne aktivnosti u toku godine U 2016. godini najmanje 2% privrede koristi mehanizme alternativnog rešavanja sporova	Budžet PKS - uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A13	Donošenje zakona o privremenom ograničenju prava obavljanja privrednih i drugih delatnosti	Ministarstvo privrede	2015	Donet zakon u cilju stvaranja sigurnijih uslova poslovanja	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva i donacija Vlade Kraljevine Norveške potvrđena Zaključkom Vlade 05 Broj: 018 - 10139/2013-1 od 28. novembra 2013. godine
A14	Koordinacija aktivnosti na smanjenju sive ekonomije	Koordinaciono telo za usmeravanje aktivnosti na suzbijanju sive ekonomije	2015	Pripremljen nacionalni program za suzbijanje sive ekonomije	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M2 - Smanjenje poreskih i neporeskih obaveza privredi				
Broj	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Doneti zakon o naknadama za korišćenje javnih dobara	Ministarstvo finansija	2015 2016	Uređen sistem naknada za korišćenje javnih dobara i uspostavljanje javno dostupnog	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

				registra tih naknada	
A2	Izmena Zakona o republičkim administrativnim taksama ("Službeni glasnik RS", br. 43/03, 51/03 - ispravka, 61/05, 101/05 - dr. zakon, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 - usklađeni dinarski iznosi, 55/12 - usklađeni dinarski iznosi, 93/12, 47/13 - usklađeni dinarski iznosi, 65/13 - dr. zakon i 57/14 - usklađeni dinarski iznosi)	Ministarstvo finansija	2015	Izmena odredaba Zakona o republičkim administrativnim taksama na način da se za sve spise i radnje u upravnim stvarima, kao i za druge spise i radnje kod organa propiše nominalni iznos takse Svaka javna usluga mora biti cenjena u skladu sa principom da se za nju plaća taksa u iznosu njene vrednosti i utroška sredstava javne uprave	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Utvrđiti jasnu metodologiju za utvrđivanje iznosa za paušalno oporezivanje	Ministarstvo finansija - Poreska uprava	2015	Doneta jasna metodologija za oporezivanje prihoda preduzetnika koji porez na prihod od samostalne delatnosti plaćaju na paušalno utvrđen prihod	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Donošenje novog zakona o finansiranju lokalne samouprave sa ciljem prevazilaženja slabosti postojećeg sistema finansiranja lokalnih samouprava i jasnog definisanja kriterijuma za utvrđivanje visine	Ministarstvo finansija	2015	Donet nov zakon o finansiranju lokalne samouprave kojim su eliminisane slabosti postojećeg sistema finansiranja lokalne samouprave i uveden odgovorniji odnos naplate prihoda od strane opština i gradova čime bi se stvorio fiskalno	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

	taksi		<p>odgovoran i održiv sistem javnih finansija</p> <p>Stvorena jasna zakonska pravila kojima se definiše sistem finansiranja jedinica lokalne samouprave i stvoren ambijent stabilnosti i predvidivosti u planiranju prihoda prilikom priprema odluka o budžetu jedinica lokalne samouprave (u daljem tekstu: JLS)</p> <p>Novim zakonskim rešenjima usaglašeni nazivi sa poreskim karakterom izvornih prihoda JLS</p> <p>Propisan drugačiji sistem obračuna nenamenskog transfera jedinicama lokalne samouprave koji će promeniti upravljanje javnim finansijama na lokalnom nivou vlasti</p> <p>U delu kojim se propisuje utvrđivanje taksi i naknada za pružanje određenih javnih usluga propisati jasne kriterijume za svaku taksu za koju je to moguće, a za koje nisu jasno postavljeni</p>	
--	-------	--	---	--

				kriterijumi za utvrđivanje visine ili su kriterijumi postavljeni suviše široko pa dovode do velikih razlika u iznosima taksi za istu uslugu u različitim JLS	
Mera	M3 - Uvođenje efikasnijih procedura za investiciono ulaganje u izgradnju i upravljanje nepokretnostima				
Broj	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Zakon o državnom premeru i katastru ("Službeni glasnik RS", br. 72/09, 18/10, 65/13 i 15/15 - US)	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Ministarstvo finansija Republički geodetski zavod (u daljem tekstu: RGZ)	2015	Predviđena sankcija za nepoštovanje roka od 30 dana predviđenog Zakonom o opštem upravnom postupku ("Službeni list SRJ", br. 33/97 i 31/01 i "Službeni glasnik RS", broj 30/10) u kome nadležni organi uprave, uključujući i RGZ, moraju da obave upis u Katastar nepokretnosti po uredno dostavljenom zahtevu	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP- Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Puna primena usvojenog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji ("Službeni glasnik RS", br. 132/14 i 145/14)	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	2015	Trajanje postupka za dobijanje građevinske i upotrebne dozvole i upisa prava svojine skraćeno za najmanje 100 dana Racionalizacija taksi i naknada kroz njihovo smanjivanje i	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja

				ukidanje Smanjenje broja procedura na ne više od 11 (trenutno ih ima 16)	
A3	Uspostavljanje Centralne evidencije objedinjenih procedura izdavanja građevinskih dozvola u skladu sa Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o planiranju i izgradnji	Agencija za privredne registre (u daljem tekstu: APR) Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	2016	Uspostavljena Centralna evidencija objedinjenih procedura izdavanja građevinskih dozvola	Sopstveni prihodi Agencije za privredne registre (prihodi od naknada) uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A4	Usaglašavanje sektorskih propisa sa zakonodavnim okvirom za uređenje oblasti planiranja i izgradnje sa ciljem optimizacije postupka izdavanja dozvola koje se odnose na gradnju, a koje izdaju javna preduzeća i drugi organi	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Ministarstvo finansija RGZ i drugi nadležni organi	2015	Usaglašeni propisi koji se odnose na postupak izdavanja dozvola za gradnju, a koje izdaju javna preduzeća i drugi organi Redefinisanje uloga javnih preduzeća i drugih organa u procedurama izdavanja dozvola u postupku građenja Optimizacija postupaka	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP- Projekat za bolje uslove poslovanja
A5	Uređivanje imovinsko-pravnih odnosa na građevinskom zemljištu i donošenje neophodnih prostornih i urbanističkih	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Ministarstvo finansija	2015 2016	Utvrđeno tačno stanje u pogledu nepokrivenosti teritorija odgovarajućim prostornim i urbanističkim planovima i pripremljen	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog

	planova	RGZ Stalna konferencija gradova i opština (u daljem tekstu: SKGO) nadležni organi		akcioni plan koji precizira dinamiku izrade i usvajanja nedostajućih planskih dokumenata	sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A6	Reforma propisa kojima se predviđa plaćanje naknada za uređenje građevinskog zemljišta	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Ministarstvo finansija	2015	Utvrđeni jasni kriterijumi za određivanje doprinosa za uređivanje građevinskog zemljišta	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A7	Izmeniti Pravilnik o izradi i održavanju katastra nepokretnosti ("Službeni glasnik RS", broj 46/99)	RGZ	2015	Propisana obaveza upisa prava preče kupovine u katastar nepokretnosti kako bi se jasno istaklo ovo pravo i ujednačeno primenjivalo u svim jedinicama katastra Omogućen upis svih zakupa bez ograničenja	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A8	Skratiti vreme potrebno da se izvrši upis i brisanje hipoteke	RGZ	2015	Pojednostavljeni i skraćeni administrativni postupci za upis i brisanje hipoteke Obučeno osoblje u lokalnim katastrima o primeni administrativnih postupaka	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
Mera	M4 - Unapređenje regulatornog okvira inspeksijskog nadzora				
Broj	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa

					finansijskih sredstava
A1	Donošenje sistemskog zakona kojim se uređuje oblast inspekcijskog nadzora	Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave	2015	Uspostavljen novi jedinstveni pravni okvir za inspekcijski nadzor	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Donošenje podzakonskih propisa i akata za izvršavanje sistemskog zakona kojim se uređuje oblast inspekcijskog nadzora	Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave Nadležni organi	2015	Doneti podzakonski propisi i akti za sprovođenje zakona o inspekcijskom nadzoru	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A3	Usaglašavanje sektorskih zakona sa sistemskim zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor	Nadležni državni organi	2015 2016	Usaglašeni posebni zakoni kojima se u pojedinim oblastima uređuje inspekcijski nadzor sa odredbama sistemskog zakona kojim je uređen inspekcijski nadzor	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A4	Obezbediti kordinaciju rada inspekcijskih službi	Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave Vlada Nadležni organi	2015	Obrazovano posebno telo koje će biti zaduženo za koordinaciju inspekcijskih službi, njihovu saradnju, razmenu informacija i unapređenje delotvornosti inspekcijskog nadzora	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
Mera	M5 - Unapređenje zakonodavnog okvira u oblasti radnih odnosa i prava iz radnih odnosa				
Broj	Aktivnost	Nosilac	Rok	Pokazatelj	Izvor i

		aktivnosti			procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Reforma propisa u oblasti radnog zakonodavstva i bezbednosti na radu	Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	2015	Dalje unapređenje radnog zakonodavstva Jačanje funkcije inspekcije rada Usklađenost Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu ("Službeni glasnik RS", broj 101/05) sa direktivama Evropske unije (minimum 70%)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M6 - Regulatorna reforma sektorskih propisa značajnih za poslovanje MSPP				
Broj	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Izmeniti Pravilnik o uslovima i načinu obavljanja ugostiteljske delatnosti, načinu pružanja ugostiteljskih usluga, razvrstavanju ugostiteljskih objekata i minimalno tehničkim uslovima za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata ("Službeni glasnik RS", broj 48/12)	Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	2015	Usvojen izmenjen Pravilnik o uslovima i načinu obavljanja ugostiteljske delatnosti, načinu pružanja ugostiteljskih usluga, razvrstavanju ugostiteljskih objekata i minimalno tehničkim uslovima za uređenje i opremanje ugostiteljskih objekata sa adekvatnije definisanim sistemom standarda za kategorizaciju obaveznih	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

				elemenata	
A2	Izmeniti Pravilnik o minimalnim tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćoj radinosti i u seoskom turističkom domaćinstvu ("Službeni glasnik RS", br. 41/10 i 48/12)	Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	2015	Usvojen izmenjen Pravilnik o minimalno tehničkim i sanitarno-higijenskim uslovima za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćoj radinosti i u seoskim domaćinstvima sa adekvatnije definisanim sistemom standarda za kategorizaciju obaveznih elemenata	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Reforma propisa kojima se uređuje oblast turizma	Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija SKGO	2015	Povećana ovlašćenja turističke inspekcije - inspektorima omogućena kontrola fiskalne kase Zabrana udruženjima da organizuju putovanja u zemlji u trajanju dužem od dva dana i putovanja u inostranstvo (putovanje u zemlji duže od dva dana ili putovanje u inostranstvo može da organizuje samo registrovana turistička agencija) SKGO sproveo promotivne aktivnosti i radionice sa lokalnim	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

				<p>samoupravama u cilju što bolje primene novih odredaba propisa o turizmu</p> <p>Uvedena zabrana udruženjima da se bave pružanjem ugostiteljskih usluga</p>	
A4	Modernizovati postupak registracije i overe redova vožnje u međumjesnom prevozu i postupak odobravanja redova vožnje u međunarodnom javnom linijskom prevozu putnika	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	2016	Donet Zakon o prevozu putnika u drumskom saobraćaju	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A5	Praćenje primene i uticaja Zakona o zaštiti potrošača "Službeni glasnik RS", broj 62/14) na poslovanje privrednih subjekata	Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	2015	Sprovedena analiza mogućnosti izmene Zakona o zaštiti potrošača, tako da se smanji prostor zloupotrebe na štetu prodavca, uz puno uvažavanje prava potrošača	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M7 - Podrška sprovođenju regulatorne reforme na pokrajinskom i lokalnom nivou				
Broj	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Podrška JLS u sprovođenju novog pravnog okvira za planiranje i izgradnju i faza objedinjene procedure koje	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	2015	Održano minimum tri obuke i obučeno minimum 30 službenika JLS	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za

	organi JLS primenjuju u ovoj oblasti				bolje uslove poslovanja
A2	Podrška JLS za ukidanje naknada koje posebno opterećuju privredu	Ministarstvo finansija Ministarstvo privrede JLS	2015	Ukinute naknade koje organi JLS naplaćuju za podnošenje prijave u vezi sa nezakonitim postupanjem njihovih organa i organizacija, kao i ukidanje naknada za koje ne postoji merljiva usluga koju organ JLS pruža podnosiocima zahteva	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Reforma administrativnih postupaka koje sprovode JLS uvođenjem obaveze službenog pribavljanja podataka o registraciji privrednih subjekata, poreskog identifikacionog broja (u daljem tekstu: PIB), OP obrasca i dr.	Ministarstvo finansija JLS SKGO	2015	JLS ukinule praksu da uprave javnih prihoda traže od obveznika dokumentaciju koja je već javno dostupna na internet stranici APR (podaci o registraciji, PIB), kao i podatke koji nisu neophodni za postupak koji sprovode (OP obrazac, karton deponovanih potpisa)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
1.2 Dimenzija Specifični cilj		Naziv	Unapređenje efikasnosti sprovođenja administrativnih postupaka		
Mera	M1 - Izmene i dopune regulatornog okvira kojima se uređuje sprovođenje administrativnih postupaka u organima državne uprave, autonomnih pokrajina i lokalnih samouprava				
Broj	Aktivnost	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Izmena i dopuna	Ministarstvo	2016	Uvođenje obaveze	Budžet

	Zakona o državnoj upravi ("Službeni glasnik RS", br. 79/05, 101/07, 95/10 i 99/14) i drugih propisa kojima se uređuje sprovođenje administrativnih postupaka u organima državne uprave, autonomnih pokrajina i lokalnih samouprava	državne uprave i lokalne samouprave		svih organa vlasti koji obavljaju određena javna ovlaštenja da uspostave mape administrativnih postupaka koje se vode pred njima Uvođenje obaveze da se na njihovim internet prezentacijama objavi registar svih administrativnih postupaka koje sprovode, zajedno sa mapama tih postupaka	Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A2	Izmena i dopuna Zakona o javnim preduzećima ("Službeni glasnik RS", br. 119/12, 116/13 - autentično tumačenje i 44/14 - dr. zakon) kako bi se propisala obaveza donošenja mapa administrativnih postupaka u kojima stranke ostvaruju određena prava i/ili preuzimaju određene obaveze za javna preduzeća koja vrše određena javna ovlaštenja	Ministarstvo privrede	2015	Uvedena obaveza uspostavljanja mape administrativnih postupaka koji se vode pred organima javnih preduzeća Uvođenje obaveze za javna preduzeća da na svojim internet prezentacijama objave spisak svih administrativnih postupaka koje sprovode, zajedno sa mapama tih postupaka	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Izmena Pravilnika o načinu i postupku ostvarivanja prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja ("Službeni	Republički fond za zdravstveno osiguranje Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja	2015	Stvoreni uslovi za elektronsku proveru uplaćenih doprinosa i staža osiguranja Smanjen broj dokumenata na osnovu kojih se	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

	glasnik RS", br. 10/10, 18/10 - ispravka, 46/10, 52/10 - ispravka, 80/10, 60/11 - US i 1/13)			vrši ostvarivanje prava na naknade zarade za vreme privremene sprečenosti za rad - ukinuti obavezu podnošenja dokaza da je dospeli doprinos plaćen, kao i obavezu podnošenja dokaza o prethodnom stažu osiguranja	
A4	Reforma propisa kojima se uređuje oblast državne uprave	Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave	2016	Izmenama Zakona o državnoj upravi kojim se uvodi zabrana organima državne uprave da, u postupku rešavanja o pravima, obavezama ili pravnim interesima fizičkog ili pravnog lica, od stranaka zahtevaju dostavljanje podataka iz evidencija ili registara koje vode drugi organi državne uprave, organi teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave Propisane sankcije za nepoštovanje ove zabrane	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A5	Reforma propisa koji uređuju ostvarivanje prava na naknadu zarade za vreme porodiljskog odsustva,	Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	2015	Smanjen broj dokumenata koje je potrebno dostaviti radi ostvarivanja prava na novčanu naknadu za vreme porodiljskog	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

	odsustva sa rada radi nege deteta i odsustva sa rada radi posebne nege deteta			odsustva (ukinuta obaveza podnošenja izvoda iz matične knjige rođenih, ugovora o radu, fotokopije prijave za penzijsko i invalidsko odnosno zdravstveno osiguranje, fotokopije radne knjižice i potvrde o broju zaposlenih)	
A6	Osnaživanje zaštite prava privrednih subjekata u postupcima pred javnom upravom	PKS Ministarstvo privrede Zaštitnik građana	2015 2016	<p>Uspostavljen mehanizam za stalni dijalog između predstavnika privrede, javne uprave i Zaštitnika građana</p> <p>Uspostavljen efikasan sistem za razmatranje pritužbi privrednih subjekata na rad organa javne uprave</p> <p>Pripremljen program obuka i radionica na temu zaštite prava privrednih subjekata od "loše uprave"</p> <p>Održane minimum tri obuke i radionice u organizaciji PKS, Ministarstva privrede i Zaštitnika građana u 2015. godini</p> <p>Pripremljen program obuka i radionica koje će se održavati preko</p>	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama

				regionalnih i lokalnih organizacija od 2016. godine	
Mera	M2 - Nastavak rada na jačanju sistema elektronske uprave				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostavljanje jedinstvene, sveobuhvatne i ažurne elektronske baze administrativnih postupaka	Direkcija za elektronsku upravu u saradnji sa republičkim organima i organizacijama koje sprovode zakonske procedure prema trećim licima	2015	Izrada neophodnih podzakonskih akata radi omogućavanja uspostavljanja jedinstvene baze administrativnih postupaka na Portalu e-uprava Uspostavljena jedinstvena baza administrativnih postupaka na Portalu e-uprava - sakupljene i objavljene mape administrativnih postupaka i to minimalno za građevinske dozvole, energetske dozvole, dozvole za upravljanje otpadom, radne dozvole za strance, dozvole za geološka istraživanja i rudarstvo	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Omogućiti izdavanje različitih vrsta uverenja elektronskim putem uz sertifikovan elektronski potpis ili trenutno na šalteru organa	Ministarstvo finansija - Poreska uprava Ministarstvo pravde Ministarstvo državne uprave i lokalne	2015 2016	Ministarstvo pravde - izmena Sudskog poslovnika tako da se omogući izdavanje uverenja da se protiv lica ne vodi krivični ili prekršajni	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

		<p>samouprave</p> <p>APR</p>		<p>postupak, odnosno uverenja da da li je lice u određenom periodu kažnjavano za prekršaj ili privredni prestup elektronskim putem uz sertifikovan elektronski potpis</p> <p>Omogućen efikasan proces izdavanja različitih vrsta uverenja, potvrda, i drugih dokumenata u celoj državi kako elektronskim putem, tako i ličnim odlaskom na šalter nadležnog organa i to za sledeće organe i organizacije:</p> <p>Poreska uprava - potvrda o izvršenoj poreskoj obavezi; APR - izvod iz Registra i potvrda da nije izrečena mera zabrane obavljanja delatnosti</p>	
A3	Omogućiti elektronsku registraciju privrednih subjekata	<p>APR</p> <p>Ministarstvo finansija</p> <p>Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija</p> <p>Ministarstvo privrede</p>	2015	<p>Obezbeđeni preduslovi (sačinjavanje elektronske dokumentacije, podnošenje elektronskih prijava, javnobeležnička overa elektronskih dokumenata, elektronska naplata naknade za postupak</p>	<p>Sopstveni prihodi Agencije za privredne registre (prihodi od naknada)</p>

				registracije) za podnošenje registracione prijave elektronskim putem u skladu sa Zakonom o postupku registracije u Agenciji za privredne registre ("Službeni glasnik RS", br. 99/11 i 83/14)	
A4	Omogućiti elektronsku registraciju ugovora o finansijskom lizingu i ugovora o založnom pravu (Registar finansijskog lizinga i Registar zaloge)	APR	2016	Uspostavljen mehanizam za elektronsku registraciju ugovora o finansijskom lizingu i ugovora o založnom pravu	Sopstveni prihodi Agencije za privredne registre (prihodi od naknada) uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A5	Omogućiti elektronsko podnošenje godišnjih finansijskih izveštaja	APR	2015 2016	U 2015. godini započeti proces uvođenja elektronskog potpisa u sistem registracije finansijskih izveštaja da bi se do kraja te godine elektronsko podnošenje finansijskih izveštaja omogućilo u odnosu na oko 12.000 velikih, srednjih i malih privrednih subjekata shodno Zakonu o računovodstvu ("Službeni glasnik	Sopstveni prihodi Agencije za privredne registre (prihodi od naknada) uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama

				RS", broj 62/13) Od 1. januara 2016. godine ova obaveza se uspostavlja na svih 160.000 pravnih lica - obveznika podnošenja	
A6	Elektronska prijava poreza na dobit pravnih lica, poreza na prihode od samostalne delatnosti na koje se porez plaća paušalnim oporezivanjem i poreza na prihod od samostalnih delatnosti za preduzetnike koji vode poslovne knjige, poreza na prenos apsolutnih prava, kao i organizovanje eksternih i internih obuka za korišćenje elektronskih servisa za podnošenje poreskih prijava u elektronskom obliku	Ministarstvo finansija - Poreska uprava	2015 2016	2015: Potpuno uspostavljanje sistema elektronske prijave za: porez na dobit pravnih lica i godišnji porez na dohodak građana Održano minimum dve obuke za korišćenje elektronskih servisa za podnošenje poreskih prijava u elektronskom obliku 2016: Potpuno uspostavljanje sistema elektronske prijave za sve navedene poreze Održano minimum dve obuke za korišćenje elektronskih servisa za podnošenje poreskih prijava u elektronskom obliku	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A7	Unapređen portal javnih nabavki	Uprava za javne nabavke	2015	Na portalu javnih nabavki stavljena u funkciju mogućnost	Budžet Republike Srbije - redovna

				objavljivanja planova nabavki naručilaca, objavljivanje nabavki koje se sprovode po međunarodnim procedurama, unapređenje pretrage odluka Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki, postavljanja registra javnih ugovora	sredstva
A8	Sprovođenje obuka i promovisanje elektronskih javnih nabavki	Uprava za javne nabavke Svi naručioci	2016	Broj sprovedenih obuka - dve godišnje	N/A
A9	Uspostavljanje jedinstvenog informacionog sistema za inspekcije E - inspektor	Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave	2015 2016	Uspostavljen informacioni sistem za inspeksijske službe	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz međunarodnu podršku: USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja, Svetska banka, IPA fondovi i drugi donatori
A10	Donošenje instrukcije u vezi sa izdavanjem poreskih uverenja u vezi sa izmirenim poreskim obavezama	Ministarstvo finansija - Poreska uprava	2015 2016	Izdavanje poreskog uverenja odmah na licu mesta poreskim obveznicima koji nemaju nikakvo dugovanje Omogućavanje izdavanja poreskog uverenja elektronskim putem	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama

Mera	M3 - Uspostavljanje jednošalterskog sistema za pružanje što većeg broja usluga				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostavljanje jednošalterskog sistema za dozvole u postupku građenja	Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture SKGO JLS	2015	Uspostavljen jednošalterski sistem - objedinjena procedura izdavanja građevinskih dozvola u JLS	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Sprovesti sve neophodne aktivnosti za potpuno funkcionisanje Centralnog registra obaveznog socijalnog osiguranja (u daljem tekstu: CROS) kako bi se informatički povezale Poreska uprava i CROS u delu koji se odnosi na dodatnu kontrolu naplate doprinosa po pojedincu i usklađivanje propisa	Ministarstvo finansija - CROS Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje (u daljem tekstu: RFPIO) Republički fond za zdravstveno osiguranje (u daljem tekstu: RFZO) Poreska uprava i resorna ministarstva	2015	Uspostavljena razmena podataka između Poreske uprave i CROS i stvoreni uslovi da CROS dostavlja podatke o plaćenim doprinosima RFPIO za penzijsko i invalidsko osiguranje, RFZO - za zdravstveno osiguranje i Nacionalne službe za zapošljavanje - za slučaj nezaposlenosti Izmenjeni potrebni propisi radi nesmetanog uspostavljanja sistema	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M4 - Praćenje efikasnosti realizacije administrativnih postupaka i merenje administrativnih troškova privrede				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Izrada standarda	Republički	2015	Uspostavljen i	Budžet

	za merenje administrativnog opterećenja	sekretarijat za javne politike (u daljem tekstu: RSJP) Ministarstvo privrede		usvojen model standardnih troškova	Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Izrada uputstva za primenu modela standardnih troškova	RSJP Ministarstvo privrede	2015	Izrađeno i elektronski dostupno uputstvo	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A3	Donošenje ili izmena odgovarajućih akata	RSJP Ministarstvo privrede Republički sekretarijat za zakonodavstvo Generalni sekretarijat Vlade	2015	Uvedena obaveza za predlagača propisa da, prilikom donošenja novog ili izmena važećeg propisa, obrazloži koje se novo opterećenje ili obaveza uvodi za privredu, kao i koje se važeće opterećenje njime uvećava, smanjuje ili ukida	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M5 - Pобољшanje uslove za učešće MSPP u javnim nabavkama				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Sprovođenje obuka o unapređenju međusobne informisanosti naručilaca i ponuđača	Uprava za javne nabavke	2016	Broj sprovedenih obuka - dve godišnje	N/A
A2	Smernice za povećanje učešća MSPP u postupcima	Uprava za javne nabavke	2016	Usvojene Smernice za povećanje učešća MSPP u	N/A

	javnih nabavki			postupcima javnih nabavki	
1.3 Dimenzija Specifični cilj		Naziv		Povećanje transparentnosti procesa donošenja propisa i javnih politika	
Mera		M1 - Obavezno uključivanje predstavnika privrede u proces pripreme propisa i javnih politika i povećanje predvidljivosti promena uslova poslovanja			
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Pripremljene i usvojene smernice u cilju veće predvidivosti pravnog okvira poslovanja	Ministarstvo privrede	2015	Usvojene smernice kojim Vlada preporučuje organima državne uprave da prilikom pripreme propisa koji utiču na privredu i poslovno okruženje predvide stupanje na snagu tih propisa na dva tačno određena datuma u toku godine uz izuzetke u kojima se može odstupiti od tog pravila	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Održavanje javne rasprave u skladu sa Poslovníkom Vlade	Nadležni organi državne uprave, nadležne službe i tela Vlade	2015	Javna rasprava sprovedena za 80% zakonskih predloga koji imaju uticaj na poslovno okruženje	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Uključivanje predstavnika privrede u sve faze pripreme propisa koji utiču na poslovno okruženje, posebno u okviru radnih grupa	Ministarstvo privrede RSJP Republički sekretarijat za zakonodavstvo Generalni sekretarijat	2015	Odgovarajućim aktom predviđena obaveza da predlagači propisa prilikom predlaganja propisa jasno naznače koliko predstavnika privrede je učestvovalo u	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

		Vlade		radu radne grupe koja je pripremala nacrt zakona	
A4	Stalni dijalog JLS sa predstavnicima privrednog sektora radi saradnje i koordinacije na pitanjima od značajna za privredu	JLS Ministarstvo privrede	2016	Dijalog ostvaren na teritoriji 40% JLS U istom procentu organizovana partnerstava lokalne privrede i JLS za podršku lokalnoj privredi (poslovni saveti, javno-privatna partnerstva)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A5	Nastavak aktivnosti Foruma MSPP PKS u dijalogu sa Vladom i Ministarstvom privrede	PKS Ministarstvo privrede	2015 2016	Održan najmanje jedan sastanak godišnje	Budžet PKS uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A6	Redovno informisanje predstavnika privrede o toku pregovora o pridruživanju Evropskoj uniji (u daljem tekstu: EU) - poglavlja koja direktno utiču na poslovanje MSPP	PKS Kancelarija za evropske integracije resorna ministarstva	2015 2016	Održano najmanje dva sastanaka godišnje	Budžet PKS uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
Mera	M2 - Obrazovanje Saveta za mala i srednja preduzeća, preduzetništvo i konkurentnost				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Obrazovanje Saveta za mala i srednja preduzeća,	Ministarstvo privrede Vlada	2015	Obrazovan Savet za mala i srednja preduzeća, preduzetništvo i	Budžet Republike Srbije - redovna

	preduzetništvo i konkurentnost od strane Vlade			konkurentnost čiji su članovi predstavnici resornih ministarstava, poslovnih udruženja, naučne zajednice, koji se sastaje na kvartalnom nivou	sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
Mera	M3 - Uspostavljanje mehanizma za praćenje efekata primene propisa koji utiču na poslovno okruženje				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostavljanje mehanizma za obavezno sprovođenje "ex post" analize efekata najznačajnijih propisa koji utiču na privredu	RSJP Ministarstvo privrede Republički sekretarijat za zakonodavstvo Generalni sekretarijat Vlade	2015	Usvojena izmena i dopuna odgovarajućeg akta i utvrđena obaveza dostavljanja izveštaja i "ex post" analize od strane resornog ministarstva RSJP	05 Uz podršku IPA projekta - Reforma koordinacije politika i "centra" Vlade
A2	Unapređenje metodološke i analitičke baze za praćenje kretanja u privredi, donošenja odluka i praćenje efekata primene propisa koji utiču na privredu	RSJP Republički zavod za statistiku (u daljem tekstu: RZS) Ministarstvo privrede PKS	2015	Doneta metodologija za praćenje kretanja u privredi i praćenje efekata propisa koji utiču na privredu radi kreiranja javnih politika i pripreme propisa	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M4 - Uključivanje testa uticaja na mala i srednja preduzeća (u daljem tekstu: MSP) u analizu efekata propisa				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Utvrđivanje metodologije za određivanje	RSJP Ministarstvo	2015	Utvrđena metodologija	Budžet Republike Srbije -

	uticaja propisa na privredu, a posebno na MSPP	privrede Republički sekretarijat za zakonodavstvo Generalni sekretarijat Vlade			redovna sredstva uz podršku USAID BEP- Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Održavanje obuka za primenu metodologije za određivanje uticaja propisa na MSP (u daljem tekstu: Test MSP)	Služba za upravljanje kadrovima (Centar za stručno usavršavanje) RSJP Ministarstvo privrede	2015 2016	Donet program obuka i održavanje obuka - broj obuka sprovedenih u 2015. godini - najmanje dve Od 2016. godine uvesti pravilo da se ovakve obuke održavaju redovno po predviđenom programu Službe za upravljanje kadrovima, a najmanje jednom u tri meseca	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A3	Pilot analize efekata propisa u koju bi bio uključen Test MSP	RSJP Ministarstvo privrede Ministarstvo finansija	2016	Urađene analize minimum kod tri propisa	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013, od 2016. godine - Ugovor o uslugama
A4	Donošenje ili izmene odgovarajućeg akta kako bi se Test MSP uključio kao obavezan element analize efekata propisa	RSJP Ministarstvo privrede Republički sekretarijat za zakonodavstvo Generalni sekretarijat	2015	Test MSP uveden kao obavezan deo analize efekata propisa za sve propise za koje se prema unapred utvrđenim kriterijumima utvrdi da mogu imati značajan uticaj na	05 Uz podršku IPA projekta - Reforma koordinacije politika i "centra" Vlade

	Vlade	poslovanje MSPP
--	-------	-----------------

Stub 2					
OPŠTI CILJ - UNAPREĐENJE PRISTUPA IZVORIMA FINANSIRANJA					
2.1 Dimenzija Specifični cilj		Naziv		Unapređenje kvaliteta ponude bankarskog sektora za MSPP	
Mera		M1 -Unapređenje izvršnog postupaka			
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Podrška efikasnijoj primeni Zakona o izvršenju i obezbeđenju ("Službeni glasnik RS", br. 31/11, 99/11 - dr. zakon, 109/13 - US, 55/14 i 139/14)	Ministarstvo pravde Ministarstvo privrede Komora izvršitelja Pravosudna akademija	2015	Imenovano 75% od ukupnog broja izvršitelja predviđenog Zakonom o izvršenju i obezbeđenju Nastavljena i unapređena obuka izvršitelja - više od 75% novoimenovanih izvršitelja prošlo obuku Ministarstvo pravde radno angažovalo adekvatan broj zaposlenih (dva do tri) za vršenje nadzora nad radom izvršitelja Ministarstvo pravde donelo plan nadzora na osnovu procene rizika	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP -Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Nastaviti i unaprediti obuke sudija i sudskog osoblja u pogledu primene	Pravosudna akademija	2015	Više od 20% sudija i sudskog osoblja do kraja 2015. godine prošlo obuku	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

	Zakona o izvršenju i obezbeđenju				
Mera	M2 - Reforma propisa koji uređuju oblast založnog prava				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Reforma propisa koji uređuju oblast založnog prava na pokretnim stvarima	Ministarstvo pravde Ministarstvo privrede APR	2015	Uvedena obaveza registracije svih založnih prava na pokretnim stvarima (državinska i bezdržavinska zaloga) Unapređen postupak dostave, izmenjen zakonski okvir, tako da se onemogući dužnicima da izbegavanjem prijema izbegnu izvršenje, detaljnije regulisan postupak vansudskog namirenja potraživanja koje je obezbeđeno založnim pravom registrovanim u Registru založnog prava na pokretnim stvarima i pravima, detaljnije regulisano založno pravo na potraživanjima i načini namirenja Organizovana najmanje dva promotivna događaja u toku godine, u cilju promovisanja veće upotrebe	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP -Projekat za bolje uslove poslovanja

				zaloge, kao sredstva obezbeđenja	
A2	Pripremiti materijale i smernice za zaposlene u nadležnim organima na temu Zakona o hipoteci ("Službeni glasnik", broj 115/05) u cilju smanjenja nedoslednosti u postupanju nadležnih organa (sud, katastar i Poreska uprava)	Ministarstvo finansija Ministarstvo privrede RGZ Udruženje banaka Srbije (u daljem tekstu: UBS)	2016	Razvijeni i podeljeni materijali i smernice za obuku zaposlenih u nadležnim organima na temu Zakona o hipoteci Preko 80% relevantnih službenika upoznato sa sadržinom materijala	N/A
A3	Pripremiti i sprovesti specijalizovanu obuku zaposlenih u nadležnim organima (organi unutrašnjih poslova, tužilaštva, sudovi, itd) u pogledu primene krivičnih propisa radi sprečavanja zloupotreba, prevarnih radnji i bespravnog otuđenja založne imovine	Pravosudna akademija Ministarstvo unutrašnjih poslova	2016	Pripremljeni materijali i sprovedena obuka zaposlenih u nadležnim službama (četiri obuke), u slučajevima prevremenog otuđenja založne imovine Materijali dostupni svim zaposlenim u nadležnim organima	N/A
Mera	M3 - Razviti podsticajne mere i mehanizme kako bi bankarski sektor povećao kreditiranje MSPP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Realizacija programa podrške malim preduzećima za nabavku opreme u saradnji sa	Ministarstvo privrede Ministarstvo finansija	2015	Pripremljen i sproveden program	01 Prihod iz budžeta Razdeo 20 Glava 20.0 Program 1504 Funkcija 410

	bankama	PKS UBS Poslovna udruženja			Projekat 4004 Ekonomska klasifikacija 451: 200 miliona dinara
A2	Uspostavljanje dijaloga između javnog i privatnog sektora o povećanju obima kreditiranja MSPP	Ministarstvo privrede Ministarstvo finansija PKS NBS UBS Poslovna udruženja	2015	Organizovana četiri okrugla stola	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP -Projekat za bolje uslove poslovanja Budžet PKS
Mera	M4 - Osnajivanje specijalizovanih profesija u cilju dobijanja verodostojnih finansijskih podataka u procesu odobravanja kredita				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Stvaranje pravnog i institucionalnog okvira za uspostavljanje struke procenitelja vrednosti nepokretnosti	Ministarstvo finansija NBS UBS Nacionalno udruženje procenitelja Srbije	2015	Izrađeni i usvojeni nacionalni standardi za procenu nekretnina Izrađen novi okvir za licenciranje procenitelja u skladu sa standardima EU	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Uspostaviti nacionalnu bazu podataka o transakcijama vezanim za nepokretnu imovinu i te informacije učiniti dostupnim kvalifikovanim proceniteljima	NBS Komora javnih beležnika Srbije RGZ	2015	Izrađen pravni i institucionalni okvir za centralizovano prikupljanje informacija Razvijen i uspostavljen sistem za prikupljanje i distribuciju informacija	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP -Projekat za bolje uslove poslovanja
A3	Promovisanje značaja i	Ministarstvo	2015 2016	Pripremljen promotivni	Projekat Švajcarske Vlade

	unapređenje finansijskog izveštavanja MSP kroz osnaživanje njihovih kapaciteta	finansija Ministarstvo privrede		materijal i održana minimum dva javna skupa i sprovedena javna kampanja u cilju promovisanja značaja finansijskog izveštavanja Održano minimum dve obuke za primenu međunarodnih standarda za finansijsko izveštavanje (u daljem tekstu: MSFI) za MSP Održano minimum dve obuke za primenu MSFI za srednja pravna lica koja su se odlučila za korišćenje MSFI	(SECO) uz koordinaciju Svetske banke
Mera	M5 - Pобољшanje praćenja stanja finansiranja MSPP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Unaprediti prikupljanje i objavlivanje informacija o finansiranju MSP	Ministarstvo privrede PKS NBS NARR	2015	Pripremljena metodologija za praćenje finansiranja MSP Izveštaj objavljen sa informacijama o finansiranju MSP, kao što su izvori finansiranja, trendovi, metodi, cena kapitala, problemi sa finansiranjem, pokrenutnim postupcima sporazumnog finansijskog restrukturiranja itd. (u okviru godišnjeg	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP -Projekat za bolje uslove poslovanja Budžet PKS

				izveštaja o MSPP)	
A2	Obezbediti redovno praćenje bankarskog kreditiranja MSPP i nastaviti prikupljanje podataka za Srbiju u okviru OECD ScoreBoard	NBS UBS	2015	Izmenjena zakonska obaveza banaka o izveštavanju NBS tako da obuhvati i informisanje o finansiranju MSPP NBS/UB je u mogućnosti da prikupi informacije o kreditiranju MSPP Objavljeni podaci za Srbiju u godišnjim OECD ScoreBoard	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP -Projekat za bolje uslove poslovanja
2.2 Dimenzija Specifični cilj					
		Naziv	Razvoj novih finansijskih instrumenata		
Mera	M1 - Razvoj novih modela finansiranja MSPP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Sprovesti analizu potreba za uspostavljanje alternativnih finansijskih instrumenata sa predlogom investicione strategije	Ministarstvo privrede u saradnji sa Evropskom investicionom bankom	2015 2016	Urađena procena tržišta finansijskih instrumenata i procena investicionih potreba za programski period od 2014. do 2020. godine Predložena investiciona strategija tako da ponuđeni finansijski proizvodi odgovaraju potrebama tržišta Promovisani	05 Donacije od inostranih zemalja - IPA 2014 Izrada pripreme studije za potrebu uspostavljanja finansijskih instrumenata za MSP u Srbiji (150.000 evra)

				rezultati analiza	
Mera	M2 - Unapređenje sistema izdavanja kreditnih garancija				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Razviti program finansijskih instrumenata za obezbeđenje kredita MSPP finansiranih putem bankarskih kreditnih linija	Ministarstvo privrede	2016	Pripremljen koncept programa	N/A
Mera	M3 - Stvaranje uslova za ulaganje preduzetnog kapitala, ulaganje u vlasnički kapital, mezanin finansiranje i ulaganja poslovnih anđela u MSP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostavljen pravni okvir kojim se uređuje osnivanje i rad fondova preduzetnog kapitala u Republici Srbiji	Ministarstvo finansija Ministarstvo privrede NBS AOFI UBS	2015 2016	2015. godina: Pripremljen pregled potrebnih izmena odgovarajućih propisa (koji se odnose na banke, osiguravajuća društva, poreski tretman) Pripremljen zakonodavni okvir 2016. godina: Usvojen zakonodavni okvir	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Pripremiti koncept osnivanja javnog fonda preduzetnog kapitala (fonda preduzetnog kapitala u kojem je država većinski vlasnik) i ispitati mogućnost saradnje sa Evropskim	Ministarstvo privrede AOFI	2016	Pripremljen koncept osnivanja javnog fonda	N/A

	investicionim fondom i mogućnost korišćenja drugih finansijskih izvora				
A3	Stvoriti mehanizam za redovno prikupljanje predloga potencijalnih projekata za ovaj vid ulaganja	NARR Ministarstvo privrede Fond za inovacionu delatnost	2016	Uspostavljena baza projekata Uspostavljen sistem elektronske prijave projekata zainteresovanih preduzetnika u formiranu bazu	N/A
A4	Sprovođenje kontinuiranih aktivnosti na razvoju mehanizama tržišta kapitala, a u cilju obezbeđivanja alternativnih metoda olakšanog pristupa finansiranju i kapitalu	Ministarstvo finansija Ministarstvo privrede	2015 2016	Sinhronizovana izmena Zakona o privrednim društvima, Zakona o tržištu kapitala ("Službeni glasnik RS", broj 31/11) i Zakona o preuzimanju akcionarskih društava ("Službeni glasnik RS", br. 46/06, 107/09 i 99/11), kako bi se omogućio razvoj tržišta kapitala radi pristupa alternativnim izvorima finansiranja	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M4 - Uklanjanje administrativnih prepreka i poboljšanje regulatornog okruženja za uspostavljanje mikro-finansijske podrške				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostaviti jedinstven pravni okvir za nebankarske, nedepozitne kreditne	Ministarstvo finansija NBS	2015 2016	Urađena analiza alternativa uspostavljanja jedinstvenog pravnog i institucionalnog	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP-Projekat za bolje uslove

	institucije, koji uključuje postupak licenciranja i nadzora			okvira Izgrađen institucionalni kapacitet za postupak licenciranja i nadzora u okviru nadležnog/ih organa Donet zakon koji uređuje ovu materiju Sprovedena informativna kampanja Ministarstva privrede kojom je promovisan novi pravni okvir i njegove prednosti - minimum četiri događaja godišnje	poslovanja
Mera	M5 - Unaprediti uslove za korišćenje lizinga i faktoringa od strane MSPP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Povećanje obima korišćenja lizinga od strane MSP	Ministarstvo finansija NBS Asocijacija lizing kompanija Srbije Poslovna udruženja NARR	2015	Urađena analiza pravnih i drugih prepreka za povećanje obima korišćenja lizinga od strane MSP Napisane preporuke za izmenu propisa i otklanjanje prepreka, sa konkretnim predloženim rešenjima Usvojeno i sprovedeno najmanje 50% preporuka Pripremljena i sprovedena	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP-Projekat za bolje uslove poslovanja

				<p>kampanja o korišćenju lizinga za ulaganje u osnovna sredstva</p> <p>Više od 50% anketiranih MSP upoznato sa mogućnošću korišćenja lizinga za ulaganje u osnovna sredstva</p> <p>Više od 5% MSP koristi lizing za ulaganje u osnovna sredstva tri godine od usvajanja i sprovođenje preporuka</p>	
2.3 Dimenzija Specifični cilj		Naziv	Unapređenje sposobnosti MSPP za pristup različitim izvorima finansiranja		
Mera		M1 -Unapređenje informisanja MSPP o raspoloživim izvorima finansiranja			
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostavljanje portala privrede o raspoloživim izvorima finansiranja	<p>PKS</p> <p>Ministarstvo privrede</p> <p>NARR</p> <p>Regionalne razvojne agencije</p>	2015 2016	<p>Uspostavljen Portal privrede PKS kao nacionalne tačke sa pregledom svih raspoloživih javnih, privatnih i EU izvora finansiranja MSPP</p> <p>Ažurirane informacije na sajtu Preduzetničkog portala NARR i Portala privrede PKS</p>	Budžet PKS uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A2	Uspostavljanje sistema redovnog dostavljanja	<p>PKS</p> <p>Ministarstvo privrede</p>	2015 2016	Uspostavljen sistem redovnog dostavljanja informacija PKS	Budžet PKS uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove

	informacija za ažuriranje portala			od strane javnih, privatnih i EU izvora finansiranja u cilju redovnog ažuriranja Portala privrede PKS Sprovedena nacionalna kampanja za informisanje MSPP o Portalu privrede PKS	poslovanja
Mera	M2 -Unapređenje znanja i veština predstavnika MSPP u oblasti finansiranja				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Unaprediti alate i materijale za obuku MSPP u oblasti finansiranja koje sa lakoćom mogu da koriste MSPP individualno	Ministarstvo privrede PKS Poslovna udruženja Regionalne razvojne agencije NBS UBS NARR	2015	Unapređeni alati i materijali za obuku Alati i materijali podeljeni preko PKS, regionalnih privrednih komora i regionalnih razvojnih agencija postavljeni na Portal privrede PKS i Preduzetnički portal Realizovano najmanje 30 obuka za korišćenje alata i materijala za finansiranje MSPP, sa posebnim fokusom na početnike, mlade, žene i pripadnike ranjivih grupa Distribuirani alati i materijali za obuku 25% anketiranih MSPP je	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP-Projekat za bolje uslove poslovanja Budžet PKS

				upoznato sa postojanjem i dostupnošću alata i materijala	
A2	Podrška u angažovanju domaćih ili stranih konsultanata radi poslovnih saveta, podrške i uvođenja dobre prakse u finansiranju preduzeća	Ministarstvo privrede PKS NARR	2016.	Realizovane obuke, mentorstva i pružene savetodavne usluge Uspostavljena baza konsultanata za MSPP u okviru PKS Najmanje 20% anketiranih MSPP je upoznato sa programima i kriterijumima za učešće u njima	N/A
A3	Unapređeno upravljanje sredstvima obezbeđenja od strane MSPP	PKS Poslovna udruženja NBS UBS NARR	2015	Pripremljen plan obuke i materijali za obrazovanje privrednika o efikasnom upravljanju sredstvima obezbeđenja zarad povećavanja šansi za dobijanje kredita Materijali o upravljanju sredstvima obezbeđenja postavljeni na Portal privrede PKS Održane obuke za MSPP za efikasno upravljanje sredstvima obezbeđenja Najmanje 25% anketiranih MSPP	Budžet PKS uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja

				je poznato sa postojanjem i dostupnošću materijala o efikasnom upravljanju sredstvima obezbeđenja	
Mera	M3 - Podizanje svesti kod preduzetnika i svih drugih zainteresovanih strana o raspoloživosti i karakteristikama nebankarskih finansijskih instrumenata				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Razviti alate i realizovati programe obuke "investicione spremnosti" i upoznavanja sa načinom finansiranja putem preduzetnog kapitala	Ministarstvo privrede NARR PKS Privatni sektor	2015 2016	Pripremljeni alati i programi obuke Realizovane obuke - najmanje četiri obuke godišnje	2015. godina 01 Prihodi iz budžeta Razdeo 20 Glava 20.0 Program 1504 Funkcija 410 Projekat 4006 Ekonomska klasifikacija 424 Specijalizovane usluge Program standardizovanog seta usluga za MSPP u 2015. godini: 37,5 miliona dinara Budžet PKS
A2	Informisanje preduzetnika o raspoloživosti i karakteristikama drugih nebankarskih finansijskih instrumenata i raspoloživim finansijskim sredstvima kroz programe EU	Ministarstvo privrede PKS NARR Udruženja MSP Udruženja investitora	2015 2016	Uspostavljen inventar usluga koje nude različite organizacije Uspostavljena baza ponude subvencionisanih "alternativnih" (nebankarskih) finansijskih instrumenata (država, EU i dr) Održane radionice - najmanje četiri radionice godišnje	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP -Projekat za bolje uslove poslovanja Budžet PKS

				Ažurirane informacije na preduzetničkom portalu NARR i portalu privrede PKS Uspostavljeni elektronski modeli obuke na preduzetničkom portalu NARR i portalu privrede PKS	
A3	Promovisati i podstaći veću iskorišćenost finansijskih instrumenata za obezbeđenje kredita za MSP raspoložive kroz EU programe (COSME, EDIF i HORIZON 2020)	Ministarstvo privrede PKS Članovi upravnih odbora banaka u kojima država ima učešće UBS	2015 2016	Pripremiti predlog programa za aktivnosti informisanja banaka Održane radionice i sastanci sa ciljem informisanja banaka - najmanje dve radionice, odnosno dva sastanka godišnje Najmanje tri banke koriste raspoložive EU programe	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva Budžet PKS

Stub 3

OPŠTI CILJ - KONTINUIRANI RAZVOJ LJUDSKIH RESURSA

3.1 Dimenzija Specifični cilj	Naziv		Unapređenje kvaliteta radne snage		
Mera	M1 - Razvoj mehanizma redovnog praćenja i predviđanja potreba MSPP za radnom snagom				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava

A1	Razvoj i primena mehanizma za predviđanje i praćenje potreba privrede na godišnjem nivou (lokalni, regionalni i nacionalni nivo)	Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Nacionalna služba za zapošljavanje Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2015 2016	Unapređena metodologija za redovno praćenje potreba privrede na godišnjem nivou Redovno sprovođenje ankete na godišnjem nivou	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M2 - Usklađivanje formalnog obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Predlog usklađivanja mreže stručnih škola i ponude obrazovnih programa (profila) i studijskih programa sa potrebama privrede	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja Ministarstvo privrede PKS Nacionalna služba za zapošljavanje	2015	Pripremljena metodologija za usklađivanje mreže stručnih škola i ponude obrazovnih programa (profila) i studijskih programa sa potrebama privrede	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Predlog uključivanja u nastavne procese praktičnog rada, po principu dualnog sistema obrazovanja,	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Zavod za unapređivanje	2015 2016	Pripremljen predlog metodološkog i zakonodavnog okvira za implementaciju modela kooperativnog	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku GIZ Budžet PKS

	<p>kako bi mladi na tržište rada izašli sa primenljivim znanjima</p> <p>Razvoj i implementacija različitih modela praktične nastave kako bi se obezbedila bolja pripremljenost pojedinca prema zahtevima tržišta rada</p>	<p>obrazovanja i vaspitanja</p> <p>Ministarstvo privrede</p> <p>PKS</p>		<p>obrazovanja u zanatskom obrazovanju</p>	
A3	<p>Unapređenje sistema uključivanja poslodavaca u proces programiranja, razvoja i realizacije programa srednjeg stručnog i visokog obrazovanja</p>	<p>Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja</p> <p>Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja</p> <p>Ministarstvo privrede</p> <p>PKS</p>	<p>2015 2016</p>	<p>Uključeno bar 10% predstavnika poslodavaca u rad: sektorskih veća, ispitnih komisija i u realizaciju praktične nastave i studentske prakse</p> <p>Razvijen sistem akreditacije i sertifikacije poslodavaca kod kojih se realizuje praktična nastava i studentska praksa</p> <p>Doneta zakonska i podzakonska regulativa za finansijske stimulacije poslodavaca u čijim se privrednim društvima sprovodi praktična nastava</p>	<p>Posebna sredstva za ove namene nisu predviđena Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2015. godinu ("Službeni glasnik RS", broj 142/14), na razdelu 24 - Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Budžet PKS</p>
A4	<p>Usklađivanje upisne politike za visokoškolske studije sa prioritetima u</p>	<p>Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog</p>	<p>2015 2016</p>	<p>Utvrđene kvote za upis na fakultete u skladu sa prioritetima u</p>	<p>Budžet Republike Srbije - redovna sredstva</p>

	privredi i reformisanje sistema finansiranja visokog obrazovanja u skladu sa sprovođenjem ovakve politike	razvoja Ministarstvo privrede		privredi Uvođenje redovnog praćenja pokazatelja kao što je stepen zapošljavanja u godini nakon diplomiranja i dr.	
Mera	M3 - Razvoj sistema neformalnog obrazovanja za unapređenje znanja i veština				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Razvoj sistema akreditacije kratkih obuka	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja	2015	Uspostavljen funkcionalni sistem akreditacije kratkih obuka, u skladu sa Zakonom o obrazovanju odraslih ("Službeni glasnik", broj 55/13) Broj akreditovanih standardizovanih programa kratkih obuka (pet programa obuka) Broj akreditovanih obrazovnih ustanova (pet ustanova)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Nastavak realizacije programa kratkih obuka namenjenih tržištu rada i obuka na zahtev poslodavca	Nacionalna služba za zapošljavanje Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	2015	Broj i vrsta sprovedenih obuka (oko 55 kratkih obuka namenjenih tržištu rada i obuka na zahtev poslodavca) Broj lica uključenih u obuke (minimum	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

				1500 polaznika)	
A3	Nastavak prekvalifikacija i dokvalifikacija nezaposlenih lica radi povećanja mogućnosti za zapošljavanje	Nacionalna služba za zapošljavanje Srednje stručne škole Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	2015	Broj lica uključenih u programe dokvalifikacije i prekvalifikacije (oko 860 lica) koje Nacionalne službe za zapošljavanje upućuje na dokvalifikaciju i prekvalifikaciju, a ove aktivnosti se realizuju u srednjim stručnim školama	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Uspostavljanje sistema za priznavanje neformalnog učenja i iskustvenog znanja	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2015	Pripremljen predlog akta kojim se reguliše neformalno učenje i iskustveno znanje, u skladu sa propisom koji reguliše obrazovanje odraslih	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
3.2 Dimenzija Specifični cilj		Naziv	Podrška razvoju obrazovanja za preduzetništvo		
Mera	M1 - Uvođenje preduzetničkog obrazovanja u sve nivoe obrazovnog sistema Republike Srbije				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uvođenje preduzetništva kao posebnog nastavnog sadržaja na fakultete, pre svega, tehničke fakultete	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2015 2016	Broj studijskih programa na tehničkim fakultetima u okviru kojih se izučava nastavni predmet preduzetništvo	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Nastavak uvođenja preduzetništva kao posebnog	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog	2015	Broj učenika u srednjim stručnim školama koji pohađaju predmet	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz

	predmeta u srednje stručne škole	<p>razvoja</p> <p>Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja</p> <p>Ministarstvo privrede</p> <p>Udruženje "Dostignuća mladih u Srbiji"</p>		<p>preduzetništvo</p> <p>Broj nastavnih programa u srednjim stručnim školama koji sadrže predmet preduzetništvo</p> <p>Broj srednjih škola u kojima se preduzetništvo, kao vannastavna aktivnost, sprovodi u formi posebne sekcije</p>	<p>podršku Udruženja "Dostignuća mladih u Srbiji"</p>
A3	Uvođenje sadržaja koji razvijaju preduzetnički duh kod dece u osnovnim školama kroz postojeće predmete	<p>Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja</p> <p>Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja</p> <p>Ministarstvo privrede</p> <p>Udruženje "Dostignuća mladih u Srbiji"</p> <p>South East European Centre for Entrepreneurial Learning - regionalna inicijativa, projekat EU</p>	2015 2016	<p>Broj osnovnih škola koje su uvele sadržaje koji razvijaju preduzetnički duh kod dece</p> <p>Pripremljen predlog akta kojim se reguliše uvođenje preduzetništva (plan, program vrsta obrazovanja nastavnika)</p>	<p>Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku: South East European Centre for Entrepreneurial Learning i Udruženja "Dostignuća mladih u Srbiji"</p>
A4	Razvoj koncepta učeničke kompanije kao metodologije za razvoj preduzetničkog razmišljanja i podsticanja preduzetničke aktivnosti kod	<p>Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja</p> <p>Zavod za unapređivanje obrazovanja i</p>	2015 2016	<p>Razvijen koncept učeničke kompanije koji može da se primeni u postojećem obrazovnom i fiskalnom okruženju u Srbiji</p>	<p>Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku Udruženja "Dostignuća mladih u Srbiji" i drugih organizacija koje</p>

	mladih u srednjim školama	vaspitanja Ministarstvo privrede Udruženje "Dostignuća mladih u Srbiji"			u saradnji sa srednjim školama sprovode aktivnosti u oblasti preduzetničkog učenja
A5	Nastavak realizacije programa podrške obrazovanju za preduzetništvo po međunarodnom modelu "Dostignuća mladih"	Ministarstvo privrede Udruženje "Dostignuća mladih u Srbiji" Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja	2015 2016	Pružena podrška za dobijanje sponzorstava korporativnog sektora za nastavak sprovođenja programa Predložen model dugoročnog finansiranja programa, u partnerstvu privatnog i javnog sektora	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M2 - Obrazovanje i obuka nastavnika za preduzetništvo				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Razvijanje programa stručnog usavršavanja nastavnika kojima bi se ojačale njihove kompetencije da kod učenika podstaknu kreativnost, inovativnost i preduzimljivost	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja Ministarstvo privrede	2015 2016	Najmanje jedan program jačanja kompetencija nastavnika u oblasti preduzetništva u okviru Kataloga programa stalnog stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Uvođenje sadržaja u vezi sa preduzetničkim obrazovanjem na fakultete koji obrazuju nastavnički kadar	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Visokoškolske ustanove	2015 2016	Identifikovani fakulteti i visoke strukovne škole zainteresovani za predlog uvođenja preduzetničkog obrazovanja u svoje studijske	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

		Ministarstvo privrede		programe Akreditovani studijski programi u okviru kojih se izučava preduzetništvo (najmanje tri)	
--	--	--------------------------	--	--	--

Stub 4					
OPŠTI CILJ - JAČANJE ODRŽIVOSTI I KONKURENTNOSTI MSPP					
4.1 Dimenzija Specifični cilj		Naziv	Unapređenje efikasnosti institucionalne podrške poslovanju i razvoju MSP i preduzetništva		
Mera	M1 - Unapređenje i/ili reforma način rada i kapaciteta postojećih institucija za organizovano pružanje usluga za potrebe MSPP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Analiza efikasnosti rada i kapaciteta postojećih institucija za organizovano pružanje usluga sa predlogom mera za unapređenje i/ili reformu	Ministarstvo privrede	201 5	Urađena analiza i predlog mera za unapređenje i/ili reformu	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Analiza kvaliteta usluga institucija za organizovano pružanje usluga	Ministarstvo privrede	201 5	Sprovedena anketa sa 200 korisnika usluga Urađena analiza kvaliteta usluga	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Primena predloženih mera za unapređenje i/ili reformu	Ministarstvo privrede	201 5	Unapređen rad institucija	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

Mera					
M2 - Praćenje realizacije institucionalne podrške i unapređenje sistema nadzora nad radom institucija u nadležnosti Ministarstva privrede					
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Razvoj mehanizma za kontinuirano praćenje kvaliteta i efikasnosti rada agencija i institucija u nadležnosti Ministarstva privrede koji pružaju podršku MSPP	Ministarstvo privrede	2015 2016	Definisani mehanizam i kriterijumi merenja kvaliteta rada	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Pilot program testiranja razvijenog mehanizma	Ministarstvo privrede	2015 2016	Sproveden program testiranja u koji je uključeno 200 privrednika Priprema predloga za optimizaciju rada institucija	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Sprovesti popis i analizu programa državne pomoći za MSPP u cilju njihovog unapređenja	Ministarstvo privrede Ministarstvo finansija Poslovna udruženja	2015 2016	Sproveden popis i procena svih programa državne pomoći za MSPP u cilju analize efekata i efikasnosti korišćenja sredstava (ispitati adekvatnost koncepta programa, pokrivenost ciljnih grupa i njihovih potreba, procedura za sprovođenje programa, usklađenost sa pravilima EU o državnoj pomoći itd) Na osnovu izvršene procene pripremljeni predlozi za unapređenje postojećih programa i funkcionalnu integraciju određenih programa	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A4	Izraditi predlog buduće koordinacije i integracije državne podrške za	Ministarstvo privrede Ministarstvo finansija	2015	Pripremljen i usaglašen mehanizam koordinacije Jasno definisano telo zaduženo za koordinaciju	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku

	finansiranje MSPP			Razvijen i uspostavljen okvir za merenje učinka i izveštavanje za državne programe Obučeni zaposleni koji rade na pripremi mera o pravilima državne pomoći Obučeni zaposleni koji će primenjivati metodologiju merenja učinaka	USAID BEP - Projekat za bolje uslove poslovanja
A5	Doneti uredbu o analizi efekata državne pomoći	Ministarstvo finansija Ministarstvo privrede SKGO	2015	Doneta uredba kojom se uvodi obaveza i definiše metodologija sprovođenja analize efekata državne pomoći sa ciljem efikasnijeg trošenja budžetskih sredstava SKGO će predstaviti Metodologiju jedinicama lokalnih samoupravama kroz radionice kako bi bile osposobljene da vrše analizu efekata pružene pomoći na lokalnom nivou	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M3 - Dalji razvoj poslovnih usluga za MSPP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Dalji razvoj sistema akreditacije pružalaca poslovnih usluga	NARR Ministarstvo privrede	2015	Broj akreditovanih pružalaca usluga (povećanje za 5% u odnosu na prethodnu godinu)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Nastavak sprovođenja modula poslovnih usluga u okviru programa standardizovane seta usluga za MSPP	Ministarstvo privrede NARR Akreditovane regionalne razvojne agencije	2015 2016	Broj korisnika poslovnih usluga (uvećanje za 5% u odnosu na prethodnu godinu)	2015. godina 01 Prihodi iz budžeta Razdeo 20 Glava 20.0 Program 1504 Funkcija 410 Projekat 4006 Ekonomska klasifikacija 424

					Specijalizovane usluge Program standardizovanih seta usluga za MSPP u 2015. godini: 37,5 miliona dinara
A3	Razvoj kapaciteta pružalaca poslovnih usluga	NARR Ministarstvo privrede	2015 2016	Organizovano najmanje četiri obuke godišnje za pružaoce poslovnih usluga	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Nastavak sprovođenja programa sufinansiranja poslovnih usluga za MSPP	NARR Evropska banka za obnovu i razvoj Ministarstvo privrede	2015 2016	Najmanje 150 preduzeća godišnje dobilo podršku	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva 2015-2016. godina 05 Donacije od inostranih zemalja - IPA 2012 Podrška razvoju MSP u Srbiji: 417.720.000 dinara (3.481.000 evra), 06 Donacije od međunarodnih organizacija: kontribucija Evropske banke za obnovu i razvoj: 45.485.040 dinara (379.042 evra) privatni sektor: 1.305.000 evra

A5	Sprovođenje programa mentorstva za preduzetnike koji su u prvim godinama svog poslovanja	NARR Ministarstvo privrede	2015 2016	Broj preduzetnika koji su uključeni u program mentorstva tokom jedne godine (30 preduzetnika)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A6	Sprovođenje programa mentoringa za preduzetnike - korisnike subvencije za samozapošljavanje	Nacionalna služba za zapošljavanje	2015 2016	Broj preduzetnika koji su uključeni u program mentoringa tokom jedne godine (310 preduzetnika)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M4 - Dalji razvoj obuka za potencijalne i postojeće preduzetnike				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Redovno sprovođenje analize potreba privrede za obukama	NARR	2015 2016	Pripremljen godišnji izveštaj javno dostupan	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Razvoj sistema akreditacije pružalaca obuka	NARR	2015	Pripremljen predlog modela akreditacija pružalaca obuka za MSPP za potrebe vaučer sistema podrške korišćenju poslovnih obuka	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Nastavak sprovođenja i dalji razvoj modula obuka u okviru programa standardizovanog seta usluga za MSPP	Ministarstvo privrede NARR Akreditovane regionalne razvojne agencije	2015 2016	Broj modula obuka tokom jedne godine (uvećanje za 10% u odnosu na prethodnu godinu) Broj polaznika obuka (uvećanje za 5% u odnosu na prethodnu godinu)	2015. godina 01 Prihodi iz budžeta Razdeo 20 Glava 20.0 Program 1504 Funkcija 410 Projekat 4006 Ekonomska klasifikacija 424 Specijalizovane usluge Program standardizovanog seta usluga za MSPP u 2015. godini:

					37,5 miliona dinara
A4	Dalji razvoj programa podrške kroz koje se finansijski podržavaju obuke za mlade koje sprovode Udruženja mladih i Udruženja za mlade i njihovi savezi	Ministarstvo omladine i sporta NARR Nevladine organizacije Ministarstvo privrede	2015 2016	Broj novih programa na godišnjem nivou (dva - tri) Broj mladih i potencijalnih preduzetnika koji su prošli obuke tokom jedne godine (uvećanje za 10% u odnosu na prethodnu godinu)	2015 godina: 01 Prihodi iz budžeta Razdeo 29 Funkcija 810 Ekonomska klasifikacija 481 Dotacije nevladinim organizacijama Ekonomska klasifikacija 424 Specijalizovane usluge Program omladinska politika u oblastima omladinskog sektora 160 miliona dinara (jedan deo sredstava ide na podršku preduzetništvu)
4.2 Dimenzija Specifični cilj		Naziv	Optimizacija i unapređenje stepena iskorišćenosti postojeće i izgradnja nove poslovne infrastrukture		
Mera		M1 - Sistemsko uređivanje razvoja poslovne infrastrukture			
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostavljanje pravnog okvira za definisanje poslovne infrastrukture i Katastra poslovne infrastrukture	Ministarstvo privrede Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture	2016	Uspostavljen pravni okvir za definisanje poslovne infrastrukture i Katastra poslovne infrastrukture	N/A

		e RGZ APR NARR			
A2	Kreiranje prostornog registra industrijskih zona u Republici Srbiji	NARR	2015	Urađeno evidentiranje postojećih industrijskih zona u Republici Srbiji	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Izrada analize trenutnog stanja, potreba i mogućnosti za dalji razvoj poslovne infrastrukture u cilju izrade planskog dokumenta kojim će se utvrditi prioriteta budućih ulaganja u poslovnu infrastrukturu	Ministarstvo privrede NARR	2015	Pripremljena analiza sa preporukama	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Praćenje rada i procena efekata rada subjekata poslovne infrastrukture	NARR Ministarstvo privrede	2016	Izgrađeni mehanizmi za praćenje rada i procenu efekata poslovne infrastrukture Pripremljen prvi godišnji izveštaj	N/A
Mera	M2 - Razvoj poslovne infrastrukture namenjene inovativnim MSPP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostaviti pravni okvir kojim bi se uredilo osnivanje, pravni status i upravljanje tehnološkim parkovima	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2015	Ustanovljen pravni okvir za osnivanje i upravljanje tehnološkim parkovima	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

A2	Stavljanje u funkciju postojećih naučno - tehnoloških parkova i razvoj usluga	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2015	Pripremljeni poslovni modeli rada naučno - tehnoloških parkova, koji obuhvataju i poslovnu inkubaciju (Beograd, Niš, Novi Sad i Kragujevac) Postavljen menadžment i pokrenut prijem stanara u sva četiri naučno - tehnološka parka	01 Prihodi iz budžeta Razdeo 24, Program 0201 razvoj nauke i tehnologije Funkcija 140 osnovna istraživanja Programska aktivnost 0002 podrška realizaciji interesa u inovacionoj delatnosti Ekonomska klasifikacija 424 specijalizovane usluge 05 Donacije od inostranih zemalja
A3	Promotivne aktivnosti na jačanju svesti kod mladih, potencijalnih preduzetnika o mogućnostima i koristima koje mogu da ostvare kroz tehnološke inkubatore	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede NARR Centar za promociju nauke Fond za inovacionu delatnost	2015 2016	Sprovedene kampanje i promotivni događaji na fakultetima (minimum dva promotivna događaja u toku godine)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Razvijanje novih usluga, jačanje i unapređenje kapaciteta menadžmenta naučno - tehnoloških parkova i	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2015 2016	Realizovane obuke menadžmenta naučno - tehnoloških parkova i tehnoloških inkubatora (tri-pet realizovanih obuka u toku godine)	2016 godina: 01 Prihodi iz budžeta (ko-finansiranje) 150.000 evra 05 Donacije od inostranih zemalja IPA 2014 -

	tehnoloških inkubatora				Podrška poslovnim inkubatorima za unapređenje usluga podrške MSPP: 1.350.000 evra
Mera	M3 - Razvoj poslovne infrastrukture za potrebe regionalnog i lokalnog ekonomskog razvoja				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Na osnovu analize stanja i mogućnosti za razvoj poslovnih inkubatora, pripremiti predlog "mape puta" za dalji razvoj poslovne inkubacije u Srbiji i započeti njeno sprovođenje	Ministarstvo privrede NARR Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Projekat ACCESS/GIZ	2015	Pripremljen predlog "mape puta" za dalji razvoj poslovne inkubacije u Srbiji Završena prva faza aktivnosti iz "mape puta" koja se odnosi na informisanje i promovisanje koncepta poslovne inkubacije	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku projekta ACCESS/GIZ
A2	Realizovati program direktne finansijske podrške postojećim biznis inkubatorima radi pokrivanja operativnih troškova rada	NARR	2015	Podržano minimum pet biznis inkubatora	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Analizirati regionalnu razvijenost Republike Srbije i utvrditi potencijalne lokacije za uspostavljanje	NARR Ministarstvo privrede	2015	Izrađena analiza i utvrđene potencijalne lokacije za uspostavljanje industrijskih parkova/zona (uz eventualno smanjenje sadašnjeg broja lokacija sa ciljem efikasnije podrške izgradnji infrastrukture na osnovu	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

	industrijskih parkova/zona, kao i efekte i svrsishodnost postojećih industrijskih parkova/zona			raspoloživih sredstava) Izrađena analiza efekata i svrsishodnosti postojećih parkova/zona (uz davanje preporuka za dalji razvoj)	
A4	Priprema projekata i usmeravanje ulaganja ka opremanju postojećih i budućih industrijskih parkova/zona energetskom, komunalnom i saobraćajnom infrastrukturom	NARR Ministarstvo privrede SKGO	2015 2016	Pripremljeni predlozi projekata prema metodologiji koja odgovara predviđenim izvorima finansiranja (IPA fondovi) Izvršena ulaganja u infrastrukturno opremanje industrijskih parkova/zona	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A5	Jačanje sposobnosti i kapaciteta uprave postojećih inkubatora (obuke, razmena iskustava i sl)	Ministarstvo privrede NARR Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja SKGO	2016	Realizacija obuka, studijskih poseta, stručnih usavršavanja i sl. (minimum jedna studijska poseta, dva stručna usavršavanja i pet specijalizovanih obuka po inkubatoru)	01 Prihodi iz budžeta (ko-finansiranje) 150.000 evra 05 Donacije od inostranih zemalja IPA 2014 - Podrška poslovnim inkubatorima za unapređenje usluga podrške MSPP: 1.350.000 evra
4.3 Dimenzija Specifični cilj		Naziv		Jačanje inovativnosti u MSPP	
Mera M1 - Unapređenje funkcionalnosti nacionalnog inovacionog sistema					
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Reorganizacija mreže naučno-istraživačkih	Ministarstvo prosvete, nauke i	2015	Tri reorganizovane NIO	Finansiranje kroz IPA fondove ,

	organizacija (u daljem tekstu: NIO) sa fokusom na potrebe i zahteve privrede	tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede			projekat "SERBIA INNOVATION PROJECT" koji sprovodi Svetska banka
A2	Analiza potreba i zahteva privrede za uslugama naučno - istraživačkih organizacija	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2015	Izveštaj o sprovedenoj analizi potreba prioriternih industrijskih sektora za uslugama NIO	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Definisanje usluga koje svaka od NIO može pružiti privrednim društvima i postavljanje na internet prezentaciju organizacije, uz prilagođavanje tako da stranica ima veću preglednost	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2015	Javno dostupne i objedinjene informacije o ponudi usluga NIO privredi Broj ažuriranih internet prezentacija Broj poseta preduzeća internet prezentacijama NIO (povećanje broja novih usluga za privredu od 20% u prvih šest meseci na kon ažuriranja ove internet prezentacije)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Sufinansiranja zajedničkih projekata NIO i privrednih društava/industrije	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede Fond za inovacionu delatnost	2015 2016	Broj zajedničkih projekata Broj novih proizvoda/tehnologija/usluga/procesa (povećanje od 10% u odnosu na broj zajedničkih projekata u prethodnoj godini)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A5	Nastavak sprovođenja Programa ranog razvoja, namenjenog kofinansiranju inovativnih privrednih subjekata u	Fond za inovacionu delatnost	2015 2016	Broj sufinansiranih projekata privrednih subjekata kroz Program ranog razvoja i Program sufinansiranja inovacija Broj sufinansiranih zajedničkih projekata privrednih subjekata iz	N/A

	ranj fazi razvoja i Programa sufinansiranja inovacija, namenjenog za mikro i male privredne subjekte koji žele da kroz razvoj novih i unapređenih proizvoda i usluga poboljšaju svoje prisustvo na domaćem i međunarodnom tržištu			privatnog sektora i naučno istraživačkih organizacija	
A6	Uvođenje šeme inovacionih vaučera	NARR Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2016	Formirana baza institucija kod kojih se inovacioni vaučeri mogu koristiti Pripremljena programska šema za realizaciju šeme inovacionih vaučera	N/A
A7	Omogućiti "doktorate u preduzećima" (industrial PhDs)	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2016	Stvoren pravni okvir i mehanizmi za "doktorate u preduzećima" Razviti svest preduzeća o koristima od doktoranata u preduzećima	N/A
A8	Staviti u funkciju usluge tehnoloških brokera	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede	2016	Pripremljen višegodišnji plan finansijske podrške radu mreže tehnoloških brokera Minimum pet zaključenih ugovora između MSPP i NIO na osnovu posredovanja tehnoloških brokera	N/A
A9	Ojačati kapacitete centara za transfer tehnologija	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo	2015	Pripremljen plan za dalji razvoj centara za transfer tehnologije i unapređenje njihovih usluga Broj pruženih usluga (minimum dva zaključena	Donatorski projekti, projekti kroz EU program Horizon 2020, Program ERASMUS -

		privrede		ugovora godišnje)	finansiranje ljudskih kapaciteta preko univerziteta
A10	Mapirati potencijale kreativne industrije u Srbiji i pripremiti preporuke za dalji razvoj	NARR Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede PKS	2016	Izveštaj o sprovedenoj analizi	N/A
Mera	M2 - Unaprediti podršku za visokoinovativna MSPP, eko-inovacije, unapređenje energetske efikasnosti i efikasnog korišćenja resursa				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Podržati osnivanje novih privrednih društava na osnovu istraživanja na univerzitetu ("spin-off")	Fond za inovacionu delatnost Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede Tehnološki inkubatori	2015	Podržano osnivanje minimum pet novih "spin-off" preduzeća kroz Program ranog razvoja i podršku tehnoloških inkubatora	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Organizovati radionice o značaju eko - inovacija i zelene ekonomije	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Zavod za unapređivanje obrazovanja i	2015	Broj održanih radionica (minimum jedna radionica u toku godine u svakom regionu) Utvrđiti minimum dva primera dobre prakse godišnje i promovisati ih na svim događajima i u medijima	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

		vaspitanja Ministarstvo privrede Ministarstvo poljoprivred e i zaštite životne sredine Evropska mreža preduzetniš tva			
A3	Pružiti stručnu pomoć preduzećima za pripremu predloga projekata za eko-inovacije u okviru programa EU Horizon 2020	Evropska mreža preduzetništva Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja PKS	2015 2016	Broj podržanih preduzeća (minimum tri godišnje) Broj dobijenih projekata (minimum jedan godišnje)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva PKS - projekat Evropska mreža preduzetništva
Mera	M3 - Pružiti podršku za bolju absorpciju i korišćenje sredstava iz programa EU - Horizon 2020 za istraživanje, razvoj i inovacije				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Organizovati info dane za MSP i NIO sa ciljem promocije javnih poziva u okviru Horizon 2020	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Evropska mreža preduzetništva Ministarstvo privrede PKS Klasteri i	2015 2016	Minimum jedan informativni dan po regionu po objavljivanju javnih poziva Utvrditi minimum jedan primer dobre prakse godišnje i promovisati ga na svim događajima i u medijima	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva PKS - projekat Evropska mreža preduzetništva

		druga poslovna udruženja			
A2	Organizovati obuke MSPP za pisanje predloga projekata iz programa Horizon 2020 za program MSP instrument	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede Evropska mreža preduzetništva PKS	2015 2016	Broj održanih obuka (minimum jedna obuka po regionu u toku godine) Broj podnetih predloga projekata (minimum tri podneta predloga u toku godine) Broj dobijenih projekata (minimum jedan godišnje)	GIZ sprovodi pilot projekat - Opštinski ekonomski razvoj u Istočnoj Srbiji kroz Republičku agenciju za razvoj Istočne Srbije, Zaječar u vezi sa pisanjem predloga projekata iz programa Horizon 2020 za MSP instrument PKS - projekat Evropska mreža preduzetništva
Mera	M4 - Jačati svest MSPP o značaju inovativnosti za njihovu konkurentnost				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Promovisati primere dobre prakse inovativnih MSPP, saradnju NIO i MSPP na konkretnim projektima, kao i MSPP koja koriste usluge kreativne industrije	Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo privrede NARR PKS Klasteri i druga poslovna udruženja	2015 2016	Broj održanih radionica (tri-pet radionica godišnje) Broj brošura sa primerima dobre prakse (jedna brošura godišnje)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva Budžet PKS

4.4 Dimenzija Specifičan cilj		Naziv		Stimulisanje poslovnog udruživanja i kreiranja lanaca vrednosti	
Mera	M1 - Podrška zajedničkom nastupu na tržištu				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Nastavak programa finansijske podrške razvoju klastera, sa posebnim akcentom na razvoj zajedničkih proizvoda i zajedničke ponude za izvozna tržišta	NARR Ministarstvo privrede PKS Agencija za strana ulaganja i promociju izvoza (u daljem tekstu: SIEPA) u saradnji sa udruženjima i klasterima	2015 2016	Broj novih klastera/konzorcijuma (dva godišnje) Rast postojećih klastera (5-10%) Rast izvoza klastera/konzorcijuma (za 15%) Porast broja kupaca (za 10%)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M2 - Kreiranje novih lanaca vrednosti i povećanje stepena finalizacije proizvoda				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Ro k	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Organizovanje događaja "Upoznaj kupca"	SIEPA Ministarstvo privrede PKS NARR u saradnji sa udruženjima i klasterima	2015 2016	Broj događaja (dva godišnje) Broj učesnika (50 po događaju) Broj ostvarenih kontakata (100 po događaju) Obim ostvarene saradnje (5 miliona evra)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva Budžet PKS
A2	Analiza	Ministarstvo	201	Pripremljena studija sa	Budžet PKS

	mogućnosti uključivanja kreativne industrije u lance vrednosti tradicionalnih industrija	privrede SIEPA PKS u saradnji sa udruženjima i klasterima	5	preporukama	
--	--	---	---	-------------	--

Stub 5					
OPŠTI CILJ - UNAPREĐENJE PRISTUPA NOVIM TRŽIŠTIMA					
5.1 Dimenzija Specifičan cilj		Naziv		Obezbeđivanje kontinuirane podrške MSPP za izlazak na nova tržišta	
Mera		M1 - Unapređenje dostupnosti i kvaliteta raspoloživih informacija o stranim (prioritetnim) tržištima			
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Unapređenje postojećeg portala za izvoznike na sajtu SIEPA	SIEPA NARR PKS Ministarstvo privrede	2015	Veći obim i kvalitet informacija (sve informacije neophodne izvoznicima, počevši od tehničkih smernica u vezi sa izvozom do specifičnih informacija neophodnih za poslovanje na određenim prioritetnim tržištima) Veći broj pristupa portalu (do 500 pristupa mesečno)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Izrada i redovno ažuriranje informacija o	SIEPA Ministarstvo	2015 2016	Broj elektronski objavljenih brošura o	Budžet Republike Srbije -

	najvažnijim izvoznim tržištima (sa informacijama o carinama, izvoznim preferencijalima, pravilima o poreklu, pravnom okviru, zahtevima za sigurnost proizvoda, pakovanju i označavanju, dokazivanju usaglašenosti, slobodnim zonama, logistici, fakturisanju, metodu plaćanja, transportu, proceni rizika i osiguranju, PDV i sl)	spoljnih poslova Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija NARR PKS u saradnji sa klasterima i drugim poslovnim udruženjima		prioritetnim tržištima (najmanje tri brošure godišnje)	redovna sredstva Budžet PKS
A3	Analiza usluga i performansi koje diplomatsko-konzularna predstavništva (u daljem tekstu: DKP) pružaju i koje bi mogli da pružaju domaćim preduzećima, po ugledu na ekonomske savetnike drugih zemalja	Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija Ministarstvo privrede Ministarstvo spoljnih poslova PKS	2015	Studija sa preporukama	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva Budžet PKS
A4	Utvrđivanje i razvoj usluga za izvoznike koje će DKP i predstavništva PKS pružati MSP	Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija Ministarstvo privrede Ministarstvo spoljnih poslova PKS	2015	Pripremljen novi model pružanja usluga izvoznicima sa ciljem informisanja i davanja smernica MSPP o tržišnim uslovima i pronalaženju poslovnih partnera na najvažnijim	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva Budžet PKS

				izvoznim tržištima, kao i o institucijama na tim tržištima koje takođe mogu da pruže podršku izvoznicima Izrada priručnika za rad i pokazatelja učinka Broj pruženih usluga i obuka DKP (pet mesečno po savetniku)	
A5	Stvaranje baze podataka sa kontaktima ekonomskih savetnika pri DKP na prioritetnim tržištima i postavljanje njihovih kontakata na sajtu SIEPA, PKS i Preduzetnički servis	Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija Ministarstvo spoljnih poslova Ministarstvo privrede NARR SIEPA	2015	Baza kontakata dostupna na portalima SIEPA, PKS i Preduzetnički servis	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M2 - Unapređenje znanja izvoznika i pružanje stručne podrške				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Razvoj savetodavnih usluga prema prioritetnim sektorima i potrebama privrednih subjekata (spremnost privrednog subjekta za izvoz, analiza tržišta, izrada	SIEPA Ministarstvo privrede NARR PKS i druga poslovna udruženja	2015 2016	Broj novih savetodavnih usluga (pet novih usluga) Broj obučanih pružalaca savetodavnih usluga (25 obučanih pružalaca usluga)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva Budžet PKS

	izvozne strategije i drugo)			Priručnici za pružanje usluga (pet priručnika)	
A2	Priprema paketa podrške MSP za povećanje izvoza	SIEPA Ministarstvo privrede NARR PKS u saradnji sa Udruženjem izvoznika, klasterima i drugim poslovnim udruženjima	2015 2016	Broj podržanih preduzeća (70 usluga) Rast obima izvoza kod konkretnih privrednih subjekata (do 15% u godini nakon korišćenja usluge)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva Budžet PKS
A3	Priprema paketa podrške za MSP za otpočinjanje izvoza	SIEPA Ministarstvo privrede NARR	2015 2016	Broj pruženih usluga (100) Broj novih izvoznika (40)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Radionice i seminari o značaju i načinu zaštite intelektualne svojine i usluga Dijagnostike intelektualne svojine za MSP	Zavod za intelektualnu svojine	2016	Broj radionica i seminara (10 godišnje) Broj učesnika (150 godišnje) Broj usluga dijagnostike (20 godišnje)	N/A
A5	Izrada brošura o načinu zaštite intelektualne svojine, postupku, dokumentima za zaštitu na nacionalnom i međunarodnom nivou	Zavod za intelektualnu svojine	2016	Broj brošura godišnje izrađenih ili ažuriranih (pet brošura)	N/A
Mera	M3 - Uspostavljanje kontakata s potencijalnim poslovnim partnerima				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Priprema baze podataka o	SIEPA	2015	Uspostavljena baza	Budžet Republike

	sajmovima i postavljanje na internet sajt SIEPA, PKS i Preduzetnički servis	NARR Ministarstvo privrede u saradnji sa Udruženjem izvoznika, PKS, klasterima i drugim poslovnim udruženjima		međunarodnih sajmova Veći broj sajmova na kojima MSPP iz Republike Srbije učestvuju	Srbije - redovna sredstva Budžet PKS
A2	Unapređenje i promocija baze podataka o izvoznicima	SIEPA NARR Ministarstvo privrede u saradnji sa PKS, klasterima i drugim poslovnim udruženjima	2015	Veći broj izvoznika u bazi (1000 izvoznika u bazi) Veći obim informacija o svakom pojedinačnom izvozniku Ažurirane informacije o izvoznicima Povećan broj pristupa bazi (500 pristupa mesečno) Veća vidljivost u Evropskoj mreži preduzetništva	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Program sufinansiranja učešća, (grupno i pojedinačno) na prioritetnim sajmovima	SIEPA u saradnji sa PKS Ministarstvo privrede	2015 2016	Broj sajmova (30 godišnje) Broj podržanih MSPP (400 godišnje) Broj kontakata sa inostranim partnerima (500 godišnje) Obim ostvarene saradnje (10 miliona evra)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Organizacija promocije srpske privrede (mini	SIEPA i PKS u saradnji sa Udruženjem	2015 2016	Broj mini sajmova i misija	Budžet Republike Srbije -

	sajmovi srpske privrede i organizacija poslovnih misija) na različitim tržištima	izvoznika, klasterima i drugim poslovnim udruženjima Evropska mreža preduzetništva Ministarstvo privrede Ministarstvo spoljnih poslova		(10 godišnje) Broj MSPP koji su učestvovali na ovim događajima (200 MSPP godišnje) Broj kontakata sa inostranim partnerima (500) Obim ostvarene saradnje u narednoj godini (5 miliona evra)	redovna sredstva PKS - projekat Evropska mreža preduzetništva
A5	Organizacija poslovnih susreta privrednika u zemlji sa stranim partnerima	PKS Evropska mreža preduzetništva SIEPA NARR PKS u saradnji sa Udruženjem izvoznika, klasterima i drugim poslovnim udruženjima	2015 2016	Broj "business to business" događaja (20 događaja) Broj MSPP koji su učestvovali na ovim događajima (600 MSPP godišnje) Broj kontakata sa inostranim partnerima (500) Obim ostvarene saradnje (10 miliona evra)	PKS - projekat Evropska mreža preduzetništva
A6	Promotivna kampanja za predstavljanje usluga Evropske mreže preduzetništva	Evropska mreža preduzetništva	2015 2016	Broj održanih promotivnih događaja (20 godišnje) Broj prisutnih na događajima (2.000 godišnje) Broj medijskih objava o Evropskoj mreži preduzetništva (pet-deset objava po događaju)	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A7	Povećanje efikasnosti	Evropska mreža	2015	Broj ostvarenih poslovnih	Budžet Republike

	usluga Evropske mreže preduzetništva za izvoznike, a na osnovu kontakata sa članicama Evropske mreže preduzetništva u drugim državama	preduzetništva NARR		kontakata izvoznika (minimum deset godišnje)	Srbije - redovna sredstva
5.2 Dimenzija					
Specifični cilj		Naziv		Smanjenje i prevazilaženje tehničkih prepreka trgovini	
Mera					
M1 - Usklađivanje sa tehničkim propisima i standardima EU					
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uvođenje i primena tehničkih propisa - direktiva Novog i direktiva Starog pristupa, kao i drugog zakonodavstva EU u zakonodavstvo Republike Srbije	Ministarstvo privrede Ministarstvo zdravlja Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	2015 2016	Broj uvedenih tehničkih propisa u zakonodavstvo Republike Srbije (20) Broj proizvoda usaglašeni sa novim propisima (100)	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
A2	Preispitivanje usklađenosti srpskih standarda sa evropskim i međunarodnim standardima i inoviranje spiskova standarda kojima su preuzeti usaglašeni	Institut za standardizaciju Srbije Ministarstvo privrede Ministarstvo zdravlja Ministarstvo građevinarstva,	2015 2016	Broj inoviranih standarda (2000 godišnje) Spiskovi standarda inovirani (pet godišnje)	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning

	evropski spiskovi tehničkih standarda o bezbednosti proizvoda, a koji se utvrđuju radi pune primene tehničkih propisa	saobraćaja i infrastrukture Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine			
A3	Izrada akcionog plana u oblasti usaglašavanja srpskih tehničkih propisa u neusaglašenim oblastima, njihovog unapređenja (usklađivanje sa stanjem razvoja i tehnike, kao i sa čl. 34 i 36 Ugovora o funkcionisanju EU) i njihovog stavljanje van snage	Ministarstvo privrede Ministarstvo zdravlja Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija	2015	Urađen akcioni plan	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
Mera	M2 - Unapređenje sistema infrastruktura kvaliteta				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Utvrđivanje strategije unapređenja sistema infrastrukture kvaliteta u Republici Srbiji za period od 2015. do 2020.	Ministarstvo privrede	2015	Plan razvoja infrastrukture kvaliteta	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning

	godine				
A2	Održavanje statusa potpisnika multilateralnih sporazuma sa evropskim i međunarodnim organizacijama za akreditaciju (EA, ILAC, IAF)	Akreditaciono telo Srbije	2015 2016	Međunarodni sporazumi	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
A3	Razvoj novih sektorskih šema akreditacije	Akreditaciono telo Srbije	2015 2016	Broj novih sektorskih šema akreditacije zavisi od trenutnih potreba MSPP	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
A4	Unapređenje kapaciteta tela za ocenjivanje usaglašenosti	Ministarstvo privrede Direkcija za mere i dragocene metale	2015 2016	Broj obuka (15 - 20 obuka godišnje) Broj učesnika na obukama (15 - 20 učesnika po obuci) Nabavljena nova oprema Broj tela za ocenu usaglašenosti koji se osposobio i akreditovao za nova ocenjivanja usaglašenosti (dva godišnje)	2015: Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning 2016: Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - ugovor o nabavci opreme
A5	Unapređenje znanja o potrebi ocenjivanja usaglašenosti	Ministarstvo privrede Akreditaciono telo Srbije	2015 2016	Broj obuka (pet obuka godišnje) Broj učesnika na obukama (15 - 20 učesnika po obuci)	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
A6	Povećanje broja akreditovanih tela za ocenjivanje usaglašenosti	Akreditaciono telo Srbije	2015 2016	Broj akreditovanih tela za ocenu usaglašenosti prilagođen potrebama	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning

				privrede	
A7	Jačanje kapaciteta laboratorija Direkcije za mere i dragocene metale i priprema za punu primenu evropskog zakonodavstva u oblasti metrologije	Ministarstvo privrede Direkcija za mere i dragocene metale	2015 2016	Broj obuka (do 20 obuka godišnje) Broj učesnika na obukama (do 30 po obuci) Nabavljena nova oprema	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
A8	Unapređenje dostupnosti informacija o infrastrukturi kvaliteta	Ministarstvo privrede Direkcija za mere i dragocene metale Akreditaciono telo Srbije Institut za standardizaciju Srbije Akreditovana tela za ocenjivanje usaglašenosti	Stalno	Publikovan veći obim informacija Redovno ažuriranje i unapređenje Portala "TEHNIS" Ministarstva privrede Veći broj pristupa Portalu Broj novih brošura i kataloga (pet brošura)	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
A9	Unapređeno uređenje pravila za rad laboratorija sa ciljem veće bezbednosti javnog zdravlja	Ministarstvo zdravlja Akreditovana tela za ocenjivanje usaglašenosti	2015	Uvedena zabrana rada laboratorija u oblasti zdravstvenih usluga u stambenim zgradama koje nemaju zasebne ulaze i unaprediti sve druge standarde rada laboratorija u kontekstu šireg javnog zdravlja	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
Mera	M3 - Podizanje svesti MSPP o značaju usaglašavanja proizvoda sa zahtevima tehničkih propisa i standarda				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa

					finansijskih sredstava
A1	Priprema i sprovođenje obuke MSPP o sektorski specifičnim tehničkim propisima i standardima Republike Srbije i srodnim dokumentima	Ministarstvo privrede NARR Institut za standardizaciju Srbije	2015	Izrađeni priručnici za obuke (50 priručnika) Broj obuka za predavače (dve obuke godišnje) Broj obučениh predavača (30 godišnje) Broj obuka za MSPP (30 obuka godišnje) Broj učesnika (600 godišnje)	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
A2	Sprovođenje promotivne aktivnosti o značaju i ulozi standardizacije u štampanim i elektronskim medijima	Institut za standardizaciju Srbije Ministarstvo privrede Druga ministarstva	2015 2016	Broj objavljenih vesti i informacija u štampanim i elektronskim medijima (30 godišnje)	Projekat "Razvoj privatnog sektora" IPA 2013 - twinning
Mera	M4 - Obezbeđenje podrške za postizanje usaglašenosti sa zahtevima tehničkih propisa i standarda				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Priprema i sprovođenje programa podrške MSPP za usaglašavanje proizvoda sa zahtevima tehničkih propisa i standardima	Ministarstvo privrede NARR Institut za standardizaciju Srbije	2015	Pripremljen program i konkursna dokumentacija Broj prijavljenih MSPP (100 preduzeća po programu) Broj preduzeća koja su usaglasila svoje proizvode i/ili proces	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

				<p>proizvodnje sa zahtevima tehničkih propisa i standardima (500 godišnje)</p> <p>Unapređenje strukture izvoza</p> <p>Povećan obim izvoza (5%)</p>	
A2	Definisanje kriterijuma za prevođenje standarda i utvrđivanje prioriternih standarda za prevođenje na srpski jezik	<p>Ministarstvo privrede</p> <p>NARR</p> <p>Institut za standardizaciju Srbije</p> <p>Poslovna udruženja</p>	2015 2016	<p>Utvrđen spisak standarda koje je za potrebe MSPP neophodno u toku godine prevesti sa engleskog jezika na srpski jezik i utvrđeni prioriteti</p>	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Uspostavljanje mehanizma održivog finansiranja troškova prevođenja standarda uz uključivanje zainteresovanih strana u procesu prevođenja standarda	<p>Ministarstvo privrede</p> <p>NARR</p> <p>MSPP (predstavnici MSP)</p>	2015	<p>Uspostavljen mehanizam održivog finansiranja troškova prevođenja standarda</p> <p>Broj zainteresovanih strana, predstavnika MSPP koji se uključuju u prevođenje standarda povećan za 20%</p>	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A4	Prevođenje prioriternih preuzetih evropskih standarda sa engleskog na srpski jezik kako bi se korisnicima standarda u Republici Srbiji olakšala njihova primena	Institut za standardizaciju Srbije	2015 2016	<p>Broj prevedenih standarda (300 godišnje)</p> <p>Povećana prodaja prevedenih standarda (za 10% godišnje)</p>	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

Stub 6

**RAZVOJ I PROMOCIJA PREDUZETNIČKOG DUHA I PODSTICANJE
PREDUZETNIŠTVA ŽENA, MLADIH I SOCIJALNOG PREDUZETNIŠTVA**

6.1 Dimenzija Specifični cilj	Naziv		Unapređenje statističkog praćenja i istraživanja preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva		
Mera	M1 - Razvoj mehanizma za statističko prikupljanje, obradu i praćenje podataka preduzetništva žena, mladih i socijalnog preduzetništva				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Uspostavljanje pouzdanih statističkih podataka u skladu sa indikatorima EUROSTAT	RZS Ministarstvo privrede	2016	Utvrđeni pokazatelji za praćenje stanja u MSP i preduzetništvu	N/A
A2	Unapređenje objedinjenih baza podataka za praćenje preduzetništva i privrednih društava	RZS Nacionalna služba za zapošljavanje APR Poreska uprava Uprava carina NARR	2015	Na osnovu uspostavljene veze između matičnog broja privrednog društva i godina i pola osnivača i direktora privrednog društva omogućena pretraga po polu i godinama i u drugim bazama podataka za praćenje preduzetništva i privrednih društava	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Sprovođenje istraživanja "Global Entrepreneurship Monitor"	Licencirani realizator	2016	Izrađen "Global Entrepreneurship Monitor" izveštaj	N/A
Mera	M2 - Uspostavljanje sistema redovnog i uporedivog praćenja preduzetništva				

žena, mladih i socijalnog preduzetništva					
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Definisati pokazatelje za praćenje	APR RZS Ministarstvo omladine i sporta	2015	Izrađena analiza raspoloživih statističkih podataka na osnovu koje je izrađen predlog pokazatelja za praćenje ženskog preduzetništva, preduzetništva mladih i socijalnog preduzetništva i određen način prikupljanja podataka	Sopstveni prihodi APR (prihodi od naknada)
A2	Dostupne statističke podatke za praćenje preduzetništva učiniti rodno osetljivim	RZS APR	2015	Dostupni rodno osetljivi statistički podaci Omogućen uvid u rodne razlike u preduzetništvu	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A3	Uspostaviti vezu između informacija o polu i godinama osnivača i direktora privrednog društva i matičnog broja privrednog društva u registru privrednih subjekata	APR RZS	2015	U registru privrednih subjekata APR moguće izvršiti pretragu privrednih subjekata po polu i godinama osnivača i direktora privrednih subjekata (uz zaštitu podataka o ličnosti)	Sopstveni prihodi APR (prihodi od naknada)
A4	Podatke u vezi obuka i mentorstva preduzetnica obuhvatiti zvaničnim izveštajima	NARR	2015	Podaci u vezi obuka i mentorstva preduzetnica obuhvaćeni su izveštajima NARR	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A5	U okviru godišnjeg izveštaja o MSPP uvesti redovno izveštavanje o	NARR Ministarstvo	2015.	Godišnji izveštaj o MSPP koji objavljuje NARR i Ministarstvo	Budžet Republike Srbije - redovna

	ženskom preduzetništvu, socijalnom preduzetništvu i preduzetništvu mladih	privrede Ministarstvo omladine i sporta		privrede sadrži informacije o ženskom preduzetništvu, socijalnom preduzetništvu i preduzetništvu mladih	sredstva
6.2 Dimenzija Specifični cilj		Naziv	Politika i instrumenti za podršku ženskom preduzetništvu, preduzetništvu mladih i socijalnom preduzetništvu		
Mera	M1 - Uključiti podršku ženskom preduzetništvu, preduzetništvu mladih i socijalnom preduzetništvu u sva državna dokumenta koja imaju uticaja na privredu				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Sistematski uključiti rodnu perspektivu, perspektivu omladinskih i socijalnih preduzeća u ključne strategije i druge dokumente u oblasti politike razvoja preduzetništva	RSJP Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Ministarstvo privrede NARR	2015 2016	Rodna perspektiva, perspektiva socijalnih i omladinskih preduzeća sistematski integrisana u ključne strategije i druge dokumente u oblasti politike razvoja preduzetništva	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva uz podršku Swiss Agency for Development and Cooperation - Projekt "Podrška unapređenju socijalnog uključivanja u Republici Srbiji", koji sprovodi Tim za socijalno uključivanje pri RSJP
A2	Državne programe podrške MSPP učiniti rodno osetljivim (posebno u oblastima finansiranja, obuke i poslovnog povezivanja) i	Sve institucije koje sprovode državne programe podrške MSPP	2016	Prilikom pripreme programa državne podrške uzeti u obzir specifične interese žena preduzetnica, mladih i socijalnih preduzeća	N/A

	omogućiti praćenje učešća žena preduzetnica, mladih i socijalnih preduzeća			Uvedeni mehanizmi za praćenje učešća žena, socijalnih preduzeća i mladih u svim programima Informacije o učešću ovih ciljnih grupa u državnim programima podrške MSPP su javno dostupne	
A3	Pripremljen i usvojen pravni okvir za uređenje socijalnog preduzetništva	Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Ministarstvo privrede	2015	Usvojen zakon kojim je uređen pravni okvir za socijalno preduzetništvo ili usvojene izmene postojećih propisa za uređenje pravnog okvira za socijalno preduzetništvo	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
Mera	M2 - Povećati učešće žena, mladih i socijalnih preduzeća u različitim programima podrške MSPP				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Merama pozitivne diskriminacije i državnim programima za podršku osnivanju novih preduzeća povećati udeo žena i mladih sa ciljem povećanja njihovog udela u ukupnom preduzetništvu	Ministarstvo privrede NARR Nacionalna služba za zapošljavanje Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja	2015	Učešće žena i mladih u državnim programima za podršku osnivanju novih preduzeća povećano za 10% u odnosu na 2014. godinu	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	U okviru postojećih i budućih državnih programa podrške razvoju postojećih	Ministarstvo privrede NARR	2015	U okviru postojećih državnih programa za podršku razvoju MSPP primenjuje se obavezna kvota	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

	MSPP postepeno uvoditi primenu obaveznih kvota za ciljnu grupu žena preduzetnica, omladinskog preduzetništva i socijalnih preduzeća	Nacionalna služba za zapošljavanje Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja		od minimum 30% za žene preduzetnice (pozitivna diskriminacija), tamo gde postoji dovoljan interes žena preduzetnica U okviru postojećih državnih programa obuka i mentorstva za MSPP primenjuje se kvota od minimum 10% za socijalna preduzeća i mlade	
Mera	M3 - Uvesti posebne programe podrške za MSPP namenjene isključivo za žene, mlade i socijalno preduzetništvo				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Jednom godišnje sprovesti sveobuhvatnu analizu potreba obučavanja preduzetnica, mladih i socijalnih preduzeća	NARR Udruženja poslovnih žena Ministarstvo omladine i sporta	2015	U okviru opšte analize potreba za obukom u posebnom modulu sprovedena sveobuhvatna analiza potreba obučavanja preduzetnica, mladih i socijalnih preduzeća	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva
A2	Obezbediti specijalizovane oblike podrške i mentorstva preduzetnicama koje su izvezno usmerene, za preduzetnice koje obavljaju tehnološki intenzivne delatnosti i sl.	SIIPA NARR Udruženja poslovnih žena	2016	Obezbeđen specijalizovani oblik podrške i mentorstva ženama sa tehnološko intenzivnim delatnostima i preduzetnicama koje izlaze na međunarodno tržište	N/A
A3	Razviti programe obuke za upravljanje porodičnim preduzećima, sa	NARR Udruženja poslovnih	2016	Razvijen jedan program obuke za upravljanje porodičnim preduzećima sa	N/A

	posebnim naglaskom na probleme prenosa poslovanja između generacija (upravljanja i vlasništva)	žena PKS		posebnim naglaskom na probleme prenosa poslovanja između generacija (upravljanja i vlasništva)	
A4	Unaprediti finansiranje ženskog preduzetništva, preduzetništva mladih i socijalnih preduzeća	Fond za razvoj Republike Srbije NARR Ministarstvo privrede AOFI	2016	Najmanje jedan program javnih finansijskih institucija posebno usmeren na potrebe žena preduzetnica, mladih preduzetnika i socijalnih preduzeća	N/A
A5	Pripremiti preporuke za podršku ženama preduzetnicama, socijalnim preduzećima i omladinskim preduzećima za uključivanje u inkubatore	Ministarstvo privrede Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Ministarstvo omladine i sporta	2016	Pripremljene preporuke	N/A
Mera	M4 - Promocija preduzetničkog duha, primeri dobre prakse, umrežavanje, uspostavljanje dijaloga				
Broj	Aktivnosti	Nosilac aktivnosti	Rok	Pokazatelj	Izvor i procena iznosa finansijskih sredstava
A1	Promotivna kampanja podrške razvoju preduzetničkog duha i preduzetništvu žena, mladih i socijalnom preduzetništvu	Ministarstvo privrede PKS Organizatori događaja NARR	2015	Održano najmanje 15 promotivnih događaja u okviru "Evropske nedelje preduzetništva" Organizacija promotivnih aktivnosti na lokalnom nivou	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva Budžet PKS

		Ministarstvo omladine i sporta		kroz standardizovani set usluga	
A2	Uspostaviti stalni dijalog i saradnju sa predstavnicima udruženja, foruma i asocijacija preduzetnica, mladih i mreža za podršku socijalnom preduzetništvu	Ministarstvo privrede Ministarstvo omladine i sporta Udruženja, forumi i asocijacije	2015 2016	Ustanovljeni redovni zasebni sastanci najmanje dva puta godišnje sa predstavnicima žena preduzetnika, mladih preduzetnika i socijalnih preduzeća	Budžet Republike Srbije - redovna sredstva

- propis objavljen u „Službenom glasniku RS“, broj 35/2015 od 17.04.2015. godine
- propis donet na osnovu člana 45. stav 1. Zakona o vladi (Službeni glasnik RS“, broj 55/05....44/14)
- propis donela Vlada Republike Srbije

AKTIVA sistem doo, Novi Sad

AKTIVA Osnivanje preduzeća i radnji | Računovodstvena agencija | Poresko savetovanje **AKTIVA**
 Propisi besplatno www.aktivasisistem.com Obrasci besplatno

Misija, vizija, cilj

Profesionalnim pružanjem usluga najvišeg nivoa iz oblasti administrativno - ekonomsko - finansijsko - pravnog segmenta poslovanja, od osnivanja firme pa tokom celog njenog postojanja, na ekonomičan način omogućiti mikro i malim preduzećima i preduzetnicima da se u celosti posvete svojoj osnovnoj delatnosti, a administraciju da sa poverenjem prepuste Agenciji.
